
Samarahasyopanishat

సామరహస్యోపనిషత్

Document Information

Text title : sAmarahasyopaniShat

File name : sAmarahasyopaniShat.itx

Category : upanishhat

Location : doc_upanishhat

Proofread by : Mohan Chettoor

Description-comments : aprakAshitA upaniShadaH Print page 219

Latest update : July 17, 2022

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

June 29, 2023

sanskritdocuments.org

సామరహస్యోపనిషత్

ఏకదా బ్రహ్మణః పుత్రాః సనకాదయస్తత్త్వవివిత్సయా పితామహం పప్రచుః
ప్రణిపాతపురస్సరమ్ | అహో పితః నిరస్తరం వైకుణ్ఠే యా లీలాస్తా ధ్యాయమానా
నిరస్తరం చిదానందేన సహ సమ్ప్రేక్షామహే | వద యది రుచిరాపద్యతే | చిదానందరసం
బ్రహ్మ కిం వదన్తి? వ్యాపకతయా జగద్వ్యాప్య తిష్ఠతి యత్తద్బ్రహ్మ వదన్తితరామ్
| ఆపద్యమానోఽస్తి ప్రకృతిం పురుషః | కస్మాత్ప్రకృతియోగితా భవతి? జీవాః
కీద్యగీవధాః? కస్మాత్సముత్పన్నా భవన్తి? తేషాం లోకా అలోకాః కీయత్ప్రమాణాః?
యాన్ వదన్తి పురావిదః |

పితామహ ఉవాచ | నారాయణముఖాచ్ఛృతోఽయం ధర్మః | శృణుత సర్వా
యైషా సృష్టిసముత్పద్యతే | క్షరాక్షరాభ్యామధికః పురుషోత్తమసంజ్ఞితో భక్తిగమ్య
ఆనందమయో లోకః సంవిరాజతే | తస్య పురుషోత్తమస్య ఉత్తరకటాక్షాత్సముత్పన్నా
జీవాః | తేషాం స్నేహమార్గోఽయమాపద్యతే | దక్షిణకటాక్షాదుప్పన్నాః కర్మజడా
ఆసురా అల్పపాసకా భవన్తి | తస్మిన్ రసికానందస్వరూపాత్పార్శ్వాత్ ద్వే
ఏవ మూర్తీ ప్రకటితే | ప్రథమా భక్తిసుందరీ ప్రకటితా | పశ్చాత్పాదాదాసీ
ప్రకటితా | తయోః ప్రథమా అత్యుత్తమల్లభా ఆస్త | భక్తేస్సకాశాదుత్పన్నా జీవాః
స్నేహమార్గీయా భవన్తి | మాయాయాః సముత్పన్నా ఆసురా కర్మజడా
అన్యధర్మరతా ఏవ భవన్తి | యదా కర్మమార్గే రతిరసతాం తే ఆసురా భవన్తి | సా
భక్తిస్త్రివిధైవ భవతి | ఏకా కర్మమిశ్రితా దేవానామృషీణాముపాసకానాం భవతితరామ్
| శ్రవణకీర్తనస్మరణవందనసేవనోపకరణదాస్యభావేనాత్మసమర్పణమ్ | తే జీవా
భక్తిమార్గీయాః ఏవైతే | స ఏవాయం పురుషః స్వరమణార్థం స్వస్వరూపం ప్రకటితవాన్ |
తద్రూపం రససంవలితమానందరసోఽయం పురావిదో వదన్తి | సర్వే ఆనందరసా యస్మాత్
ప్రకటితా భవన్తి | ఆనందరూపేషు పురుషోఽయం రమతే | స ఏవాయం పురుషః స్వయమేవ
సమారాధనతత్పరోఽభూత్ | తస్మాత్ స్వయమేవ సమారాధనమకరోత్ | అతో లోకే
వేదే శ్రీరాధా గీయతే | తత్స్వరూపాసృష్టిర్యా సముత్పన్నా సా రసికానందేన సుసేవ్యతాం
ప్రాప్తా ఆసీత్ | ప్రమాణప్రమేయాదస్మాన్మార్గాదతిరిక్తోఽయం మార్గో రసాత్మకః | య
ఏతన్మార్గే ఆసక్తాస్తే రసరూపిణీం సృష్టిమన్తరుత్పద్యమానాః భవన్తి |

లక్ష్మీనారాయణీయోఽయం సంవాదః । నిరస్తరం నారాయణో వైకుణ్ఠే రమయా
 రహస్యలీలాం సజ్ఞాయమానోఽభవత్ । రమారమణో వైకుణ్ఠే నారాయణః స్వయం
 ధ్యానాపన్నోఽభవత్ । తదా లక్ష్మీః రహస్యపాసమానా తస్య తామవస్థాం నిరీక్ష్య
 ప్రశయావనతా పప్రచ్ఛ । కిం ధ్యాయసి? కిం జపసి? పరం కౌతూహలం మే మనసి
 వర్తతే । త్వత్తః పరం కో దేవః? కో లోకః? యస్య త్వం ధ్యాయనే ప్రతిక్షణమ్ । తవ
 మనః కాం లీలామాపన్నం దృశ్యతే? స హోవాచ లక్ష్మీం ప్రతి । మహాలీలాస్థానం
 క్షరాక్షరాభ్యామధికం పురుషోత్తమాధిష్ఠానమ్ । యత్ర సప్తావరణాని తేజోమయాని ।
 యత్ర బ్రహ్మణ్ణాన్యత్పద్యన్తే లీయన్తే । కోటిశ అణ్ణకటాహః ఉత్పద్యన్తే లీయన్తే । యస్య
 ప్రతాపకల్పా ఉత్పన్నా బ్రహ్మవిష్ణురుద్రాదయో దేవాశ్చ దికపాలాః కోటిశ ఉత్పద్యమానా
 లీయమానాశ్చ భవన్తి ।

సా లక్ష్మీః పునరువాచేదమ్ । అహో క్షరాక్షరాభ్యామధికస్య రసికానన్దస్య స్థానం
 విస్తరశో బ్రూహి । స హోవాచ । ఆదో పురుషోత్తమస్య రసికానన్దస్య అనాదిసంసిద్ధా
 లీలాః భవన్తి । అనాదిరయం పురుష ఏక ఏవాస్తి । తదేవ రూపం ద్విధా విధాయ
 సమారాధనతత్పరోఽభూత్ । తస్మాత్ తాం రాధాం రసికానన్దాం వేదవిదో వదన్తి
 । తస్మాదానన్దమయోఽయం లోకః । యత్రాయం పురుషో రమత తత్రాయం రసో
 వ్రజతి । తస్మాల్లోకే వేదే వ్రజలీలా గీయతే । తన్మధ్యే వనాని ద్వాదశ సన్తి ।
 తేషాం పృథక్ నామాని సన్తి । తాలవనం బృహద్వనం కుముదవనం లోహవనం
 బకులవనం భాణ్ణీరవనం మహావనం గోష్ఠం కామ్యవనమరిష్ఠం చ సదాశుభం దధివనం
 వృన్దావనమితి । సదా ఆనన్దమయోఽయం లోకో వేదవిదో యం వదన్తి । యత్ర వృన్దావనం
 సర్వకామసుఖావహం భవతి । యత్ర వృక్షా ఆధిదైవికా దేవా ఏవ భవన్తి । యత్ర సాధనవట-
 భాణ్ణీరవటౌ । యత్ర వంశీవటసజ్కేతవటౌ । అన్యే వృక్షాః కదమ్బాద్వా యత్ర రాజన్తే ।
 యత్రోభయతటబద్ధా యమునా రత్నఖచితా ఆన్తే । యస్యాం కుముదవనాని రాజన్తే ।
 యస్యాం హంససారసయూథాని క్రీడాపరాణి శోభాఢ్యాని భవన్తి । యస్యాస్తటే కోటిశః
 కుజ్జాశ్చ నికుజ్జాశ్చ రాజన్తే । తస్మిన్ మణ్ణలే గోవర్ధనోఽయం గిరిః । రత్నమయోఽయం
 గిరిః రాజమానో భవతి । అయం గిరిః శ్రీరాధికాయాః రమణస్థానమ్ । స ఏవాయ
 గిరిరప్సన్దావనే సదా రసికానన్దస్య క్రీడాస్థానం భవతి । తస్మిన్ వనే పశుపక్షిగణా ఆధిదైవికీం
 సృష్టిం ప్రాప్తాః సదా సాసుభవా భవన్తి । ఆధిదైవికీ యా సృష్టిః సా సృష్టిస్తస్మిన్ లోకే
 లోకతాం ప్రాప్నోతి । సా సృష్టిర్ద్విభేదా భవతి । ఏకా సంసిద్ధా అన్యా సాధనసిద్ధా భవతి
 । యా సంసిద్ధా సా తస్యా నికుజ్జాదేవ్యాః స్వస్వరూపాత్ సముత్పాద్యా భవతి ।
 యా సాధనసిద్ధా సా భజనమార్గే ప్రపన్నా । భక్తాస్తాం లీలాం తద్భావేన ప్రాప్నువన్తి
 । రసలీలాయామపకరణాని రసలీలాయామధికరణే సఖ్యశ్చాతుర్యగుణయుతాః

ససఖీసమూహో యౌవనసమ్పత్తిపూర్ణా అనేకకలాకోవిదాః రసభావేన పూర్ణా భవన్తి | యత్ర చన్దనవృక్షాణాం శ్రేణయో రాజమానా భవన్తి | మణివిద్రుమలతాగ్రధితాః సువర్ణసుగంధసంవలితా వృక్షస్తేషాం పుష్పాణి సంరాజమానాని భవన్తి | తత్ర సఖీయూథాని భోజ్యం హస్తం గృహీత్వా తిష్ఠన్తి | తాసు శ్రేణీషు లతాన్తరైర్గ్రధితాని ద్వారాణి మణిలతాయుతాని భవన్తి | మణిమణ్డలం యత్ర తేజోమయం మణిమణ్డపేన సహ భ్రాజమానం భవతి | లతాగ్రధితా మణిస్తమ్భాః శతశో రాజమానా భవన్తి | తస్మిన్ మణ్డపే పరితః సువర్ణభిత్తిపు జటితాః మణయస్తేజోమయాః సంరాజమానా భవన్తి | తత్రాధిత్వకాసు చన్ద్రకాన్తమణినా ద్యోతితా జలమాగయో జలధారాశ్చ భవన్తి | తేన జలేన పూరితా సుగంధమణిపుష్కరిణో రాజమానా భవన్తి | తత్ర కమలాని ప్రఫుల్లాని శ్వేతరక్త-పీతాని మనోహరశోభాం దదతి | తత్రోపస్థితపరాగస్తద్వనం వాసయతి | తత్ర హంసయుగ్మాని కోటిశో దేవవాణ్యా నికుంజుదేవ్యా యశో గాయన్తి | యత్ర భ్రమరాః సానుభవా దేవవాణ్యా నికుంజుదేవ్యా యశో గాయన్తి | తత్ర పుష్కరిణీం పరితో దశ దశ మద్దిరాణి చతుష్కోణేషు సన్తి | రన్నమయకుండ్యేషు కృత్రిమాః పక్షిణ సానుభవా ఇవ దృశ్యన్తే | తత్ర మధ్యే మధ్యే వృక్షా నికుంజుతాం ప్రాప్నువన్తి | సుకోమలైః పత్త్రైస్తేజోమయై రాజన్తే | తేషాం సుగంధేన ఉన్మదా భ్రమరాస్తస్యాః శ్రీరాధికాయా యశో గాయన్తి | తత్ర కేచిత్ వృక్షః పుష్పైః శాఖాప్రతిశాఖాః నమ్రా భవన్తి | తేషు వృక్షేషు హరితపీతభుశ్వేతా ద్యోతితాః పుష్పగుచ్ఛా భవన్తి | తేషామధశ్చక్లారవత్వ్యాదయః సఖ్యః పుష్పాణాం శయ్యా రచయన్తి | తత్ర లతాన్తరైః ఆచ్ఛాదితా వృక్షా నికుంజుతాం ప్రాప్నువన్తి | తత్ర మణిజటితాని రమణస్థానాని కోటిశో రాజన్తే | యత్ర లలితా విశాఖా సుభగా కలావతీ మనోరమా చన్ద్రకలామోహినీ గతిరతివిలాసినీ మోహినీ శాస్త్రగీతజ్ఞా గుణజ్ఞా భోగజ్ఞా భోగప్రదా కామప్రదా కామదా కేలిదా సురతకలాకోవిదా సమ్భోగసుఖదా గతత్రపా నిఃశక్కరతిదా సుతరాం సురతాన్తనిద్రితా అన్యాః కోటిశః సఖ్యః సంవిరాజమానా భవన్తి | దశ మద్దిరాణి భక్త్యభోజ్యైః సమ్పూరితాని భవన్తి | యత్ర ఘృతపక్వాని పక్వాన్నాన్యనేకశో వివిధరసయుక్తాని సన్తి | తేషు మద్దిరేషు కటుతిక్తకషాయమాధుర్యరసా భోగవత్వ్యా సఖ్యా కృతాః సమ్పూర్ణాః ప్రతిక్షణం నూతనాః భవన్తి | అన్నే సిద్ధాన్నభోగాపూపపాయసపక్వాన్నభాగాః శాకవివిధ-షడససంవలితా అన్నపూర్ణయా సఖ్యా సమ్పూదితాన్తయా నికుంజుదేవ్యా నేవ్యమానా భవన్తి | వస్త్రవత్వ్యా సఖ్యా సమ్పూదితాన్యనేకశో వస్త్రాణి సమయో-చితాని మనోరమాణి సన్తి | భూషణభూష్యా సఖ్యా రచితాని భూషణాని తస్యా నికుంజుదేవ్యాః ప్రిణనాయ తేషు మద్దిరేషు శయ్యాభోజనశ్చక్లారాః కోటిశః సన్తి | తత్రాన్యే శ్చక్లారాదిభోగా భోగవత్వ్యా కృతాన్తేషు మద్దిరేషు తస్యాః సుఖార్థం భవన్తి | తత్ర చతుఃశ్రేణీని దశదశమద్దిరాణి సన్తి | తేషు మద్దిరేషు శయ్యాభోజనశ్చక్లారా అనేకధా రచితా భవన్తి | తేషు మద్దిరేషు

సఖీనాం సమూహః పృథక్ పృథక్ కార్యేషు సంలగ్నా భవన్తి । తేషాం మధ్యే
రాసమణ్ణలం తేజోమయమానందమయం తస్యాః శ్రీరాధికాయాః సుఖార్థం వృన్దానామ్నా
సఖ్యా తయా సమ్పాదితం భవతి । తేషు మన్దిరేషు సఖీనాం ఏకా యోగమాయా
సఖీ సర్వాసాం సఖీనాం సర్వత్ర ఏకభావం కరోతి । తస్మిన్ స్థానే సునాదాః సఖ్యః
సునాదేన సప్తస్వరాణి శ్రావయన్తి । తత్ర బ్రహ్మోణే యాః సిద్ధయోఽణిమా-దయస్తత్ర
సఖీరూపం విధాయ తాం శ్రీరాధికాం సేవమానా భవన్తి । సుమేరుహేమా-ద్రిమల్యాద్యాః
పర్వతా ఆన్యే యే నిధయో దేవానాం సన్తి తే నిధయస్తస్యా నికుణ్ణదేవ్యాః ప్రీణనాయ
సఖీనాం రూపాణి విధాయ తన్మణ్ణలం సేవన్తే । తస్మిన్మణ్ణలే శ్రీరపి సఖీరూపం విధాయ
ఆకారం గోపయన్తి సేవమానా భవతి । నిత్యలీలాయాం షడ్వృతవోఽపి సఖీనాం రూపాణి
విధాయ సేవమానా భవన్తి । కాలే కాలే తాసు నికుణ్ణశ్రేణీషు సజ్ఞాసీణీనాం నానాభోగాన్
దదతి । మేధా నానా-సఖీనాం రూపాణి కృత్వా జలసేవనం కుర్వన్తి । కామదేవోఽపి
సఖీరూపం విధాయ తత్థానం సేవమానో భవతి । అహోరాత్రమపి స్వస్వరూపేణ
అహని నిశి చ సేవతే తన్మాణ్ణలమ్ । తదిచ్చయా క్వచిద్ధివా క్వచిన్దిశా క్వచిత్ప్రాతః
క్వచిత్ప్రాయం క్వచిన్మధ్యాహ్నః క్వచిన్నిశీధం నానాభావేన కాలేకాలే తన్మణ్ణలం సేవతే
। నానామణయ ఓషధయో వనస్పతయో వృక్షా యే పృథివ్యాం సన్తి తే ఆధిదైవికీం
సృష్టిం ప్రాప్తాః సేవమానా భవతి । సిన్ధవః స్వరూపేణ నిధీన్ గృహీత్వా తన్మణ్ణలం
సేవమానా భవన్తి । సుమేరుహేమాద్రిమలయాద్యాః పర్వతాః తత్థానం సేవమానా
భవన్తి । సఖీరూపేణాత్యంతమణిజ్యోత్స్నాబిర్యత్ర తత్ర ఆన్యే చ బ్రహ్మోణ్ణవర్తినస్తత్థానం
దీపయన్తో భవన్తి । పృథివ్యాం యత్కించ్చిద్వస్తుమాత్రం తస్యాధిదైవికం రూపం
తత్రైవాస్తి । తస్మాత్సర్వం సముత్పన్నం భవతి । బ్రహ్మోణే యే దేవాస్తే ఆధిదైవికేన
రూపేణ తత్థానం సేవమానా భవన్తి । తస్మాత్తే సర్వే సముత్పన్నా బ్రహ్మోణే భవన్తి
। వేదాః స్వఋచాభిస్తస్మిన్స్థానే తస్యా నికుణ్ణదేవ్యా యశో గాయన్తి । కామదుఘాః
స్వయూథేనాధిదైవికం రూపం విధాయ సంసేవన్తే । దధిదుగ్ధతక్రనవనీతఘృతాద్యాన్
రసాన్ గృహీత్వా సేవమానా భవన్తి । తత్ర రాసమణ్ణలమేత్తైర్గుణైరన్వైర్వివిధైః సమ్పూరితం
రసికానందేన సహ శ్రీరాధికాం సేవమానం భవతి । యస్య రాసమణ్ణలస్య పరితః స్థానాని
ద్వాదశ సంశోభమానాని భవన్తి । ఏకం మజ్జనస్థానమ్ । యత్రోష్ణోదకపుష్కరిణ్యో
జలైః సమ్పూర్ణా భవన్తి తత్ర మజ్జనవత్ప్యాదయః సఖ్యో మజ్జనార్థం సేవమానా
భవన్తి । తత్రాన్యా పుష్కరిణ్యః శీతోదకపూర్ణా భవన్తి । తత్ర నికుణ్ణానాం శ్రేణయో
రత్నాలవాలైశ్చన్ద్రోద్భవైర్జలైః సేవ్యమానా భవన్తి । తత్రాన్యాః పుష్కరిణ్యః శీతోదకపూర్ణా
భవన్తి । చన్ద్రకాన్తమణిరుత్పన్నైర్జలైః సేవ్యమానా ముక్తాలతా ముక్తగుచ్ఛైః సమ్పూరితా
భవన్తి । మణిలతాసు జ్యోత్స్నాయాం ప్రతిబిమ్బితాః పక్షిణః పరస్పరం దృష్టిబన్ధేన

నృత్యం కుర్వన్తి । ద్వితీయం శృంగారస్థానమ్ । యత్ర శృంగారవత్యాసఖ్యా
 అధిశ్రితమ్ । తస్మిన్ స్థానే అధిశ్రితా రజ్జవత్యాదయః సఖ్యో మోదన్తే । తృతీయం
 మానస్థానమ్ । యత్ర మానవత్యాదయ సఖ్యో మానం రచయన్తి । యస్మిన్ మన్దారవృక్షాః
 సువర్ణలతాః సుగన్ధా గ్రథితా భవన్తి । తేషు వృక్షేషు పుష్పాణి సుగన్ధసంవలితాని భవన్తి
 । లతాన్తరైరాచ్ఛాదితం స్థానం సుగన్ధసంవలితం మనోరమం తేజసా దీప్యమానం భవతి
 । హరితపీతచ్ఛాయాభిః సంయుతం తేజసా దీప్యమానం భవతి । మన్దారనికుణ్ణాః
 శ్రీరాధికాయా అధిష్ఠానమ్ । యమునాయాస్తీరే ధీరసమీరే ఏకవటశృకాస్తి । తస్య వటస్య
 పరితో నికుణ్ణానాం శ్రేణయో రాజమానా భవన్తి । ద్వాదశ నికుణ్ణాః స్తన్తి । సఖీనాం
 సచ్ఛారాః సూక్ష్మతరా లతాన్తరైర్గ్రథితా భవన్తి । తత్ర లలి-తాదయః సఖ్యో రసికానన్దేన
 సహ వచనప్రతివచనోత్తరం దదతి । కుణ్ణాన్తర-శ్రేణీషు సఖీనాం మధ్యసచ్ఛారోఽస్తి ।
 రసికానన్దః పురుషోత్తమః స్వయమేవ ప్రణిపాతం కరోతి । స్వామిని మనోరమా నికుణ్ణో
 స్వయమేవాతిమానాతురతయా మనోభావాపన్నా భవతి । స్వభావసంసిద్ధాః సఖ్యో
 భావాపన్నా భవన్తి । అతిరసలమ్పటో రసికానన్దః సర్వాసాం సఖీనాం ప్రణిపాతం
 కరోతి । అత్యన్తమగ్నాః సఖ్యన్తతుషుం నిరీక్ష్య సురతానన్దే మగ్నా భవన్తి । చతుర్థం
 భోగస్థానమ్ । యత్ర సుభోజ్య సఖ్యా సేవితమ్ । యత్ర ఖాద్యపేయలేహ్యచోప్యరసా
 అనేకస్వాదుయుతాం భవన్తి । అన్నపూర్ణయా సఖ్యా పాచితానన్నరసానత్యుష్ణాన్
 సద్యఃపాచితా-నివ శ్రీరాధికాయా సహ రసికానన్దః సేవతే । అగురురసాంస్తైలరసాన్
 పుష్పరసాన్ నానాసుగన్ధరసాన్ శ్రీరాధికాయా సహ రసికానన్దః సంసేవమానో భవతి
 । అన్యే తామ్బూలాదయో లవణకర్పూరాదయ ఏలాజాతీఫలపూగఫలనాలికే-
 రపససహకారభద్రాక్షేక్షురస్యః శర్కరాదయః పిష్టరసపూర్ణతయా నికుణ్ణదేవ్యా సం-
 సేవ్యన్తే । లలితా రజ్జవతీ భోగవతీ ప్రేమోత్కణ్ఠా సురతానన్దా సురతరసకోవిదా వైతి
 సఖ్యః శ్రీరాధికాయా దత్తం ప్రసాదం భుజ్జతే । తత్రైకం రసికానన్ద-శృంగారస్థానమ్ ।
 యత్ర పారిజాతకవృక్షాః సదా పుష్పైః ప్రఫుల్లితా నమ్రా భవన్తి । తత్ర సుగన్ధసువర్ణలతాభిః
 సంవలితం భవతి । సుగన్ధముక్తాలతాభిః పారి-జాతకవృక్ష గ్రథితనికుణ్ణాతాం ప్రాప్నువన్తి
 । తత్ర ఏకో భ్రమరో దేవవాణ్యా చాతుర్యేణ మానస్థానే రాధికాం ప్రతి దూతత్వం కరోతి
 । స భ్రమరో రసికానన్దం ప్రతి ప్రియో భవతి । స భ్రమరః స్వచాతుర్యేణ శ్రీరాధికాయా
 మానాపకరణం కరోతి । స భ్రమరోఽత్యన్తమనోహరచాతుర్యాసీమగుణజ్ఞః స్వభావసంసిద్ధ
 సాధనసిద్ధో భవతి । స భ్రమరో రసికానన్దస్య దూతో భవతి । నిరన్తరం శ్రీరాధికాయాః
 మానలీలాయాం సహకారీ భవతి । తస్మాద్రసికానన్దస్యాతితరాం వల్లభో భవతి ।
 తేఽత్ర భ్రమరా మనోహరశబ్దేన సక్లితరసం గమయన్తి । తత్రైకః శుకః సాధనసిద్ధః

శ్రీరాధికాయా మానస్థానే మందారనికుణ్ణో నివసతి । తేన శుకేన భ్రమరచాతుర్యం నిరీక్ష్య
తస్యా నికుణ్ణదేవ్యాః కృపాం నిరీక్ష్య అత్యాశ్చర్యం ప్రపేదే । స భ్రమరస్తేన శుకేన పృష్టః
అహో అలే త్వం కః? కేన సాధనేన త్వయేదం రూపం ప్రాప్తమ్? కథం శ్రీరాసికానందస్య
శ్రీరాధికాయా దూతత్వం ప్రాప్తః?

అలిరువాచ । అహో శుక త్వం పూర్వం కోఽసి? కేన సాధనేనేదం లీలాస్థానం ప్రాప్తమ్?

శుక ఉవాచ । అహం పూర్వం బ్రాహ్మణోఽస్మి । విష్ణోరుపాసకకులోత్పన్న ఏకాత్మభావేన
మమ మనో హరిం భజమానం భవతి । ఏకస్మిన్ వాసరేఽస్మి బ్రహ్మలోకం గతః ।
తత్రానన్యమార్గీయా భక్తాః మయా దృష్టాః । రసమార్గీయా భక్తా మయా దృష్టాః । తేషాం
సజ్జమేన మయా నికుణ్ణలీలా అనుభూతాః । తత్రారిష్టే శ్రీరాధాకృష్ణపుష్కరిణ్యుద్భవా
మృత్తికాం భక్షయతా తత్ర నిరస్తరక్రీడాస్థలం మయా శ్రుతం పూర్వమ్ । అస్యా
మృత్తికాయాః మాహాత్మ్యం మహాలీలాయాః ప్రాప్తేః కారణమ్ । భ్రమరో వదతి ।
త్వయా కిం శ్రుతమస్యా మాహాత్మ్యం ?

శుక ఉవాచ । శ్రీరాసికానందేన వన్దితమ్ । శ్రీరాధికాయాః ప్రేమవత్సాదయః
సఖ్యస్తస్మాత్సాత్సానాత్సముత్పన్నాః । స్వయమపి తస్మిన్ స్థలే రాసలీలాయాః ప్రారమభుః
కృతః । తస్మిన్ కాలే శ్రీరాసికానందేన స్వయమేవ వన్దితం తపసా ధ్యానేనాధికృతమ్ ।
తస్మాల్లోకే వేదే వన్దితమిదం స్థానమ్ । అస్య స్థానస్య మృత్తికా మయా అనుభూతా ।
తేనేదం స్థానం ప్రాప్తమ్ । ఇదం శరీరం తయా మృత్తికయా పుష్టం సాధనసిద్ధం జాతమ్ ।
అహో భ్రమర త్వం కథయ యది రుచిః స్యాత్ ।

అలిరువాచ । అహమపి పూర్వం గౌడదేశోద్భవకాయస్థః । వైష్ణవోఽహం నిరస్తరం
ప్రేమాధిక్యేన రసికానందం సేవమానోఽభవమ్ । గుర్వనుగ్రహణ సాధూనాం
రసమార్గీయాణాం సజ్జేన మయా రసమార్గరూపా కథా శ్రుతా । తేషాం సాధూనాం
సజ్గో మయానుభూతః । తత్కథాద్వారణ మమ హృది ప్రవిష్టో రసః । అహం
రసలీలాయాం ప్రపన్నోఽభవమ్ । రసలీలాయాం ప్రవృత్తిన్యధర్మవిస్మారణపూర్వకా
జాతా । తస్యా సేవాకథాయాం ప్రత్యయో బభూవ । యే రసమార్గీయా భక్తాస్తేషాం
సమ్బుద్ధాలాపకీర్తనగోష్ఠీమార్గానుభవాన్మనో భావమాపన్నం ప్రేమాధిక్యం సుఖసపత్తిః
ఇష్టతమవస్తుపాత్రదేహాది యత్కించైత్ సమర్పయేదితి । ఇత్యానుభవితేన మార్గేణ
భక్తైస్సహ వ్రజలోకే ప్రాప్తోఽహం సర్వసజ్గరిక్తోఽభవమ్ । తస్మిన్ వ్రజమణ్డలే నివసన్నహం
ప్రతికక్షం ప్రతికుణ్ణం తాం లీలాం చిన్తయమానస్తద్భావాపన్నో భవామి । తద్భక్తైః
సహ దేహాదిసుఖం తతో గ్రాహ్యాం తతో దేయమితి మనసా వాచా తైః సహ
కాలోఽజ్ఞాతకాలవిషయోఽయతే । ఏవం మమ ధర్మః సిద్ధో భవతి । సిద్ధధర్మేణ

శరీరం సాధనసిద్ధం బభూవ | తదా మమాభిలాషో మనస ఏవం భూతో భవతి
 | యేనాభిలాషేణాహం భ్రమరరూపేణ తస్యా నికుఞ్చదేవ్యా యశః సక్లాయామి |
 పశ్చాత్ప్రసన్నేన రసికానందేన తయా దేవ్యా మనసేప్పిత రూపం దత్తమ్ | ఇదం
 మాన్యస్థానం దత్తమ్ | అహో శుక అహమస్మిన్ స్థానే శ్రీరాధికాయా వనే క్రీడాపరో
 భవేయమితి | తద్వృన్దావనం సర్వకాలసుఖసమృద్ధిసంపూర్ణం శ్రీరాధికాయా సదా
 సేవితం రసికానందేన సహ | తస్మిన్ వాయవః శీతమన్దసురభిభావేన సేవమానాః సన్తి
 | తత్ర స్థానే అమృతోదా పుష్కరిణీ ఆస్తే | తాసు పుష్కరిణీషు కన్దకలీలయా
 శ్రాన్తాః సఖ్యో మజ్జానం కుర్వన్తి | అతితరాం సితజలకల్లోలైర్మజ్జానక్రియాయాం
 తస్మిన్నత్యన్దరసమగ్నాని హంసయూథాని రాజన్తే | ఉపరి పక్షిణాం పక్షిః
 కలకణ్ఠైః సేవ్యమానా అభ్యేతి | అతితరామానన్దమగ్నాః సఖీనాం గణా గుణగణాన్
 సక్లాయమానా భవన్తి | తత్రోపర్యేకం శృంగారస్థలం మన్దిరమస్తి | ఏకం
 భక్యభోజ్యస్థలమస్తి | ఏకం సఖీసక్లమోపవేశతామ్బులసుగన్ధరసమేవనాయైవేతి |
 ఏకం శయ్యాగ్రహం సుగన్ధమణిమయభోగాన్వితమ్ | ఆధిదైవికేన రూపేణ కామః
 సఖీరూపం విధాయ స్వయమేవ సేవమాన ఆస్తే | రతిసమ్భోగాతికలాకౌతుకాని
 నేత్రహావభావకటాక్షసంవలితకామరసభావభేదాని సంయోక్యమాణకామరససుఖసమృత్తియోగ్యతా
 మనోభవః సంయోక్యమాణసుఖం చ పిబతి | నిత్యం నిత్యనూత్నభావభేదశృంగారం
 నూత్నమ్ | రూపం నూత్నమ్ | క్రీడా నూత్నా | వచనం నూత్నమ్ | ప్రతిక్షణం
 ప్రతిక్షణం నూత్నమేవ సుఖం సఖీనామ్ | నూత్నః సర్వో భావ ఆస్తే | ఏకాదశశ్రేణయః
 సదా వసన్తస్థానమ్ | కింశుకవకులామ్రవృక్షాః శోభాయమానలవజ్గలతాపరిశీలితా అత్యన్దం
 నిగూఢగుచ్ఛపుష్పపరాగా భవన్తి | ఉన్మదకోకిలభ్రమరసూక్ష్మస్వరసజ్జీయమానాని
 సఖీనాం యూథాని కేశబన్దనవస్త్రాణ్యతిరజ్జితాని శోభామాతస్వన్తి | కలగీతాని
 వసన్తోద్భవానిసజ్జీయన్తే | తస్మిన్ స్థానే సదా కౌతుకావిష్టా గోప్యః కేసరకర్పూరమృగమదాగురురస
 సేచయన్త్యో భవన్తి | పరస్పరం హస్తైః కనకఖచితజటితాః సర్వాః కన్యా
 మృగమదకర్పూరరసం సింహున్ద్య ఆపద్యన్తే | అభిలిమ్మన్ద్యః పరిమృజన్ద్యః అజ్ఞాన్త్యో
 లోచనే కాశ్చిత్ కాశ్చిత్ గానం గాయన్త్యో గోప్యః | తాం వ్రజేశ్వరీం వ్రజనాయికాం
 తాః సఖ్యో వేషశృంగారశోభాసంరాజితామశోభయన్త | తస్మిన్ వసన్తఋతుః
 సఖీరూపం విధాయ తాం వ్రజేశ్వరీముపసేవమాన ఆస్తే | యత్ర వసన్తస్త్రైవ
 కామావేశో జన్యతే | స కామః సఖీరూపం విధాయోపసేవమానః ఆస్తే | రతిభావే
 సా వ్రజేశ్వరీ తాం దేవీముపసేవమానాతిగుణగణనయా క్వచిత్పుష్పావేశేన వసన్తం
 సుఖముపసేవతే | క్వచిత్ఫలావేశేన వసన్త ఉపసేవతే | క్వచిత్కౌములాడ్కురావేశేన
 వసన్త ఉపసేవమాన ఆస్తే | క్వచిత్పక్షిణాం రవేణ ఉపసేవ్యమాన ఆసేవామాతసోత్

| క్వచిల్లతాన్తరైరావిర్భావేనోన్మదభ్రమరపికశుకా గీతగానం కుర్వాణా ఆపద్యన్తే |
 రసికానన్తస్తయా నికుణ్ణదేవ్యా సహ వసన్తోద్భవైః పత్రాజకురేః శయాం విధాయ
 వసన్తసుఖాన్యనుభవన్నాన్తే | వివిధలతాన్తరేషు పుష్పగుచ్ఛసంవలితాః సఖ్యః
 శయాం వివిధప్రకారాం ప్రతికుణ్ణం రచయన్తి | ఉపకరణకామకలయా సురతకేలిజ్ఞ
 ఉపతాపసుఖమన్యభూత్ | ఆనేదివాన్ రతిరససురతానన్తో వివిధకలారూపేణ
 ప్రతిపద్యమానో భవతి | హావభావకేలికాతుకాని భవన్తి | వసన్తః కామేన సహ
 రసలీలారతిం విస్తారయతి | తత్రానేకలతా వసన్తోద్భవైః కుసుమైర్వనలీలాయాం
 ప్రఫుల్లితా నమ్రాః భవన్తి | నానాకౌతుకావిష్టాః ప్రేమవత్సాదయః సఖ్య అతిభావాపన్నా
 బభూవుః | తస్యాం లీలాయాం చతస్రః సఖ్యః శ్రీరాధికాం సంసేవమానా భవన్తి |
 తస్య వసన్తస్య సుఖం కేనోపవర్ణ్యతే | చతస్రః సఖ్యః కథితాః | తాసాం నామాని
 శృణుత | రక్తవతీ గుణవతీ గానవతీ మనోరమా | ఏతాః సఖ్యస్తస్మిన్ వసన్తస్థానే
 సేవమానా భవన్తి | తద్వసన్తస్థానం శ్రీరాధికాయా అతితరాం వల్లభం భవతి |
 తత్స్థానం శ్రీరాధికాయా రసికానన్దేన సహ సేవ్యమానం భవతి | తాః సఖ్యస్తస్మిన్
 స్థానే ప్రేష్టా భావం విస్తారయన్తి | రక్తవతీం రసరక్తలీలాం విస్తారయతి | నానాభావేన
 వసన్తరక్తభోగాన్ విస్తారయతి | ఏవం నానాభావభేదం సురతానన్దం విస్తారయతి | గుణవతీ
 రాగరక్తగున్ధరసవిణ్ణావేణుప్రణాలికయా సర్వాసాం సఖీనాం కామలీలాయాః ప్రబోధం
 జనయతి | గానవతీ గీతగానగుణేన శ్రీరసికానన్దస్య శ్రీరాధికాం ప్రీణయతి | మనోరమా
 మనోరమం భావమాపన్నా భవతి | తాః సఖ్యో భావాపన్నాః సాధనసిద్ధా భవన్తి | తా
 ఊచుః | తాస సాధనం కిం యేన సాధనేన వసన్తలీలాయాః స్థానం ప్రాప్తమ్ | అహో
 భక్తానాం రసమార్గీయాణాం పుణ్యా రసమార్గిణీ కథా నిశ్చేయసాయ భవతి | యేషాం
 స్నేహమార్గధర్మకర్మరహితకేవలమనసా వృత్తిః శ్రీరాధికాయాం గతిరతిభావో భవేత్ తే
 ఏవ తాం లీలాం ప్రాప్నువన్తి | తస్మాత్తాభిర్యత్సాధనం కృతం తత్సర్వం కథయ |
 అహో తాః సఖ్య వైవస్వతమనోః పుత్ర్య ఆసన్ | తాః కన్యాః పితృర్గృహే నిరన్తరం
 క్రీడమానా బభూవుః | ఏకరూపా ఏకస్థితా ఏకప్రాణా ఏకభావాపన్నా బభూవుః |
 అతిగుణగణనారతాః పితృవత్సలా భవన్తి | తస్య రాజ్ఞో గృహే ఏకదా నారదః సమాగతః
 |

తాః కన్యా నారదం దృష్ట్వా ప్రణిపాతపురస్సరాః |
 తద్రూపమద్భుతం దృష్టం జటామకుటమణ్డతమ్ ||

వస్త్రాలఙ్కరణైర్యుక్తం వీణావాదనతత్పరమ్ |
 కృతాఙ్కలిపుటాః సర్వాః స్థితాస్తం చోపతస్థిరే ||

పప్రమ్మస్తం తథాభూతం వినయాన్నయకోవిదాః ।
భగవన్ సర్వభూతానాం హితాయ భవనేఽటసి ॥

భవాదృశా మహాభాగా లోకానాం చ హితే రతాః
శరణాగతదీనానాం కృపాం కుర్వన్తి సాధవః ॥

ఇతి సమృద్ధితో నారదః ప్రసన్నో బభూవ । భోః పుత్ర్యః కో భవతీనాం మనోఽభిలాషః
తత్సర్వ విస్తరశో బ్రూత । నారదేనైవ చోదితాః కన్యాః పునః ప్రోచుః । పితృర్మహా
భావాపన్నైర్భక్తైః సజ్జీయమానోఽయం వ్రజలోకః । త్వం విస్తరశో బ్రూహి తమ్ ।
శ్రుతమాత్రోఽయం రసశీలాం దదాతి । తస్మాత్తత్థానం రసికానందేన శ్రీరాధికయా సహ
సేవితం వర్ణయ । నో మనోఽభిలాషో భవతి । యది కృపా స్యాత్త్వర్తి తల్లోకవిస్తారం వద ।
పున్నారద ఉవాచేదం తాసాం మనోఽభిలాషం జ్ఞాత్వా । శృణుత సఖ్యో రహస్యమ్
। న కదాచిద్వచసియమ్ । తత్థానం కోటిసూర్యప్రతీకాశం తేజోమయం యత్ నిర్గుణం
బ్రహ్మ పురావిదో వదన్తి । యస్మాత్పుజాః సముత్పన్నాః । బ్రహ్మవిష్ణురుద్రాదయో
యస్మాదుత్పద్యన్తే లీయన్తే । ఆత్మవిదో జ్ఞానిన ఉత్పద్యన్తే లీయన్తే రసమార్గిణో భక్తా
యం స్థానం ప్రాప్నువన్తి ।

కన్యా ఊచుః । యే గృహారీయాః భక్తాన్తేషాం లక్షణాని వద ।

నారద ఉవాచేదమ్ । యే రసికాదన్తోపాసకాస్తే సర్వాత్మభావేన భజనం కుర్వతే ।
భజనానన్తోపాసకానాం న వర్ణో నాశ్రమో న దేశో న కాలోఽస్తి । యో ధర్మాధర్మౌ
పరిత్యజ్య శ్రీరసికానన్దం సేవమానో భవతి సః తాం లీలాం ప్రాప్నోతి । యేషాం మనసి
నిశ్చయస్తేషాం ప్రీతిరుత్పద్యతే । య ఏవం రసమార్గే ప్రపన్నా న తేషాం ధర్మాధర్మౌ
బాధమానౌ భవతః । విషయైర్బాధ్యమానోఽపి న బాధ్యతే । యేషామహోరాత్రం
సేవాకథాయాం నిత్యమాసక్తిస్తేషాం భజనానన్తో భవతి । యే తస్మిన్ మార్గే ప్రపన్నా
భక్తాన్తేషాం దేయం తతో గ్రాహ్యం యత్కించ్చిద్వస్తుమాత్రమ్ । భక్తానాం భక్తేస్సహ
కార్య నాన్వైః । భక్తానాం భక్త ఏవ జ్ఞాతిః । కులవర్ణధర్మాది సర్వే దైవతం
యత్కించ్చిన్మాత్రమ్ । రసగాః సేవకాః తేషాం సమృద్ధౌ నాన్వైః । అహో వేదైః
పురాణైః సిద్ధాన్తైః శాస్త్రైర్నానావదైః నానాకర్మవ్రతోపవాసాదిభిర్యమైర్నియమైశ్చ
నానాఋషి కృతస్మృతిసిద్ధాన్తైరేకాదశ్యుపవాసాదివ్రతనియమైస్తులాపురుషదానాదిభిర్నానాదర్శనసిద్ధ
పితృశ్రాద్ధాదిభిః సూర్యచంద్రోపరాగకాలోచితైర్గృహనక్షత్రతారాజ్యోతిశ్శాస్త్రనిశ్చయేన
భ్రాన్తచితైర్విధినిషేధస్మృత్యోక్తైర్ధర్మైర్భాగ్నాః సన్ధ్యోపాసనకాలసంస్కారైర్బలివైశ్వదేవబలిదానోపసర
రసికానన్దః పురుషోత్తమో న రమతే । అహో సఖ్యః కర్మవిభ్రాన్తాస్తాం లీలాం కదాచిన్న

జానన్తి । సాగ్నికా అగ్నివ్రతధారకాః కర్మజడాస్తైః సహ కదాచిత్తద్ధర్మాలాపనం న కుర్యాత్
 । అతః కిం బహునోక్తేన । బ్రాహ్మణా యే భక్తిమార్గం న విదన్తి తేషాం సమాభ్రషణం స్పర్శం
 న కుర్యాత్ । కదాచిన్నాలపేత్ ।

తా ఊచుః-

భగవన్ సర్వభూతానాం హితాయ భువనేఽటసి ।

శరణాగతదీనానాం కృపాం కుర్వన్తి సాధవః ॥

అతః ప్రార్థయామో మహాలీలాయా దర్శనం యత్ర రసికానన్దపురుషోత్తమో రమతే
 । ఏవం ప్రార్థితో భగవాన్ నారదస్తాసామత్యానన్దమయలోకం దర్శయామాస ।
 మహామన్తవిద్యయా కృతసంస్కారాస్తాః సఖ్యస్తస్యాం లీలాయాం భావాపన్నా బభూవుః
 । తా ఊచుః । నారదేనోపదిష్టాం విద్యాం కథయ యయా విద్యయా శ్రీరసికానన్దస్య
 శ్రీరాధికయా సహ క్రీడాస్థానం ద్రక్ష్యామః । స హోవాచ । శృణుత సఖ్యః ।
 యస్యాం విద్యాయాం సద్యః సమభ్యసనేన మహావనవిహారస్పర్శనం భవతి ।
 కృపాసమభ్యసనాత్ రమణానన్దలోకస్పర్శనం భవేత్ । క్లిం సకలకామదాత్రిం భ్రూం
 భోగదాత్రిం హ్రీం రసికానన్దవిలాసదాత్రిం హ్రీం రతికేలికలాకోవిదాం బాం వృన్దావనశశసిం
 స్త్రుం సురతానన్దరూపాం శ్రీం మనోహరిణీం నృం నికుఞ్చకేలికౌతుకావిష్టదేహం భ్రూం
 భోగాత్మికాం స్త్రాం సఖీనాం సుఖదాయినీం హ్రీం రాసకేలికలాత్మికాం ధ్యాయేత్ । క్లిం నమః
 । ఇమాం విద్యాం భోగాత్మికాం నారదేన దత్తాం తాః కన్యా జగృహుః । రసికానన్దప్రాప్త్యర్థే
 గృహీత్వా తాం విద్యామభ్యసేత్ । తాసాం పితృర్గృహే ఏకం వనం నానాపుష్పవృక్షైః
 సుశోభాఢ్యమ్ । తత్ర పుష్పలతానాం నికుఞ్చాః సుశోభాఢ్యాః సంరాజమానా మనోహరాః
 సన్తి । తత్ర తాః కన్యా ఇమాం విద్యామభ్యస్తవత్యః వృన్దావనబుద్ధ్యా । అహోరాత్రం
 తద్బుద్ధయస్తదాలాపాస్తద్విచేష్టాస్తదాత్మికాః తస్యాం లీలాయాం మగ్నా నాన్యం
 దేహవిషయం విదుః । క్వచిద్బుద్ధస్త్యస్తచ్చిన్తయా క్వచిన్నుత్యస్త్యః క్వచిదలౌకికాః
 కథా వదన్త్యః క్వచిద్భక్తైస్సహ అనుశీలయన్త్యః క్వచిత్తస్మిన్ వనే వృన్దావనశోభాం
 విధాయ తద్భక్తైః సహ రాధారసికలీలయోరనుభవం కుర్వన్తి । ఏకదా తాసామాశ్విన్యాం
 పార్ణమాస్యాం మహాలీలాయా మహోత్సవకాలే నికుఞ్చదేవ్యా దర్శనం ప్రదత్తమ్ ।
 అశరీరయా వాణ్యా వరో దత్తః । భవతీనాం మనోఽభిలాషో మయా జ్ఞాతః । యది
 మమ లోకదర్శనాకాఙ్క్షా స్యాత్ । వృన్దావనే గోవర్ధనాద్రిశిరసి పుష్కరిణీం విధాయ తత్ర
 మమ ధ్యానావస్థైర్భూయతామ్ । మమానుగ్రహణ మమ లీలావలోకో భవిష్యతీతి
 తా వరేణ ఛన్దయిత్వా అన్తర్దధే । తాః కన్యాస్తత్ర గత్వా తథాకుర్వన్ । తస్మిన్
 గోవర్ధనే అప్పరఃపుష్కరిణ్యాం తాః సర్వాః పూర్వోక్తయా విధయా శ్రీరాధికాయా
 భజనం చక్రుః । ఇత్యం భజనమాపన్నాః కన్యా మాసేనైకేన తం లోకమపశ్యన్ ।

వృన్దావనం శ్రీమత్ సర్వకాలసుఖావహమ్ । యత్ర షడ్వృతపః ఆధిదైవికేన రూపేణ
 సేవమానా భవన్తి । యత్ర రత్నబటిలా భూమయో మణిజ్యోత్స్నాభిర్దీప్యమానా భవన్తి
 । యత్ర ఫలైః పుష్పైః పత్తైర్మణీనాం స్తమ్భాః శతశో రాజమానా భవన్తి । యత్ర
 మణీనాం లతా భ్రాజమానా విద్రుమలతాభిః గ్రథితా భవన్తి । సువర్ణలతాగ్రథితా ముక్తాలతా
 ముక్తాగుచ్చైః పూర్వమాణాః భవన్తి । యత్ర సఖీనాం యూథాని పరస్పరం శృంగారరసేన
 క్రీడమానాని భవన్తి । యత్ర ఫలైః పుష్పైః సుకోమలైః పత్తైర్విరాజమానా వృక్ష లతాభిః
 సజ్కీర్ణా భవన్తి । యత్ర మధ్యశ్రేణీషు సఖీనాం చారా అతిసుశోభమానా భవన్తి । యత్ర
 బకులవృక్షాణాం వనాని కుత్రచిత్సంరాజమానాని భవన్తి । కుత్రచిన్ద్వారవృక్షాః సంరాజన్తే ।
 అహ్లానపుష్పైర్పారకైః సుశోభాఢ్యా భవన్తి । కుత్రచిత్పారిజాతకవనాని సుగంధసంవలితాని
 సన్తి । తత్ర వనేషూన్మదాః కోకిలా గాయమానా భవన్తి । కుత్రచిన్ద్వారవృక్షాః
 పుష్పపరాగైశ్చితా వస్త్రైశ్చదితా ఇవాసన్ । తాసు వృక్షాణాం శ్రేణీషు తాః కన్యా ఏకం
 మహాస్థానం దదృశుః । పంచువింశద్యోజనాయతం పరితో వాప్యో దశదశవతుష్కీణేషు
 నానారసేః సమ్పూర్వమాణా భవన్తి । దశ వాయవః కేసరకర్పూరమృగమదరసైః
 సమ్పూర్వమాణా భవన్తి । దశ వాయవోఽగురురససమ్పూర్వమాణా భవన్తి । దశ
 వాయవః సుగంధపయసా సమ్పూర్ణా భవన్తి । దశ వాయవ ఉష్ణోదకేనాతినిర్మలేన సుగంధేన
 సమ్పూర్వమాణా భవన్తి । తత్ర దశ వాయవో మృజ్జలేన సుశీతలేన సమ్పూర్వమాణా
 భవన్తి । తత్ర మధ్యమణ్డలే పంచువింశద్యోజనాయతే సుశోభాఢ్యే మణిజ్యోత్స్నాభిః
 సంవేష్టితే సఖీనాం యూథాని యత్ర క్రీడాం కుర్వన్తి తత్ర పరితో నికుణ్ణానాం శ్రేణయః
 సూక్ష్మలతాన్తరైః సంవేష్టితా భవన్తి । తత్ర మధ్యే ఏకం రత్నాసనం సుఖసమ్పూరితం
 సురతానన్దస్థానం భవతి । యత్ర ప్రేమవతీ స్నేహవతీ గుణవతీ ఉత్కణ్ఠావతీ ఉత్సాహవతీ
 కలావతీ గానవతీ మనోరమా సురతానన్దా సుఖసంవలితా నిద్రాసంవలితా నిఃశక్క్య
 లజ్జాగతత్రపా సుభగా శృంగారవతీ సమ్భోగవతీ భావశుద్ధా ఏతా అన్యాశ్చ సఖ్యస్తత్థానం
 సేవమానా భవన్తి । నిరన్తరం రాసకేలికౌతుకేన నృత్యపరా సుగంధకలావతీ సజ్గీతజ్ఞా
 ఆగ్లసంవలితా రాగజ్ఞా గుణజ్ఞా ఏతాః అన్యాశ్చ సిద్ధాన్తస్థానం సేవమానా భవన్తి । తత్ర
 విహాగ్లమానాం పక్ష్యయో నానారూపైః కలశబ్దైః సగ్గయన్త్యో భవన్తి । క్వచిత్ సఖీమణ్డలే
 తాః రాసక్రీడాం కుర్వన్తి । క్వచిత్ కుణ్ణాన్తరే పుష్పపల్లవైః రచితశయ్యాయాం క్రీడాం
 కుర్వన్తి । క్వచిన్నానాపుష్పైర్గర్జప్రత్యజ్కేషు పరస్పరం శృంగారం కుర్వన్తి । క్వచిత్
 పుష్పమాలాభిర్గర్జప్రత్యజ్కైః శృంగారరసం కుర్వన్తి । క్వచిత్కుణ్ణాన్తరే శృంగారరసం
 కృత్వా సుఖం సంసేవమానా భవన్తి । తాః కన్యాః శ్రీరాధికారసికం దృష్టా అత్యన్తమేవ
 ముముహుః స్తుతిం చక్రుః । అతితరాం నమ్రాః కన్యాః ప్రశ్రయావనతాః నమశ్చక్రుః
 వినయభావాపన్నా బభూవుః । తయా శ్రీరాధికయా స్వరూపం ప్రదత్తమ్ । తాసాం

మహాలీలాయాం యోగ్యతా ప్రదత్తా । అహో సత్యజ్ఞమాహాత్యం కేన వర్జితే ।
 దర్శనాత్పుర్ణనాదాలాపాద్భోజనాచ్ఛయనాదాసనాద్భోజనోచ్ఛిష్టకృపాప్రసాదాత్
 రసికానందేన సహితాయాః శ్రీరాధికాయాః కృపా భవతి । అహో రసికానందోపాసకానాం
 లక్షణాని వద యేనాహం సతాం సజ్గే విచరామి । అహో శ్రుతమహాలీలాః! యే నిరన్తరం
 సేవమానా భక్తా వేదమార్గకర్మాతిరిక్తా భవన్తి తే రసికానందమార్గమాచార్యోక్తమధీత్య
 యో వృన్దావనోక్తమార్గః సఖీభిరుపాసితః తాసాం మార్గే ప్రవన్నా భవన్తి । అహో
 నానాస్మృత్యుక్తాన్ ధర్మాన్ యే కుర్వన్తి త ఇహ సంసారే విచరన్తి । యే పితౄన్
 యజన్తి తే పితౄలోకం ప్రాప్నువన్తి । దేవాన్ యే యజ్ఞకర్మణా యజన్తి తే దేవలోకం
 స్వకర్మోపార్జితం యాన్తి । యే బ్రాహ్మణాః బ్రహ్మవర్చనముపాసమానాస్తే బ్రహ్మలోకం
 ప్రాప్నువన్తి । గాయత్రీం య ఉపాసతే తే సూర్యమణ్డలే లయం యాన్తి । యేషాం
 మధ్యే శైవాః శివోపాసకాస్తేషాం ప్రమాదేనాపి సమ్భాషణం న కుర్యాత్ । యే
 కైవల్యధర్మరతాస్తేషాం సమ్భాషణం స్పర్శనం చ కృతం చేత్తర్హి సవాసాః జలమావిశేత్
 । అహో రుద్రోపాసకా యే తమోధర్మరతాస్తేషాం సమ్భాషణం స్పర్శనం చ కృతం
 చేత్తర్హి సవాసా జలమావిశేత్ । యజ్ఞోపాసకాః సదా త్యాజ్యాః । గణపతిదుర్గాయాః
 భజనభేదా అనేకకః సన్తి । తాన్ యే భజన్తి తేషాం సమ్భాషణం స్పర్శనం చ కృతం
 చేత్తర్హి సవాసా జలమావిశేద్రసికానందోపాసకః । కర్మకాణ్డోపాసకా రసికానందమార్గ న
 జానన్తి । జైనబౌద్ధచార్యాకమీమాసకవేదాన్తన్యాయపాతజ్ఞాలమతాన్తరాణి తేషాం సిద్ధాంతం
 కుర్వన్తి । యే బ్రాహ్మణా భజనమార్గమవిదుషః పణ్డితమానినస్తేషాం సమ్భాషణం స్పర్శనం
 చ న కుర్యాత్ । విష్ణుభజనరతా నారాయణోపాసకాః శ్రవణకీర్తనస్మరణవందనరతా
 మత్యక్తకచ్ఛపవరాహాన్మసింహవామనపరశురామరామోపాసకా కైణవాస్తేఽపి తం
 లోకం న జానన్తి । తస్మాత్తేషాం సజ్గస్త్యాజ్యః । విష్ణుభక్తాః జ్ఞానవైరాగ్యయుక్తా
 అన్యాశ్రయయుక్తాస్తేఽపి తం మార్గం న జానన్తి । సూక్ష్మతరమార్గో బ్రహ్మాడిభిర్నారదాదిభిః
 రుద్రాదిభిః సృష్టికర్తృభిః ప్రజాపతిభిరప్యగమ్యః । తస్మాత్తయా శ్రీరాధికయానుగృహీతాస్తం
 రసం జానన్తి నాన్యే । యదా యస్య దేవతాన్తరభజనం భవతి వైణవేషు విద్వేషో భవతి తాన్
 రసికానందపురుషోత్తమో న స్పృశేత్ । అహో రసికానందోపాసకానాం క్రియాః శృణుత
 । యే మనసి భజనే సునిశ్చయాస్తల్లిలోపాసకాః సత్కథాక్షిప్తమానసాః తల్లిలోపాసకానాం
 సజ్గేన కథాకీర్తనాసక్తాస్తే తత్సేవాతదాభవేన శోకమోహభయోద్వేగరహితా అమత్సరా
 ఆహమాభవరహితా జ్ఞానవైరాగ్యసహితా వృన్దావనలీలోపాసకా భవన్తి । రసలీలాయాం
 నిమగ్నానాం తేషాం తదభజనమేవ సాధనం తదభజనమేవ జ్ఞానం తదభక్తై ఏవ
 జ్ఞాతిః తదభక్తై ఏవ కులం ఏవం రసలీలాప్రపన్నో భవతి । గృహాదిధర్మాన్
 త్యక్తాః వర్ణాశ్రమధర్మాన్ త్యక్తాః జాతికులధర్మాన్ త్యక్తాః మోక్షధర్మాన్
 త్యక్తాః సంన్యాసాధర్మాన్ త్యక్తాః దేశకాలకర్మస్వభావసంసిద్ధాన్ ధర్మాన్ త్యక్తాః

రసలీలామభ్యనేత్ | రసలీలాయాః సేవావధిం కథయ యేన విధినా మహాలీలాయాః
 ప్రాప్తిర్భవతి | తద్భక్తానాం దర్శనం భవేత్ | స హోవాచ | రసలీలాయా భజనం
 త్రివిధాత్మకమ్ | ఏకం ధ్యానమయమ్ | ప్రతికుఙ్కం ప్రతివృక్షం ధ్యానాపన్నో భవేత్ |
 రాత్రౌ దివా రసికానన్దం శ్రీరాధికయా సహ హృది చిన్తయమానః సఖీభావేన భావాపన్నో
 భవేత్ | తదనుభావేన పుల్లెఙ్గం విధూయ మహాలీలాయాం లయలీయమానో భవేత్ |
 ద్వివీచయం భజనప్రకారం శృణుత | యేన భజనేన రసికానన్దః శ్రీరాధికయా సహ
 దృష్టిపథమాపద్యేత యోఽశ్మమయం వా ధాతుమయం వా రసికానన్దస్వరూపం
 శ్రీరాధికయా యుతం విధాయ శయ్యాభోజనశృంఖారై రాజోపచారే స్నేహభావేన
 భజనం కరోతి అహోరాత్రం తద్భావేనాపన్నో భజనం కరోతి స తాం లీలాం ప్రాప్నోతి
 | యే రసికానన్దోపాసకా భక్తాస్తేషాం సేవాయా వ్రతధారణమ్ | అహో భక్తానాం సేవాస్తు
 దుర్లభతరాః | యేషాం హృది నిశ్చయ ఆపన్నస్తేషాం శ్రీరసికానన్దః శ్రీరాధికయా సహ
 ప్రసన్నో భవతి | భక్తానాం సేవాస్తు అత్యన్తదుర్లభా భవన్తి | యే నిష్కర్మమార్గిణో భక్తిమార్గ
 కేవలమాపన్నాస్తే సేవ్యాః పూజ్యా ఏవ భవన్తి | యే అన్యధర్మ త్యక్తౌ రసికానన్దసేవకాస్తే
 భక్తా నాన్యే | భక్తాః సుసేవమానా భవన్తి | తస్మాత్సుసేవమానా భక్తాః కృపాం కుర్వన్తి |
 సాధూనాం సమచిత్తానాం కృపయా మహాలీలాయా దర్శనం భవతి | తస్మాత్ రసికానన్దం
 హృది స్థాప్య సాధూనాం సక్లేన వృన్దావనరహస్యమార్గానుసారేణ సుసేవమానో భవతి |
 ఆతిరసమగ్నా భక్తా నాన్యం విదన్తి | అహో పునర్మహాలీలాయా వర్ణనం శ్రుత్వా వయం
 న తృప్యామః | శృణుత పుత్రాః | వనవిహారలీలా పూర్వం నారాయణేన లక్ష్మ్యగ్రేన
 కథితా తదా శ్రుతం తదహం వర్ణయామి | అహో మహాలీలాయాః స్థానం నారాయణేనాపి
 న దృష్టమ్ | యత్రాష్టౌ మణయః సంరాజమానా భవన్తి | చన్ద్రకాన్తమణినామృతేన
 పుష్పపల్లవితా వృక్షాః సేవ్యమానా భవన్తి | లతానామాలవాలాని సౌవర్ణాని దీప్యమానాని
 జలైః పూర్యమాణాని భవన్తి | తత్ర సూర్యకాన్తమణినా ప్రదీప్యమానా వృక్షలతాః
 శోభాయమానా భవన్తి | మణిలతాభిర్గృధితాని మన్దిరాణి తేజోమయాని సంరాజన్తే |
 ప్రసారితలతా వృక్షైర్గృధితా నికుఙ్కతాం ప్రాప్నువన్తి | తేషు నికుఙ్కేషు లతానాం నానార
 క్ణాః సన్దిప్యన్తే | తత్ర శృంఖలరవత్యాదయః సఖ్యాః శయ్యోపకరణాని రచయన్తి |
 సుశోభాయమానాః పక్షిణః కలశవేన శ్రీరాధికాయాః శృంఖలరసం సజ్గాయన్తో భవన్తి |
 పికయాథాని మనోహరేణ శబ్దేన దేవవాణ్యా తస్యాః శ్రీరాధికాయా రమణలీలాం గాయన్తి
 | తత్ర మధ్యేమణ్డలం తేజోమయమన్తి | హోటకమయాస్తేజోభూమయస్తేజోమయాః
 సంవిరాజన్తే | యత్ర భూమౌ పరిత అష్టౌ మణయః సన్తి తేషాం ప్రసారితా లతా
 సువర్ణలతాభిర్ముక్తాలతాభిర్గృధితాః పుష్పైః పల్లవైః సంవలితా భవన్తి | ప్రతిమణ్యేకైకం
 మన్దిరం సకలసిద్ధవస్తుసమన్వితం భవతి | రతిమన్దిరే శరవ్యాః పయోఃఫేననిభాః సంరాజన్తే
 | తత్రాన్నాని వివిధాని అన్యపూర్ణయా సఖ్యా పాచితాని | ప్రతిక్షణం నూత్నాని

శ్రీరాధికాయై భోజ్యార్థే భవన్తి । తత్ర సుగంధరసికయా సఖ్యా రచితాః సుగంధరసా
 అగురుచన్దనకేసరీమృగమదకర్పూరాద్యా అనేకసుగంధరసాః శ్రీరాధికయా సమ్భోజ్యా
 భవన్తి । తత్ర శృంగారవత్స్యా సఖ్యా రచితాః శృంగారా వస్త్రాలక్ష్మీరసంయుక్తాః సుభగా
 నానావస్తుమయాః శ్రీరాధికార్థే కల్పితాః సుభోజ్యా భవన్తి । రజవత్స్యా రచితా రతిరజ్జా
 వచనప్రతివచనమయా ఇన్ద్రియాదిభావమయాః శ్రీరాధికాయా భోగార్థే భవన్తి । గానవత్స్యా
 రచితా నానారాగరజ్జభోగాః సమయోచితాః ప్రతిక్షణం నూత్నాః శ్రీరాధికార్థే సుభోజ్యా
 భవన్తి । నృత్యకవత్స్యా రచితాః సుగంధకలాః శ్రీరాధికార్థే కల్పితా భవన్తి । తత్ర స్థానే భోగవతి
 నామ్నా సఖీ నానాభోగాన్ కల్పయతి । కటుతిక్తమధురకషాయాః సుస్వాదా భోగాః
 శ్రీరాధికాయా భోజ్యోపన్నా భవన్తి । రతివతీ నామ్నా సఖీ నానారతిసుఖముత్పాదయతి
 । రతికలాకౌతుకాని మనోజ్ఞాని భవన్తి । సురతానన్దా సఖీ నానాసురతకలాం శ్రీరాధికాయై
 కల్పయతి । మనోజ్ఞా సఖీ నానామనోభావం దదాతి । సుఖదా సఖీ నానాసుఖం
 రసికానన్దం ప్రతి రాధికార్థే కల్పయతి । తాః సర్వాః సఖ్యః సుఖకేలికలానుభావేన
 రాసలీలాం కుర్వన్తి । తస్మిన్ మధ్యమణ్డలే సురచితా సఖీ కస్మిన్ శ్చిత్సమయే రాసలీలాం
 రచయతి । తత్ర మధ్యే కామేన సేవితం తేజోమయమాసనం కల్పయిత్వా శ్రీరాధికయా
 సహ రసికానన్దం సమావేశయతి । తత్ర పరిత ఏతాః సఖ్యః క్రీడకలాం దర్శయన్తి ।
 కలావతీ గుణవతీ పుష్పవతీ అజ్గచపలా సురతకలాకోవిదా రసకలాభిజ్ఞా రసభావజ్ఞా
 విపరీతసురతనృత్యకలాకోవిదా ఏతాశ్చాన్యః సఖ్యః తస్మిన్ మణ్డలే స్వాన్ స్వాన్
 గుణాన్ ప్రకటికృత్య రసికానన్దం నేవమానాః భవన్తి । సాధనసిద్ధాః సంసిద్ధాః సఖ్య
 అనేకరూపైస్తాభ్యాం సుసేవ్యమానాః భవన్తి । యాదృశా భక్తాస్తాదృశం సుఖం తాదృశో
 లోలాభావశ్చ భవేత్ । పునస్తే ఊచుః । మహాస్థానం కియత్ప్రమాణం ? సంసిద్ధోఽయం
 రసః । సంసిద్ధః కీదృగ్విధః? తే సంసిద్ధా భక్తాః కీదృగ్విధాః? తేషాం రూపం కీదృగ్విధం?
 రసికశిరోమణీరానన్దాత్మకపురుషోత్తమః శ్రీరాధామానన్దరమణారన్దరూపాం తేన రూపేణ
 సహ బుభుజే । నిత్యానన్దరూపేణ సహ పురుషోత్తమో నిత్యానన్దరూపః సజ్జీడమానో
 భవతి । సః ఏవం రూపం గోపికాస్వావిర్భావేన క్రీడయిష్యతి । పృథగ్రూపేణ క్రీడమానా
 అభ్యేతి । తద్భావే క్రీడిష్యమాణా గోప్యః పృథక్ సజ్జీడమానా ఇవ ఏకమేవ
 స్థానమధ్యాసతే । తేషాం స్థానం కియత్ప్రమాణం? కీదృగ్విధా భక్తాః? క్రీడమానం రూపం
 తాభిః సమ్పియమానసౌష్ఠవం కిమ్?

పునరువాచేదమ్ । రహస్యమతితరాం సౌష్ఠవమ్ । షడిధోఽయం రాసః ।
 తేషామేవ రాసలీలాయామాపద్యమానం రూపమ్ । రహస్యస్థానం మహాలీలాయాం
 శతయోజనాయతం పద్మరాగజామ్బూనదసువర్ణఖచితమ్ । నీలమణీనా పరిధయః
 శోభాఢ్యా ఏవాసన్ । మధ్యమధ్యే పుష్కరాగమణీనాం స్థానం సమ్భ్రాజతే ।

తేషామతితరాం మణిజ్యోత్స్నాం రాజమానామభ్యేత్య తస్మాత్ పరితః శతకుంజువిద్రుమలతాః
 సువర్ణసుగంధలతాగ్రధితాః సుసుగంధాఢ్యమాతన్వన్ । తేషామేవ మణీనాం శక్తయో
 విరాజన్తే । పుష్పితవృక్షలతా సుగంధరసామ్యేతి । తత్సుగంధావేశితాః సఖ్యో భావాపన్నా
 రమణరసరమణే రసరమణానన్దే రసే మగ్నా భక్తాః ప్రేమవత్సాదయో లీలాయాం
 యోగ్యతామభియన్తి । రతిక్రీడాయామానందరసః సమ్భవతి । తే సఖ్యస్తస్మాదుత్పన్నా
 భవన్తి । శృంగారరసం దృష్టిగోచరముపసమ్పద్యన్తే । తస్మాత్ రమణానన్దాదుత్పన్నా
 ఆత్మానందరూపిణః । యత్ర యత్ర తయా దేవ్యా స్వావేశేన సుఖం సుసంసిద్ధోఽయం
 రసః । తాసాం గోపీనాం గృహజ్యుహమాపద్యమానః ప్రతిరూపం సుఖం సంయోజయతి
 । తాసామేవ రసావేశేన రాసస్థానం శతయోజనాయతం పద్మరాగమణిజటిలనీలమణినా
 విరాజితం జామ్బూనదమణినా సువర్ణేన జటితం శతశో మణిఖచితమ్ । తస్మింస్థానే
 మణిస్తభాః శతశో విరాజమానాస్తస్యా నికుంజుదేవ్యాః స్వావేశేన అనేకశో రూపాణి కృత్వా
 ఆత్మానం విభజ్య స్వరసభోగసుఖం సమ్భుజ్జితే । యథాయథా రూపాణి తథాతథా
 రసికారంభస్య రూపాణి సుఖం సమ్భోక్ష్యన్తే । తేషు తేషు రూపేషు క్రీడన్త్యస్తాః నికుంజుదేవ్యాః
 స్వామిభావేన వ్రజలీలాయాః సుఖమాపద్యన్తే । స ఏవ రాసః । ఆనన్దార్ద్రమణానన్దోఽయం
 యోజ్యతే । చన్ద్రావలీచన్ద్రభాగాసుశ్రోణీసుభగాద్యాః శతశో గోపభార్యా వేదఋచః ।
 వేదపురుషా ఇమే గోపాస్తాసాం గోపీనాం స్వామిన్యా ఆత్మస్వరూపేణ స్వయమేవ
 రమణారంజనాయోజ్యన్త । అగ్నినా ప్రజ్వలితా రజ్జర్ధృశ్యమానా అగ్నిరేవాభాతి ।
 గోకులోఽయమగ్నేః సంయోగాదేవాభాతి । తా గోప్యస్తద్భావేన రసం అనుభవన్త్యస్తస్యా
 నికుంజుదేవ్యా భావమాపన్నా ఆసన్ । ద్వయో రాసయోరిదం భవతి । తృతీయే
 రాసే తు గహం గహం ప్రతి స్వయంస్వయమేవ రసికానందస్వరూపే క్రీడితా ఆసన్
 । స్వానన్దావిర్భావాయ తాసాం యోగ్యతాం నిరూపయతి । సుఖమనుభవన్త్య
 ఆత్మభావ ఏవాసన్ । చతుర్థే తు గోరసవిక్రీడా గోప్యశ్చన్ద్రావలీప్రభృతయోఽనేకశో
 దానలీలయా నికుంజుదేవ్యా స్వావేశేన సుఖమనుభూయ తద్వ్యవనాదభీష్టాని ప్రతిపద్య
 యోగ్యాస్త్రిన్ద్రియాణి పరస్పరసుఖం భుజ్జానాస్తస్యా నికుంజుదేవ్యా రసికశిరోమణినా
 సహ సుఖం స్వయమేవ రూపేణ అనుభవన్తి । పంచమీ మహాలీలా స్వయమేవ
 వృషభానుగృహే ప్రకటితా । తాం తయా సహ పురుషోత్తమరసికానన్దోఽయం
 స్వయమేవ వ్రజలీలాయాం ప్రకటితవాన్ । సః ఏవ సుఖం రమణానందరూపేణ
 సమ్భోక్ష్యమాణోఽభవత్ । పరస్పరబాలలీలాసుఖయుగ్మరూపే ఏకమేవ రూపం
 భవతి । ఏవం తస్మిన్ వృషభానుగృహే స్థానాని శతశః పద్మరాగకుండాని గృహాణి
 తప్తసువర్ణపరిధీని విరాజమానాని భవన్తి । లలితావిశాఖాశృంగారవత్సాదయః స్వయమేవ
 ప్రకటితా సఖ్యః స్వయమేవ స్వరసం ప్రాప్తాః రసమానన్దాత్మకమనుభవన్తి । అన్యాశ్చ

శతశో గోపీభావం ప్రాప్తాస్తాం లీలాం ప్రాప్తా భవన్తి । యం యం భావం సంయోక్ష్యమాణా
గోపీ భవేత్తం భావం ద్వారి ప్రాప్య రాసలీలాకృతే ఉజ్జహార । అత్యన్తభావలీలాయాం
సంయోక్ష్యమాణా గోపీ పుష్కరిణ్యాం తాసామక్లరాగేణ గీపీచన్దనం తాసామేవోచ్ఛిష్టం
బుభుజే । భక్తానాం తదేవ హితకారి భవేత్ । తదక్లరాగోద్భూతతదావిర్భావేన
మహాలీలాయోగ్యతాం ప్రతిపేదరే । పునః సంశయం పప్రమ్భుః । అహో ద్వారికాయాం
రాసః కస్మిన్ సమయే కృతః? తత్ర మహాలీలాయాః స్థానం కుత్రాన్తి? యత్ర రసికానన్దః
పురుషోత్తమః క్రీడతి । కేత్ర భక్తాః? కేషాం సహాయేన మహాలీలాస్థానం ప్రకటితం
? శృణుత సఖ్యః । మహానయం గోప్యో రసః । యే ప్రత్యయాపన్నా భక్తాన్తే
తం రసమనుభవన్తి వ్రజలీలాయామ్ । త్రివిధా గోప్యః సన్తి । ఏకా వేదబువః సన్తి
। ఏకే అగ్నికుమారాః సన్తి । ఏకే సంసిద్ధాః శ్రీరాధికయా సహ ప్రకటితా భవన్తి
। అష్టా యూథాని సంసిద్ధానాం భవన్తి । తేషాం ద్వాదశ యూథాని బ్రహ్మణః
పుత్రాః అగ్నికుమారాః సన్తి । ద్వాదశ యూథాని వేదస్త్రీణాం సన్తి । తే సాధనసిద్ధాః
యే భక్తాః శ్రీరాధికయా సహ రసికానన్దోపాసకా భవన్తి । యాః సంసిద్ధాస్తాసాం
నిత్యలీలాయామనుభవః । యే అగ్నికుమారాన్తే వ్రజలీలాయాం శ్రీరాధికయా సహ
రసికానన్దముపాసమానాస్తాం లీలాం ప్రాప్తా భవన్తి । యా వేదరూపిణ్యస్తాసాం
విరహభావేన మహాననుగ్రహాః కృత । ప్రథమం మహాలీలాయాః ప్రాప్తిః పశ్చాద్విరహః ।
తా విరహోత్కణ్ఠితా గోప్యో నాన్యసుఖం విదుః । తాసామర్థే పశ్చాయోజనపర్యన్తం
మహాలీలాయాః స్థానం ప్రకటికృతమ్ । తాసాం మనోభావబుభుత్సయా ఏకం
స్వగణం రహస్యలీలాయోగ్యం ప్రేషయామాస । ద్వారికాలీలాయాం మహాలీలా
ప్రకటితా । స ఏవ గణస్తాన్త్రైవ నయతి । రసికానన్దస్తాసాం స్వలీలామావిష్కరోతి
। రుక్మిణ్యాద్వాః పట్టరాజ్యస్తాం లీలాం శ్రుత్వా ఉత్కణ్ఠితాః బభూబుః । తాభిః
ప్రార్థితో రసికానన్దో మహాలీలాం దర్శయామాస । తదా రసికానన్దోక్తాస్తాః పట్టరాజ్ఞోః
భవన్త్యన్తలీలాయోగ్యా న భవన్తి । ఇమాః లీలా లోకే వేదమర్యాదాతిరిక్తాః ।
రసమార్గోపాసకా భక్తాః స్త్రియస్తాం లీలాం జానన్తి । వయం రాజపుత్ర్యః కథం తస్యాం
లీలాయాం యోగ్యా న భవేమ । బహుశః ప్రార్థితో రసికానన్దస్తథేత్సుక్త్యా పునరాహ ।
అహో రాజపుత్ర్యో భవతీనాం యది మహాలీలాదర్శనాకాఙ్క్షా భవతి తర్హి అహం నిశీధే
ఆధిదైవికీం రాత్రిం ప్రకటయిష్యామి । తత్రాధిదైవికోఽయం చన్ద్రస్తత్రాధిదైవికా భక్తాః
లీలోపయోగ్యా భవతి । భవత్స్వన్త్రైవాయాన్తు । ఇతి కథితాస్తాః సర్వాః విస్మయాపన్నా
బభూముః । అహో అత్యన్తమాశ్చర్యోఽయం విలాసః । తత్రాగతా సుయోగా సఖీ
రాసలీలాయాం యోగం చకార । సఖీ తత్ర రాసలీలాం రచయతి । తత్ర రసికానన్దః
పురుషోత్తమోఽతిమనోహరరూపేణ తాసాం మనాంసి జప్తౌ । తాః సర్వా గోప్యః

భీరాధికాయాః కృపావశేన రమయాఞ్చక్రుః | తత్ర రసికానన్దేన బ్రహ్మరాత్రిః ప్రకటితా |
 తస్యాం రాత్రౌ తాః సర్వా మనోరథశతై రమయాఞ్చక్రుః | క్రీడాన్తే బ్రహ్మరాత్రిరపావృత్తా
 బభూవ | ద్వారికాయాం స్థితా రాజపుత్ర్యః ద్వారే స్థితాన్ గురూనుగ్రసేనవసుదేవాద్యాన్
 దదృశుః | రసికానన్దేన మోహితాస్తత్ర స్థితా గురవో దదృశుః | తాసాం తా రాత్రయో
 రాసలీలాయా ధ్యానేన వ్యతీతాః | బ్రహ్మరాత్రిరపాపావృత్తీతి ప్రాతస్తాః సర్వాస్త్రైవ
 సమాగతాః | తత్ర తత్త్వానం దదృశుః | యత్ర మణిలతా ముక్తాలతా సువర్ణలతాః
 పుష్పైః పత్రైః ఫలైః సమ్పూర్ణా మణిస్తమ్భైర్గృధీతా నికుఞ్జితాం ప్రాప్నువన్తి | సిద్ధయో
 మూర్తిమత్యః తత్రైవ స్థితా దదృశిరే | కామదేవో రత్యా సహ తత్రైవ దదృశే | తత్ర
 స్థితాః గోప్యో రసికానన్దేన సంయుక్తాస్తాసాం రాజపుత్రీణాం లీలాం దృష్ట్వా నిర్గలితమానా
 బభూవుః | తాః ప్రశ్రయావనతా రసికానన్దం పప్రచ్ఛుః | అహో రాసలీలామస్మాకం
 దర్శయ | తాః ప్రార్థితో రసికానన్దః ప్రోవాచ | సమయోఽయం వ్యతీతః | బ్రహ్మరాత్రిస్తు
 గతా | మయా భవతీనాం పూర్వ కథితమన్తి | భవత్యో రాసలీలాయాం యోగ్యా న భవన్తి
 | యే వేదోక్తకర్మమార్గరతాన్తే కదాచిదిమాం లీలాం న జానన్తి | తస్మాత్ భవత్య ఇమా
 లీలాయోగ్యా న భవన్తి | బ్రహ్మలోకే స్థితా రుద్రలోకే స్థితా ఇంద్రలోకే స్థితా నాగలోకే స్థితాః
 స్త్రియస్తా అపీమాం లీలాం న జానన్తి | అన్యే మమ భక్తాః బహవః సన్తి | తేఽపీమాం లీలాం
 న జానన్తి | తస్మాత్ భవత్యో నిర్గలితమానా జాతాః | తేన భావేనైతాసాం దర్శనం న ప్రాప్తాః
 | తాః రాజపుత్ర్యో రుక్మిణ్యాద్యా రసికానన్దేనోక్తా దృష్ట్వా ప్రసన్నా బభూవుః | తాసాం
 నామాని పప్రచ్ఛుః | సుయోగజా సఖీ తాసాం గోపీనాం నామాని కథయామాస | ఇయం
 చన్ద్రావలీ నామ్నా తథా చన్ద్రకలా విఖ్యాతా | చన్ద్రావననా రోహిణీ మనోరమా మాధవీ
 పుణ్యగన్ధా సురతకలావతీ భోగవతీ హంసగమనా గుణవతీ గానవతీ సురతకలాకోవిదా
 సువిహారవతీ నృత్యకలాభిజ్ఞా ఏతా సఖ్యః స్వయుధైస్తన్మణ్డలం సేవమానా భవన్తి | తాః
 పట్టరాజుస్తాః సమ్పూజయామాసుః | నానాసుగన్ధాఙ్గరాగేణ వస్త్రాలఙ్కారభూషణైస్తాసాం
 శ్చృఙ్గారమకుర్వన్ | తాసాముచ్చిష్టజలేన పఙ్కాఙ్గరాగేణ గోపీపుష్కరిణీతి విఖ్యాతా
 బభూవ | యస్యాముత్పన్నా మృత్తికా అతిపవిత్రా భవతి | తా గోప్యస్తద్భావేన
 మహాలీలాయాం లయం ప్రాప్తా బభూవుః | సా లక్ష్మీః ప్రశ్రయావనతా నారాయణం
 పప్రచ్ఛ | తేఽగ్నికుమారాః ఋషయః కుతః సముత్పన్నాః? తైరిదం స్థానం కథం
 ప్రాప్తమ్? కేన సాధనేన తే సిద్ధా భవన్తి? స హోవాచ | పూర్వే బ్రహ్మ లోకపితామహాః
 సనకాదినా పృష్టః | మహాలీలాయాః స్థానం కథయ | యత్ర రసికానన్దః శ్రీరాధికయా సహ
 నిత్యం క్రీడతి | తత్ప్రశ్నేనాతురో బ్రహ్మ ధ్యానాపన్నో బభూవ | స సమాధౌ మహాలీలాం
 దదర్శ | తద్దర్శనేన వికల్పేన్ద్రియో బభూవ | తత ఇన్ద్రియేభ్యో రేతః ఆపద్యత | తతో
 రేతః అగ్నౌ న్యపతత్ | గార్హపత్యకుణ్డే నిపతితం రేతః పురుషాయితం బభూవ | తతః

సముత్పన్నాః పురుషా ఆగ్నికుమరా భవన్తి । తతస్తే ఋషయో గోవర్ధనాద్రౌ శిరసి
తప ఆతన్వన్ । తద్దినమారభ్యైతే తు ఋషయో వ్రజం నేవమానా బభూబుః । ఏకదా
తే ఋషయో గోవర్ధనాద్రౌ శిరస్యైకాం కన్యాం దదృశుః । శ్రీరాధికయానుగృహీతాం
సర్వాఙ్మనోహరాం తత్రాప్సరఃపుష్కరిణ్యాం మఙ్గమానా తాం దృష్ట్వా తే ప్రశ్రయేణ
నమ్రా బభూవుః ।

సా కన్యా తాన్ ప్రత్యువాచ । భో ఋషయః కుతః సమాయాతాః? కిం కురుత?

ఋషయః ఊచుః । వయం బ్రహ్మణః పుత్రా అస్మిన్ వనే నివసన్తో మహావనవిహారలీలాదర్శనకాఙ్క్షిణో
భవామః । పునస్తేఽగ్నికుమరా ఋషయః ఊచుః । భో భవతీ కుతః సమాయాతా కిం
కార్య కురుతే? ఇదం రహస్యమ్ । యది మనసి కృపావిష్టా తర్హి రహస్యం కథయ ।
సాధవో దీనవత్సలా ఏవాసతే । తయా దేవ్యా అనుగృహీతానాం తేషామతికృపాశాలీ
స్వభావోఽయమాపద్యతే ।

సా పునరువాచేదం స్వయమేవ కరుణయా । అహో అహమపి పూర్వ మహారుద్రరాఙ్ఘః
పుత్రీ ఆసమ్ । తస్య గృహే నిరన్తరమత ఇతః క్రీడమానా గీతగానైఃపర్వరీల
మనస్యాసాదితాస్మి । తస్య గురువిభాణకమునిపుత్రీ రూపశాలినీ నామ్నా సా నిరన్తరం
తస్యాం లీలాయాం సదా ధ్యానానుభావనా తయా దేవ్యానుగృహీతా లీలోపయోగ్యేతి
। తదా శ్రావితానామధునాతనీం లీలాం సోపరిష్టామభ్యేతి । తే ఊచుః । కో మన్త్రః?
క ఉపదేశః? కిం ధ్యానం తస్యా? ఉపవిశ । యది కరుణావతీ వద । శృణుతేదం
రహస్యమ్ । న కదాచిద్వచనీయోఽయం రసః సర్వ ఏవ । ధర్మాధర్మవిరక్తా యే
భక్తాస్తేషామప్యవచనీయః । రసరహస్యవిద్యాముపాసమానః సద్యోదర్శనమాపద్యతే
। అం క్లిం క్లిం రాధే సంమోహిని కామదాత్రి కామకేలికలారూపిణీ నమో నమస్తే । ఇదం
రహస్యం సర్వేషామపి దుర్లభతరమ్ । ఆనన్దరసికశిరోమణిమోహనేన రూపేణ సద్యోలక్షం
జపిత్యా ధ్యానాపన్నో భవేత్ । సంశృణుయాత్తాం సా నవకిశోరీ తప్తహృతకాభరణా
కేశచృటాచిక్కణసుగన్ధరసప్లావితసీమన్తసిన్ధూరసేచితమణిధటితసువర్ణభూషణైర్భూషితా
రత్నకర్ణభూషణజ్వలితకుణ్డలాభ్యామన్యైః శుట్యూద్వైర్భూషణైః సంయోజితా
కేసరమృగమదకర్పూరచన్దనానారేఖాసంయోజితలలాటా మణిహీరకజాత్యతిలకయోజితా
సంశోభతే । కామకార్ముకభ్రూలతాసంమోహితరసికానన్దా తద్భాణమూర్చ్ఛితేయం
సదా తదావేతయోగ్యతాం ప్రపద్య ధ్యాయమానా భవతి । తాం ప్రపద్య
స విశ్వజయీ భవేత్ । నేత్రకృపాకటాక్షైర్భక్తానామభయదాయినీ భవతి ।
ఖఙ్గానమీనచాఙ్ఘ్రిల్యవశీకృతో రసికాన్దో భవేత్ । నాసాచఙ్ఘ్రిరతితరాం తేజసా
రాజతే । కపోతా సువర్ణసముత్థౌ తేజోమయా భాతః । శోభతే నాసా ఆభరణరచితా

| మణిమయముక్తాఫలైర్గుమ్భితో భవతి బిమ్బాధరో విద్రుమకాన్తిః | ద్విజాలీ
 తారాకారా భవతి | సా తేజసా భాతితరామ్ | జ్యోత్స్నారాజమానాననోత్కణ్ఠగ్రీవా
 రాజన్తేఽతితరాం కపోలకణ్ఠాదయః | తిరస్కుర్వన్తి తస్యా బాహుశోభాం కేయూరకటకాని
 మరకతగుమ్భితాని వలయాని శతశః తేజోమయాని | అతితరాం లఘు తారాకాన్తి తిలకం
 శోభామత్యేతి | రాజమానౌ హస్తౌ కరతలాభ్యాం యావకరసవిభావితాజూగులీభ్యాం
 సూక్ష్మతరమణిధటికాభ్యాం భవేతామ్ | సువర్ణభూషణాని సంరాజమానాని సురోచన్తే
 | తస్యా వక్షోజావతిమృగమదాగురురచితావేవ పురుషోత్తమరసికానన్దరమణాధిష్ఠానం
 సంరాజమానావేవ భవతః | ముక్తాగుమ్భితహారవల్లీద్వయౌ చ గిరీ ఇవ సంరాజమానౌ
 భవతః | గమ్భీరనాభిప్రదసన్నిధానే నవరోమరాజీయా శోభా హాటకోపఘటితనీలమణిరాజిరివ
 రాజతే | కటిమేఖలా క్షుద్రఘణ్ణికారాజమానా మణిఘటితహాటకఖచితతారాజాలశోభామభ్యేతి
 | సంరాజమానజఘనస్థలవాసిమోహనగృహం సౌభాగ్యాఢ్యం శబరవైరిణోఽధిష్ఠానం
 రసికాననైకకలసురతమమలామ్బరేః పరివేష్ఠితం సువర్ణతారగుమ్భితం శోభాయమానం
 రాజతే | కదలీకాణ్ఠరుచిరావూరూ శోభామభీతః హారణకమలమజ్జురీశోభా రాజమానా
 యావకరక్రగ్జ్ఞతేవ శోభామభ్యేతి | నఖచన్ద్రతేజసా రాజమానోఽయం లోకో
 విరాజమభ్యేతి | అతః పరం శృణుత సఖాయః | రసికానన్దస్య రూపం సదా
 నికుఞ్జదేవ్యా ధ్యేయమ్ | ఆనన్దమాత్రోఽయం కరపాదే తేజోమయోఽమృతమయః
 | శ్యామహిరణ్యపరిమధ్యవనమాలయా యుతో బర్హాపీఠో నటనాట్యయుక్తో మఞ్ఞో
 రోచమానో రాజమానః శోభాయమానః శోభయా సంరాజతే అతితరామ్ | ఏక
 ఏవ పురుషోఽయం స్త్రీషు రమణానస్థియతి | రసః సంరాజమానత్వమభ్యేతి |
 సంశోభాయమానో భవేత్ | ఏక ఏవ రసో ద్విధా భిన్నోఽయం శ్రీరాధాకృష్ణరూపాభ్యామ్
 | నిత్యానన్దాయ నమో నమః | తస్మాత్ రససంయోగే భక్తాస్తస్మిన్ రసే
 సమ్ప్రీయమాణమనసః సఖిన్ఠానే శోభాయమానమభ్యేత్య సజ్జచ్ఛన్తే | కోటిసూర్యప్రతికాశం
 కోటిచన్ద్రప్రభం సంరాజమానం తేజోమయం బ్రహ్మేతి పురావిదో వదన్తి | యస్మాత్
 సృష్టిరత్పద్యమానాభ్యేతి | సంరోచమానాద్యస్మాత్ సముత్పన్నసృష్టయో
 బ్రహ్మవిష్ణురుద్రాదయో యస్య ప్రతాపశక్త్యోత్పన్నా నానాసృష్టిం కుర్వన్తి | యస్య
 ప్రతాపశక్త్యోత్పత్తిస్థితిలయానాతన్వన్తి | యస్మాత్ ప్రేమానన్దామిత్యానన్దోఽయం లోకః
 ప్రకటితో భవతి | ప్రేమానన్ద ఏవ సృష్టిస్త్వాధిదైవికీ | తస్మాత్ ప్రేమానన్దరక్తపురుషోత్తమాధిష్ఠానసౌష్ఠ
 యత్ర కోటిశో నికుఞ్జనానాలతాగ్రనిస్తాసు గన్ధవృక్షాదిః రాజమానత్వమభ్యేతి |
 యత్ర నికుఞ్జశ్రేణీపు సఖీనాం యూథాన్యతితరాం క్రీడాశృక్ణోరయోగ్యామ్యుపకరణాని
 రాజమానాన్యభ్యేత్య శోభాయమానాని రాజన్తే | స్థానే స్థానే పృథక్ ప్రక్రియమాణాని
 శృక్ణోరస్థానాని | హాటకమణిమయ్యో భూమయః | నానారజ్గమయఫలపుష్పవృక్షాదిరాజమానా

షడృతవః । యత్రాధిదైవికరూపేణ విరాజమానా నానాతన్వన్ । తేషామేవ
 యాదృశా భక్తాస్తాదృశలీలాదృష్టిమామద్యమానం శృణుత । సఖిప్రేక్షమాఽయం లోకః
 సృష్టోఽస్మాభిః పితృగృహం త్యక్త్వా అస్మిన్ వనే పర్వతే నానారమణస్థానమస్మాకమనుభవం
 ప్రతిపద్య రచితం ఆధిదైవికం స్థానం వృన్దావనం అతిపుష్టపుష్కరిణి యత్ర నికుఞ్చదేవ్యా
 సహ పురుషోత్తమో రమణానన్దో నిత్యక్రీడామాతనోత్ । సక్ష్మేతస్థానం రమణానన్దయుతో
 రసికానన్దః క్రీడతే । రమణానన్దః స్వరూపస్వామిన్యావేశః । రసికానన్దస్తు పురుషావేశః
 । ఇమాం లీలావిద్యామధీయతే యే తేఽనేన వ్రజసజ్జినః సజ్జేన సజ్గచ్ఛ నై ।
 తస్మాత్ తస్యా లీలాయాః కథా మదృశక్తైః సహ భక్త్యా లీలాకథాయాం మగ్నాః
 రాత్రౌ యత్ర యత్ర పురుషాసక్తా ఆత్మానన్దం తదరూపిణం కుర్వాణా భవేయుః ।
 రుచిరాం లీలాం యోజ్యమానాం తాం ప్రతిపద్యమానా హి తయా స్తుత్యా ధ్యానేన
 తల్లిలానుభవేన తన్నన్ద్రోపాసనేన తాం లీలాం పశ్యన్తన్త ఋషయస్తద్భావేన గోవర్ధనాద్రిశిరసి
 అటన్తః ఆత్మానం తద్భావేన భావయన్తోఽభవన్ । రతిరసభావేనానన్దయోగ్యతాం
 వృక్షలతౌషధయోఽనేకశోఽతితరామాపద్యన్త । శ్రీరాధాపుష్కరిణ్యాం తం మన్త్రం
 జేషుః । తద్ధ్యానం చక్రుః । తద్రూపే గుణాత్మకే ఏకరసే ప్రత్యపద్యన్త । అతితరాం
 గాఢప్రేమరూపమాపద్యన్త । అతీన్ద్రియజ్ఞానేన సంయోక్యమాణా ఆపద్యన్త ।
 రతిప్రసజ్గేన తయా నికుఞ్చదేవ్యా స్వలోకదర్శనమనుభావితా అభూవన్ । సా
 అత్యన్తగాఢప్రేక్షా తల్లోకసేవనాత్ స్వోచ్ఛిష్టం భుజ్జానాన్ తాన్ ప్రతి తద్భావాభవత్
 । వృన్దావనేరహస్యక్రీడాయాం మహారాసస్థలం దర్శయామాస । తద్దర్శనేన యోగ్యతాం
 ప్రాప్తా అత్యన్తవనం చక్రుః । తే అగ్నినమః । నమ ఆనన్దరసదాయినే ।

ప్రేమానన్దాయ రతిదాయకసురతానన్దాయ కుమారా ఊచుః । శ్రీరసికానన్దాయ నమః ।
 నమస్తుభ్యమ్ । రసికానన్దాయ నమో నమః ।
 అవ్యాకృతవిహారిణ్యై సర్వవ్యాకృతిహేతవే ।
 నమః కల్యాణనిధయే నమస్తుభ్యం నమో నమః ॥

నమోఽనన్తభోగవర్షిన్యై భోగాత్మికాయై భోగసాక్షిణ్యై । నమః శృంగారరూపాయ । నమో
 భోగరూపాభ్యామ్ ।

శరది క్రీడతే తుభ్యం నమ ఆనన్దశాలినే ।
 నమోఽనన్తవిహారాయ నమస్తే రసరూపిణే ॥

నమో రససాక్షిణే । నమో గూఢకేలికలాయ । నమో దానశీలాయ । నమో
 వృన్దారణ్యవిహారిణే । తదనురూపేణ తదా సాక్షిణే నమోఽణురూపాయ ।
 నమో ధర్మాయ । నమః సర్వధర్మాతిరిక్తాయ । నమః కామదేవకుఞ్చరాయ

నమో నమః | సజ్కేతవిహారిణే నమః | దానలీలాసుఖదాయినే నమః |
 భోగసుఖరూపాయ నమః | అత్యంతసుఖదేహినే నమః | సర్వధర్మాతిరిక్తాయ నమః
 | అనంతసుఖసమృద్ధివాయ నమః | శ్రీరాధికావల్లభాయ నమః | శ్రీరాధాధరసుధాశాలినే
 నమః | క్లిం కామవనే కుంజుకేలిరసికాభ్యాం నమః | వ్రాం వ్రీం వృన్దావనే రహసి
 సంవలితనిత్యానందరూపాభ్యాం నమః | నమః వ్రీం సృష్టిసముత్పన్నాభ్యామ్ | నమః
 ప్రాం సర్వవైతన్యభోగశ్రావకాభ్యామ్ | యువాభ్యాం నమో రమణసుఖవల్లభాభ్యామ్
 | ఓం శ్రీవృన్దావనసదామోదదాయిభ్యాం నమః | ఓం నమో వృన్దావనే సఖీసమూహే
 పరస్పరక్రీడాసంవలితదేహాభ్యామ్ | ఓం నమః పరస్పరశృంగారసుఖభోగవద్యామ్ |
 ఓం నమ ఆద్యనాదినమోభాగసుఖభోక్తుభోగాభ్యామ్ | ఓం నమో వృషభానునందగృహే
 క్రీడార్థం సమృద్ధికటితదేహసంక్యాభ్యామ్ | ఓం నమో లలితాదినంస్తుత్యదేహాభ్యామ్
 | ఓం నమో యమునాకేలిరసికాభ్యామ్ | ఓం నమో జలకేలిరసికాభ్యామ్ | ఓం
 నమో నౌకారసకల్లోలాభ్యామ్ | ఏవ పరా కాష్ఠా | తల్లీలాకథా పరా కాష్ఠా |
 తస్యాం లీలాయాం ప్రత్యయః పరా కాష్ఠా | అన్యకథాధర్మదానవ్రతతీర్థసాధనాని
 విముక్తాని | యమనియమప్రాణాయామప్రత్యాహారకలాసుఖభావితా సామాన్యభక్తిరపి
 త్యక్తా | తల్లీలోపాసకానాం ఏకైవ వ్రజలీలాతాయత | రతౌ రమణానందే రతిరాసాం
 భవతి | అవస్థితేయం రసః | శుష్కవాదినామన్యాం లీలాం న శృణుయాత్
 | కర్మవేదజనితాని కర్మోపాసనాని యే కుర్వన్తి తే కర్మజడా ఆసురాస్తోగం
 హతాత్సంక్లంభజ్యతే | చిత్తవృత్తిం దుష్కతి | యేషాం సజ్గం నాలపేన్న శృణుయాత్
 తే ధర్మవిరోధినస్తాం లీలాం న జానన్తి | తస్మాత్తద్ధర్మదృఢకారిణో యే తే సేవ్యాః
 పూజ్యాః | తే తాం లీలాం దదతి | అనన్యధర్మాన్ శృణుయాదితి రసమార్గిణాం
 ధర్మః | అరసికా జీవాః కర్మజడా యే తేషాం స్వేష్టం న దర్శయేత్ | స్వేష్టస్య
 వార్తామపి న శ్రావయేత్ | సఖాయో యేషాం విద్యావిర్భావస్తేషామ్ | అన్యవిద్యారుచిర్న
 భవత్యేవ | యదనన్యధర్మే రుచిరాస్తేరుచిరన్యత్ర భవేత్ | తస్య స్వేష్టే ఆవిర్భవతి
 రతిః | సోఽన్యదిష్టం విస్మరతి | గురుకృపయా జీవత్వం ప్రపన్నానామనుగ్రహత
 అనుగ్రాహ్యానుగ్రాహకభావేన రతిరావిర్భవతి | అతిరతేః స్నేహం వినా న ప్రాప్తిః
 స్యాత్ | నారాయణం ప్రతి లక్ష్మ్య ఆవిర్భూతయా తయా నికుంజదేవ్యా యాని
 సుఖాన్యనుభూయన్తే తేషాం ప్రశ్నం పునరభవదతి | యే సాధనసిద్ధాస్తేషాం కుతః స్థితిః
 | కయా సరణ్యా తల్లోకప్రాప్తిః స్వరతిరాస్తే | కయా రసికానందేన తస్యా నికుంజదేవ్యాః
 ప్రాప్తిర్భవేత్ | యే గవాం గణాస్తేఽతితరాం తస్యా దేవ్యాః దృష్టిగోచరా ఏవాసకామ్ |
 పురుషో రసికానందః స్వహస్తేన తేషాం యథాసుఖం పరిమార్జయన్ దధిదుగ్ధనవసీతాద్యాన్
 రసాన్ స్వయమేవ భుక్త్యై | యే వత్సతరాస్తేషాం స్వహస్తేన పృష్ఠభాగాన్ పరిమార్జయతి

| తేషాం స్థానం కియత్పుమాణమ్ | నన్దాదయో గోపా వృషభాన్వాదయశ్చ తే గోపాః
 సాధనసిద్ధా వా సంసిద్ధా వా | యశోదాద్యాః స్త్రీయో మాతృభావం ప్రాప్తాస్తా అనాదిసంసిద్ధా
 వా సాధనసంసిద్ధా వా | యాసాం గృహే రసికానన్దోఽయం పూర్వం తయా శ్రీరాధయా
 స్వయమేవ సంసిద్ధాసు భావప్రకటితః ఏవ భవతి | అత్యన్తన్నేహావభవతామ్ | అత్యన్త
 ఉత్సవో రమణ ఏవ భవతి భజనప్రేమానన్దసుఖప్రాప్తౌ | అతితరాం రూపానక్తిర్న కథం
 భవేత్ | సుఖరూపరతిర్యేషామన్యత్కిం స్మర్యతే | స హోవాచ పూర్వ సృష్ట్యుత్పన్నా
 ఆష్టా వసవః | తేషాం వసునామ్నా అష్టో కోటయో వసవో దేవప్రవరా మమ లీలాలోకం
 శ్రుత్వా తల్లోకే శ్రుతే ఉత్కణ్ఠమానా లీలయాపేదురితి శ్రుతమ్ | ఇమం మహిమానమభ్యేత్య
 వనలీలాసక్తాః అతితరామాసతామ్ | అతిలోలుపే చిత్తే తస్యాం వ్రజలీలాయాం రాధా
 ఆస్త | సంసిద్ధనికుణ్ఠలీలాయాం మయోపవిష్టా మానేనాపన్నభావా అభవన్ |
 ఓఙ్కారావిర్భావలీలారూపశ్రీరాధారసికారన్దరూపం ప్రతిపద్య మనో భావాపన్నం కృత్వా
 తాం లీలాం గాయమానా అభవన్ | తే వసవ ఊచుః | ఓం శ్రీరాధారసికానన్దవినోదాభ్యాం
 సంయుక్తాభ్యాం నమో నమః | నిత్యక్రీడాత్మనే నమో నమః | కామకేలికౌతుకాత్మనే
 నమో నమః | కేలికౌతుకాత్మనే నమో నమః | శృంగారరసవినోదినే నమో నమః
 | ధాత్రే క్రీడాసమ్పాదినే నమో నమః | అనన్తరసమ్పాదకారిణే నమో నమః |
 సీమన్తినే నమో నమః | రతో సమ్భోగినే నమో నమః | నానాసురతానన్దనిధయే
 నమో నమః | రసికానన్దశిరోమణయే నమో నమః | రాసమానజలక్రీడాత్మనే
 నమో నమః | క్రీడావినోదినే నమో నమః | రతిసమ్భావితసుఖసంవలితాత్మనే
 నమో నమః | సురతోత్కణ్ఠినే నమో నమః | యౌవనాత్మనే నమో నమః |
 రససమ్భోగాత్మనే నమో నమః | అత్యన్తక్రీడాశ్రాన్తినేవలితవదనాయ నమో నమః |
 ప్రథమసన్గరంజితాత్మనే నమో నమః | సమ్భోగచటుచాటువచనాయ నమో నమః |
 మృదుకపోలవాణ్యాత్మనే నమో నమః | నికుణ్ఠే పుష్పశయ్యాశృంగారవత్సఖీసుఖదాత్రే
 నమో నమః | ఆలింగనచుమ్భనసురతసుఖసంవలితవదనాయ నమో నమః |
 సురతానన్దసమగ్రవశీకృతరసికారన్దాయ నమో నమః | ఆసనభేదసంయోగసుఖదాత్రే
 నమో నమః | విపరీతసుఖదాయ ఉదారచేతనే సమ్భావితజతరసికశిరోమణయే నమో
 నమః | సురతానన్దవశీకృతస్వాధీనపతికాశృంగారాత్మసుఖదాయినే నమో నమః |
 లలితాయాం విశాఖాయాం కలావత్యా శృంగారవత్స్యాం యోజితాత్మనే నమో నమః |
 భోగద్రష్టే భోగసమ్భవాయ నమో నమః | నిద్రాసమ్భావితవిప్రలమ్భసుఖసమనుభవతిరత్కృతరసికా
 నమో నమః | అత్యన్తప్రవీణరససుఖరసికశిరోమణిభోగభావుకాత్మనే నమో నమః |
 సర్వక్రీడారసపూరిణే నమో నమః | పృథివ్యాం యత్ర సురతానన్దభోగాన్తద్భోగావిర్భావాన్తర్యామిణే
 నమో నమః | పృథివ్యా యదానన్దరూపం తత్తదానన్దదాయినే నమో నమః |

పుథివ్యామతికామనోరథం సిద్ధం వాసిద్ధం సున్దరం సుభగం తేషామేవ నమో నమః
 | ఏవం స్తుతస్తదా వసుభిః స్వానన్దావిర్భావం దదావతిప్రీతో రుద్రోఽయమ్ | వసూనాం
 ప్రవరోఽయం నన్దోఽభవత్ | ధరానామ్ని స్త్రీ యశోదాస్త | బృహద్యసుశ్రేష్ఠః కీర్తిదేవ్యా
 సహ వృషభానురభవత్ | నికుంజదేవ్యా రసికానన్దేన సహ యత్రానన్దోఽభవత్ |
 నన్దోపనన్దభద్రాశ్వకృతవదుగ్రభక్తోదధిసామన్తాతిరోచిష్టుత్కాత్యేయమత్యనఘరోచిష్టుదుష్టిషరశ్చివ
 ఆన్యే చ శతశో వసవ సాధనసిద్ధాః ఏవాసత | తేషాం స్త్రీషు శ్రీయశోదా సా చ
 సత్యా ఆస్త | రసికానన్దశిరోమణిర్వృన్దావనేశ్వర్యా సహ సక్ష్మీడమానోఽభవత్ |
 అతిరూపలావణ్యలవక సూక్ష్మస్వరూపేణైనం భజమానాయ నన్దరూపం దత్తవాన్ | తే
 గోపా గోప్యః | తే పరస్పరమేకప్రాణా ఏవాసత | తే గోపా ఏకప్రాణా ఏకరూపిణ ఏకభావా
 అభవన్ | యేషాం పురుషోత్తమ ఆనన్దః | అన్యాశ్చ గోప్యో నానాభజనభావమావిష్కృత్య
 భజనానన్దే భజనం కుర్వన్తి | అతితరాం స్నేహోఽభవత్ |

సా లక్ష్మీర్నారాయణమువాచేదమ్ | అత్యానన్దోఽయం లోకః | యస్మిన్ లోకే
 కేవలరసనిధిర్వోహనేన రూపేణ క్రీడామకరోత్ | సా వృన్దావనేశ్వరీ కోట్యానన్దరూపా
 యత్ర బాలకేలిక్రీడాం వ్యదధాత్ | తేషాం స్థానాని కీదృగ్విధాని | గృహాణి కీదృగ్విధాని
 | వద సర్వమానన్దావిర్భావేన | భజనానన్దః సుఖం శ్రీరాధారసికమోహనమేవం
 క్రీడామాతనోత్ | స హోవాచ లక్ష్మీమ్ | నన్దస్య గృహం సర్వసమృద్ధ్యానన్దావధి
 మణిమయమాధివైకేన రూపేణ స్వప్రకాశమకరోత్ | పద్మరాగమయః కుడ్యః |
 సువర్ణజామ్బూనదప్రాకారా వీథయో విరాజమానా భవన్తి | యత్ర వృషభానుగృహం
 నన్దగృహోద్యోజనాయితమ్ | తస్మాత్ స్థానాత్ ద్వాదశ శ్రేణయోఽతితరాం
 లఘుకోమలమణయ ఏవాసన్ | తాసు శ్రేణిష్యనేకశో లతాప్రతానిన్య ఏవాసన్ |
 సువర్ణయాథికాప్రవాళైర్మణినారణ్యప్రోహారానన్దక్రీడాస్థానమనురచితం భవతి | తత్రేదం
 సజ్కేతస్థానమ్ | అహో లక్ష్మి కిం వర్ణ్యతే చతుర్ద్యోజనాయితమ్ | నన్దవృషభానోర్గృహాత్
 ద్వాదశ శ్రేణయో విరాజమానా సజ్కేతస్థలాదుపరితః | తేషు స్థానేషు మధ్యస్థితా
 అనేకశో వివిధలతాప్రావారా అభియన్తి | ముక్తాలతాగ్రథితా మణినాం తేజసా ప్రద్యోతితా
 అభ్యేత్యతితరామ్ | సహస్రనికుంజా కదమ్బులతా సుగన్ధసంవతితాతితరాం విస్తీర్ణాభ్యేతి
 సుభగా కదమ్బుమజ్జరీ | హరితపీతసీలశ్వేతశుభ్రాః కదమ్బాశ్చ పరాగోద్ధృతపరిధయః
 సువాసితా ఆసన్ | తద్గన్ధలోలువభ్రమరాః సంసిద్ధాః సాధనసిద్ధా అనేకశః కోమలకలం
 యశో గాయమానా సన్తి | కోకిలపికతుకాః సంసిద్ధాః సాధనసిద్ధా అనేకకోమలకలం
 గాయమానా సన్తి | రూపలావణ్యయుతాః హంసమయూరాదయోఽనేకశో రుచిరా
 భవన్తి | తే తస్మిన్ స్థానే రసికానన్దేఽతిమోహనరూపే నిత్యం సక్ష్మీడమానా భవన్తి

| వృన్ధావనేశ్వరీనిత్యక్రీడాప్రధానం భవతి రాససఖీనాం సమూహేన దశసహస్రాణాం
 సమేతానాం వృషభానోర్గృహమ్ | వృషభానుపురం పూర్ణానన్దయుతం ప్రేమానన్దయుతం
 సుఖసన్తతియుతమ్ | సర్వాః సమృద్ధయో ద్వారే తిష్ఠన్తి | అష్టమహాసిద్ధయో ద్వారే ద్వారే
 తిష్ఠన్తి | అతితరాం సుఖసమ్మత్తిః స్వరూపేణ సుసేవతే | యే యే విద్యాసధర్మాణః సుభగాః
 సురతకలాకామనిద్రాలజ్ఞాప్రేమసురతోత్కణ్ఠాదయన్తే విరాజమానా భవన్తి | అధితత్త్వానం
 నికుణ్ణో మధ్యే సుగన్ధశీతలా మణయో గ్రీష్మాదిషు ఋతుషు సేవ్యరూపాః క్వచిత్
 సుగన్ధపారిజాతాః కేచిద్వృక్షాశ్చమ్పకాః సదాపుష్పితాః సదా సుకోమలైః పత్త్రైర్విరాజన్తే
 సుగన్ధాః | కేచిద్వృక్షాః పక్వఫలసుగన్ధరసయుక్తా విరాజమానా ఆసతే | కేచిల్లతాప్రక్రీరాః
 అతితరాం సుగన్ధయుతాః | ఆమోదగన్ధలభా భ్రమరా ముదా గాయన్తి | కాశ్చిద్గోప్యస్త్ర
 మజ్జన్త్య ఆసతే | కాశ్చిద్గోప్యస్తస్యాం వస్త్రాలక్ష్మరణైర్భూష్యాచక్రుః | కాశ్చిద్గోప్యః
 ప్రేమాసక్తా రాధారసికానన్దాభ్యాం భోజనం చక్రుః | కాశ్చిద్గోప్యో దోలాం తాభ్యాం సహ
 దోలయిత్వా గాయమానా ఆసన్ | ముదా కాశ్చిద్గోప్యస్త్రచ్చిత్తశాలాయాం స్వాని స్వాని
 రూపాణి పశ్యన్తి హృష్యన్తి రాత్రౌ దివానవరతమ్ | గోప్యో భావాశ్రితాస్తద్బాలలీలాం
 గాయమానా భజనం చక్రుః | అప్యాసక్తాః ప్రేమభజనరూపా ఆనన్దం విన్దన్తే |
 తతో గోపాస్తథా రసికానన్తే మగ్నా అత్యన్తప్రేమభజనం కుర్వతే | యే ప్రేమభజనే
 నిమగ్నాన్తే తాం లీలామాపద్యన్త | నిత్యలీలాభజనానన్దోఽయం రసోఽనిర్వచనీయః
 | నన్దయశోదావృషభానుసత్యాదయో యే భక్తాన్తే భజనానన్దం నిత్యమనుభవన్త్యతితరామ్
 | భూయో భూయః సుఖసౌష్ఠవమభవత్ | ఏవం గోపా గోప్యస్తన్మయతాం ప్రాప్నువన్తి
 | తాసాం మాతృభావం ప్రపన్నా గోప్యో భజనానన్తే భజనమేవ కుర్వాణా ఆసన్ |
 తాసాం గృహో దిష్టద్యానాదిసుఖసమృద్ధిసమ్మత్తయో భవన్త్యానన్దసుఖసమృద్ధిసిద్ధయః
 | నానాభజనయోగ్యన్యపకరణాని తదర్థే సమ్పాదితాని భవన్తి | గోపగోపికాదీనాం
 సమృద్ధిసుఖం తస్య భజనార్థమేవ భవతి | అతితరాం సుఖార్థమేవ యోగ్యతాపద్యతే
 | అనన్దసుఖసమ్మత్తితయా నికుణ్ణాదేవ్యాః స్వావేశేన సుఖకోట్యానన్దం ప్రాప్నువన్తి |
 అభియన్తి చ సుఖసంయోగ్యతామ్ | పృథివ్యాం భారతే క్షేత్రే ఆనన్దమయో లోకః
 స్వస్మృష్టిలీలార్థే స్వయమేవ ప్రకటితః | తస్మిన్ వ్రజలోకే సర్వా ఏవ లీలాః సన్తి | యే గోపా
 గోప్యన్తే ఆధిదైవికీం లీలామతితరాం సంసిద్ధా అనుభవన్తి |

సా లక్ష్మీరువాచేదమ్ | రహస్య ఇహ వ్రజమణ్డలే యాని పృథక్క్యానాని
 తాని బ్రూహి | ఏకవింశతియోజనా భూమిరానన్దమయ్యేవాస్తి | యమునాయా
 దక్షిణకూలతో మహాస్థానం పంచాయోజనాయతం విహారస్థానమతితరాం సూక్ష్మం
 నిత్యవిహారరహస్యకేలికలావిర్భావభావితమ్ | తస్మిన్ స్థానే యే వృక్షాః గృహాణి

నికుఞ్జా అన్యాని విహారస్థానాని తాన్యాధిదైవికాన్యాసన్ | యో వంశీవతోఽయం సాక్షాచ్చివోఽయమ్ | యో భణ్ణీరవటః స ఏవ దేవేన్య ఆసీత్ | తత్ర స్థితా యే పక్షిణస్తే సాధనసిద్ధా ఆసన్ | తే నిరస్తరం తాభ్యామాసన్ | యే తత్ర మనుష్యా ఆధిదైవికరూపా ఏవాసన్ తే వృద్ధావనేశ్వరీసమనుగృహీతాస్మదా తాం లీలాం దర్శయన్తి తదనుగ్రహతః | యాసామఙ్గాత్వా ఙ్గాత్వా వా యస్మిన్ కస్మిన్ భావే భావో భవేత్తా భావేన తాం లీలాం ప్రాప్నువన్తి | యత్ర కుత్రాపి స్థితోఽపి తదస్పృహావనోద్భవా మృత్తికాం భక్షయేత్ | స తప తాం లీలాం ప్రాప్నోతి | తత్థానోద్భవానాం వృక్షాణాం పుష్పమాలాం యే కణ్ఠే ధారయన్తి తే సర్వకృత్యం విధూయ తాం లీలాం ప్రాప్నువన్తి | సదా తాం లీలాం గాయమానాస్తాం లీలాం ప్రాప్తా ఏవ సన్తి | యైః ప్రతిక్షణం వృద్ధావనం స్మర్యతే న కృతార్థతాం ప్రాప్నువన్త్యతితరామ్ | అస్యామాధిదైవికీ లీలాం ప్రాప్తాస్తాం లీలాం గాయన్తి ధ్యాయన్తి | స్నేహాసక్తా యే తస్మిన్ స్థలే నివసన్తి తై పూర్వం తత్సృష్ట్యుత్పన్నా ఏవ సన్తి నాన్యత్ర | తస్మిన్ వృద్ధావనే గోవర్ధనోఽయం పర్వతః పఞ్చయోజనాయతః | త్రీణి యోజనాన్యచ్చిద్రితసప్తశ్చృణ్ణాణి నిరస్తధాతుమయాని | యత్ర నిరస్తరం శ్రీరాధారసికః పురుషోత్తమః సక్ష్మీ౯డతే | యస్య గహ్వరాణి సుకోమలాని సుగంధజప్తాని విరాజమానాని భవన్తి | యస్మిన్ గోవర్ధనే స్వయమేవ శ్రీరాధారసికశిరోమణిః క్రీడాం కరోతి | అతితరామానన్దమయోఽయం పర్వతో యస్మిన్ పర్వతే రుద్రో రుద్రాణ్యా సహ పూర్వ సృష్ట్యాదౌ తప ఆతనోత్ | యేన తపసా శివః శివోఽభూత్ తత్ర రుద్రశివపుష్కరిణ్యాం యే మజ్జనం కుర్వన్తి తే తాం లీలాం ప్రాప్నువన్తి | యే తం పర్వతముపసేవమానా భవేయుస్తేషామనేనైవ శరీరేణ లీలాయోగ్యతాస్తి | అనేనైవ గోవర్ధనాద్రౌ కామదుఘా యా తప ఆతనోత్ సేయం గోవిన్దపుష్కరిణీ | యే ప్రేమమగ్నస్తస్యాం పుష్కరిణ్యాం మజ్జన్తి సేవన్తే తే తాం కాలే కాలే తస్యాః దర్శనయోగ్యతామతిప్రేమానన్దప్రాప్తిమనుభవన్తి | యత్ర మానససరోవరం విధాయ మయాపి తప ఆతన్యత | తత్తల్లోకేఛయా అపగ్రసా ఉర్వశ్యా తస్మిన్ గోవర్ధనాద్రౌ తప ఆతన్యత | సానుభవోఽయం లోకో యత్ర యత్ర పరితః శిలాః శ్రీరాధాకృష్ణనామాఞ్చతాస్తత్ర తాః శిలాః శ్రీవృద్ధావనేశ్వర్యర్షధివసతి | ఆనన్దమయేన సహ యే భక్తాస్తస్య పరిక్రమం కుర్వన్తి తే తల్లిలాదర్శనయోగ్యతాం ప్రాప్నువన్తి | ఇన్ద్రపరాజయమహోత్సవే అహమపి బ్రహ్మాదినా సహ తస్మిన్ స్థానే దర్శనార్థం గమిష్యామి | అతితరాం శ్రీరాధారసికస్య క్రీడాస్థానం భవతి |

సా లక్ష్మీః పునరువాచేదమ్ | రహస్యస్థానేఽస్మిన్ పర్వతే రుద్రేణ కస్మిన్ కాలే తపః ఆతన్యత | తల్లిలాం విస్తరణో బ్రూహి | మమ మనోఽతిలోలం తస్యాం కథాయామ్ | సుఖే కస్తుప్తిం యాతి | యేన తపసా ధ్యానేన తద్భావో భవేదతితరామ్ | అహో

అహం తం లోకం శ్రోతుకామా । విస్తరేణ బ్రూహి । ఏవం ప్రపన్నాం హృద్యాధాయ
 స్వయమేవ నారాయణ అభివదత్యతితరామానందమయేన చేతసా । స హోవాచ । శృణు
 లక్ష్మి అస్య లోకస్య హస్త మాహాత్యమ్ । అహం వక్తుమశక్తశ్చ । యస్య శ్రీరాధికా
 రసికానందస్య విహారస్థస్య దర్శనాలాపకథానుభవ అతితరాం సద్యః సరూపే రమణానందే
 స్నేహాధిక్యం ప్రాపయన్తి । తథైవ తే ధన్యాస్తే కృతార్థాః । తే అన్ధధర్మరహితత్వేన
 ప్రేమానందే ప్రీతిమాపద్యన్తే । అతితరామాసక్తిర్భవేత్ । బ్రాహ్మణః క్షత్రియో వైశ్యః
 శూద్రో వా అన్యే జాత్యన్తరజాః శతశో జాత్యన్తరభేదాస్తే ప్రాప్నువన్తి । న వర్ణేన న
 ధర్మేణ యేషాం లీలారతిరాస్తే తే తాం లీలాం ప్రాప్నువన్తి । అన్యభావేనేశ్వరావిష్టచిత్తా
 అన్యదేవ ప్రాప్నువన్తి । తద్భావే న కదాచిత్తమేవ ప్రాప్నువన్తి । యేషాం తల్లిలానుభవో న
 స్యాత్ తేషామనేకశః సాధనాని వృథా స్యుః । బ్రహ్మవిద్యాసేవినో జ్ఞానిన ఆత్మవేదనేన
 తాం లీలాం న ప్రాప్నువన్తి । తస్మాత్తల్లిలాదర్శనయోగ్యా భక్తాః స్వభావేన తస్యా
 శ్రీరాధికాయా అనుగ్రహాత్స్వాత్మభావా భవన్తి । శిష్టానుశిష్టస్వేష్టధ్యానకథాసేవానుభావేన
 తేషామనుభవకథాయామాసక్తిః స్యాత్ । సా సంయోక్యమాణా రతిరిన్ద్రియార్థే । రతిసంక్లో
 భావాపన్నా భవతి । యే రతికలనయానుగృహ్యన్తే తై తాం లీలాం ప్రాప్తవన్తో భవన్తి ।
 సర్వ త్యక్త్యా తల్లిలాయా అనుభవినో భవన్తి । అనుభవసమ్భవస్తదా భవేత్ యదా సాధవః
 కృపాం కుర్వన్తి రతిర్భవతి చ ।

సా లక్ష్మీః పునరువాచేదమ్ । త్వయోక్తం యైషా వ్రజవాసినీ సృష్టిరద్భుతం స్థాన
 ప్రాప్తైవేతి యస్మిన్ స్థానే గోవర్ధనోఽయం రాజమాన ఆస్తే । తస్మిన్ గోవర్ధనే రుద్రేణ
 తపో రుద్రాణ్యా సహక్రియత । పుష్కరిణీం విధాయ తప ఆతనోత । యథాయం లోకో
 రుద్రేణ తపతా దృష్టః స్తుతః కథితో హృది ధ్యాత తవాయం లోకః సర్వేషాం భక్తానాం
 సస్పృశ్యతే । సుశోభనోఽయం లోకః సర్వేషాం లోకమహాలీలయా ఆవేశేన తేషాం
 భక్తానామనుగ్రహం ప్రపద్యమానో భవేత్ । కథం రుద్రేణ దర్శనం ప్రాప్తం కేన సాధనేన
 శివః సిద్ధోఽభవత్ ? స ఏవం గౌవర్ధనాద్రో కియత్కాలం కింరూపం తపోఽతప్యత?
 దృష్టవిభవోఽయమ్ । విస్తరశో బ్రూహి యది కృపాభావో భవేత్ । స హోవాచ ।
 పూర్వే సృష్ట్యాదోవకస్మిన్ సమయే శివః శివయా వైకుణ్ఠే తల్లిలాదర్శనార్థ గతవాన్ ।
 తత్ర నానాసత్త్వమయాని సజ్జీడమానాన్యనేకశో రుద్రేణ దృష్టాని । సర్వా మయా
 క్రీడితా క్రీడా దృష్ట్యా అనుభూయ అతృప్తేన్ద్రియోఽభవత్ । మమాగ్రే స్థితా రుద్రో
 మమ ధ్యానావస్థాం దృష్ట్యా అత్యాశ్చర్యవాన్ అహో సాక్షాన్నారాయణోఽయం
 పరం బ్రహ్మ । రుద్రాదయో యం ధ్యాయన్తి । రుద్రాదయో యాం వేకుణ్ఠాశ్రితాం
 లీలామభిలషన్తి । ఆదిత్యాదయో యం ద్యోతయన్తి । యస్య కలావతారాన్ పృథివ్యాం
 దేవా ఋషయ స్తువన్తి । యం నారాయణం ధ్యాయన్తి తేన రమా సదా క్రీడతే ।

యం గత్వా చతుర్థా ముక్తయో ద్వారే తిష్ఠన్తి । తద్ధామ సర్వేషాం దేవాదీనామపి
దుర్లభతరమ్ । స ఏవ నారాయణః కస్య భజనం కురుతే । అత్యాశ్చర్యం గతో రుద్రో
బద్ధాఙ్గాలిః సన్ నారాయణం స్త్రాతి । స హోవాచ రుద్రః । నమోఽనంతాయ మహతే
వైకుణ్ఠాయ శ్రీమతే తేజోమయాయ తుభ్యం నిత్యం నమో నమః । తవాంశకలా యా
న్మసింహాద్యాః రామాద్యా అనేకశో లీలామయాస్తా ధ్యాయమానోఽహం శివతాం ప్రాప్తుః
। అహమధునాత్యాశ్చర్యే గతవానస్మి । అహం నిరన్తరం తవ ధ్యానేన విచరామి
పుథివ్యామ్ । త్వం కం ధ్యాయసి? సర్వే వర్తయ తవ కృపా యది స్యాత్ । ఇతి
శివేన సమ్సృగ్ధితోఽహం తల్లోకస్థితి కథయిష్యన్-శ్శృణు తాత అహం నిత్యం తల్లోకం
ధ్యాయామి । యత్ర నికుఙ్క్షోశ్వర్యా క్రీడతే, రసికానన్తో వనవిహారే । యద్రహసి క్రీడాస్థానమ్
। యత్ర నన్దమయకామకేలికౌతుకరతిరాసవినోదకుఙ్క్షాశ్చ శతశో విరాజన్తే । యత్ర
గోవర్ధనోఽయం గిరిః రాజమానో భవతి । యత్ర కదమ్బకుఙ్క్షాశ్రేణయో గహ్వరాణి
రత్నాని ధాతుమయాని । యత్ర పుష్కరిణ్యోఽమృతోదైః పూర్ణా విరాజన్తే । యత్ర
మణిగణాకరా జ్యోత్స్నా తి తేజోరూపసంవలితపరస్పరవస్తుప్రతిబిమ్బితా ఆసతే । తస్య
లోకస్య దైవతం శ్రీరాధికయా సహానన్దరసికం పురుషం ధ్యాయేమ । యస్య కటాక్షాత్
సముత్పన్నా లోకానాం బ్రహ్మోక్తానాముత్పత్తిస్థితిలయాన్ కుర్వన్తి । అనేకశో విద్యా
అవిద్యా దేవాశ్చాసురాశ్చానేకశః సృష్టిస్థితిలయాన్ లభన్తే । యత్ర బ్రహ్మోక్తాని కోటిశో
విరాజమానాని రాజన్తే । తదతితరాం సుశోభాయమానం బ్రహ్మోతి పురావిదో వదన్తి । యత్ర
గత్వా ధామ్ని లయం యాన్తి యోగీన్ద్రాః । శ్శృణు యది తే తస్య లోకస్య ద్రష్టుమిచ్ఛా
వర్తతే తర్హి త్వం వ్రజ । వ్రజమణ్ణలే గోవర్ధనో గిరిరాస్తే । రత్నధాతుమయోఽయం పర్వతః ।
యత్ర రసికానన్తోవృన్దావనేశ్వర్యా సహ క్రీడమానోఽభవత్ । పరితః క్రీడోపయుక్తాని వనాని
ద్వాదశ శోభాయమానస్థా సుగన్ధలతౌషధిభిః సంలగ్నాని రాజన్తే । యమునామృతోదకైః
క్రీడావిహారస్థలాని సమృజన్తే । యత్ర యమునా బద్ధోభయతటివిరాజమానా భవతి ।
అతితరాం పద్మరాగపుష్పరాగచన్ద్రకాన్తసూర్యకాన్తమణీనాం తేజోభిర్విరాజమానాని
జలాని శోభన్తే । యత్ర యమునాయా ఉపరి శతశో వాసీరకుఙ్క్షా విరాజన్తే ।
జాతియూధికామల్లికాసువర్ణయూధికాప్రకరసుగన్ధసంవలితేఽస్మిన్ పరాగధృతోన్మదాః
భ్రమరపికశుకసారసహంసశ్రేణయః శోభాయమానాః కలకఞ్ఠైర్నికుఙ్క్షాదేవ్యా యశోఽతితరాం
గాయమానా భవన్తి । యత్ర వృన్దావనలీలాయా నికుఙ్క్షాదేవ్యాః రమణలీలాస్థానమ్
। యస్య స్మరణాదేవ రసావిష్టచిత్తో భవేత్ । వృన్దావనం వృన్దావనం ఇతి
ప్రతిక్షణం యే వదన్తి తే దేహోపాధిం త్యక్త్వా తస్య లీలారతిమనుభవన్తి ।
తన్మమాపి నిరన్తరం బ్రహ్మోదీనామప్యదృష్టగోచరమ్ । సహస్రయోజనాత్ యే
వృన్దావనం సంస్మరన్తి వృన్దావనమితి ప్రతిక్షణం వదన్తి తే తల్లిలోపయోగ్యా ఏవ

భవన్తి । యత్ర కుత్రాపి మృతో వృన్దావనోపాసకస్తత్సృలం తీర్థరూపం భవేత్ । యే వృన్దావనోద్భవాస్తులసికాష్టాఙ్గితమాలాః కణ్ఠే ధారయన్తి తే కృతార్థతాం ప్రాప్నువన్తి । తస్యాం లతాః సరసా ఆసతే । అతితరాం ప్రీతిః భవతి । యే వృన్దావనే వృక్షాన్తే ఆధిభౌతికాః సిద్ధాః । సాధనసిద్ధా ఇతస్తతో భ్రమన్తీర్థతా ఓషధీక్రీడాస్థలాని కుర్వన్తి । తయా దేవ్యా వృన్దావనేశ్వర్యా త్రయః కోటయః పులిన్దగణా ఉత్పాదితాః । తేషాం వృన్దావనవాసినాం దేహోచ్ఛిష్టాని మలమూత్రాదీని దేహోద్భవాని కఫలాలామూత్రాణి తే పులిన్దగణా ఊషరే ఉష్ణివన్తి । తేషాం భక్తానాం దివ్యదేహ ఆధిదైవిక త్వాన్తే । అతితరాం సౌభాగ్యాఙ్గే భవతి । అహో శివ వృన్దావనమాహాత్మ్యం కేన వర్ణ్యతే ? సేవకా యత్ర కుత్రాపి యత్కించాత్ భోగార్థే కుర్వన్తి తద్భోగో రసికానన్దేన సహ నికుఙ్ఖదేవ్యా సర్వః సమోఽక్ష్యతే । అతితరాం సుఖసమ్భోగస్థానం తత్ స్థానం మమాపి ధ్యేయం భవతి । అహం నిరన్తరం ధ్యానాపన్నో భవామి । తస్మిన్ వృన్దావనే మధ్యస్థానం నిరన్తరం మమ ధ్యేయమ్ । తస్య స్థానస్య ధ్యానేనాహమానన్దస్థానమానన్దావేశేన భవామి । ఆనన్దధ్యానాదహం తత్ ప్రతిపద్యే । అహో శివ త్వమప్యానన్దస్థానమతితరాం ప్రతియోజ్య తదభ్యేహి । ధ్యానాపన్నో భవ । రతిరసభావభేదధ్యానాపన్నో భవ । తద్వృన్దావనేశ్వరీరూపమగ్గప్రత్యగ్గం రసికానన్దేన సహ యో ధ్యాయతి స ఏవ క్రీడాయాం మనోభావాపన్నో భవతి ।

పునః శివ ఉవాచ । త్వయోక్తాని ద్వాదశవనాని । తేషు వనేషు పృథక్ పృథక్ వద సర్వమ్ । స హోవాచ । శ్శ్రీణు శివ వర్ణనం వనానాం యాని కృత్వా వ్రజలీలయామత్సన్తసుఖినః సమ్భవన్తి । మహావనే నన్దస్యాధిష్ఠానమ్ । గోకులే గవామధిష్ఠానమ్ । యమునాయాం క్రీడాధిష్ఠానమ్ । వృన్దావనే స్వామిన్యా లీలాధిష్ఠానమ్ । కామవనే మహాలీలాసజ్జేతస్యాధిష్ఠానమ్ । బృహద్వనే వృషభానుపురనన్దపురాధిష్ఠానమ్ । లోహవనే పులిన్దస్యాధిష్ఠానమ్ । తాలవనే ఉపనన్దాద్యధిష్ఠానమ్ । దధిగ్రామే దధ్యధిష్ఠానమ్ । గోవర్ధనాద్రిపృష్ఠే దధివిక్రయాధిష్ఠానమ్ । గోవర్ధనార్ద్ర్యథో దానశ్రేణీదానలీలాధిష్ఠానమ్ । అయం గోవర్ధనాద్రిః రమణలీలాధిష్ఠానం భవతి ।

అరష్టే గోగణే కుబ్జవతే వృన్దావనే తథా ।
గోవర్ధనగిరౌ రమ్యే సృష్టిః సర్వాత్మనా భవేత్ ॥

భోః శివ అస్మిన్ స్థానే శ్రీరాధారసికానన్దావేవ రూపేణ సదా రమణం కురుతో లీలాసమేతా । అత్యద్భుతా సంసిద్ధా లీలా సదా గోవర్ధనాద్రౌ । ఆనన్దమయే స్థానే తప ఆచర । స రుద్రో రుద్రాణ్యా సహ తత్ర పుష్కరిణీం విధాయ తన్నారాయణముఖాత్ శ్రుతం లోకస్య ధ్యానమకరోత్ । కిచ్చిద్ధ్యానేన ధ్యానాపన్నోభవత్ । దశసహస్రవర్షం

తల్లోకదర్శనార్థం తప ఆవరత | తద్ధద్యానేన నికుంజుదేవ్యా దృష్టిపథమతిమోహనేన
 రూపేణానందదర్శనమాపేదే | ధనవిద్యుదుపమరూపనవీనయా జాయయా సహ
 కేలిసమ్మత్తిసమవేతం రమణానందం క్రీడాసమేతమరూపయత్ | తద్రూపదర్శనేన
 సమాకులోఽయం శివప్రిభిర్నేత్రిర్నిరూపయన్ పునఃపునః పఞ్చాభిర్వక్త్రైః స్తుతిమాపేదే |
 ఉవాచాయం శివః | అం అం అనన్తాయ నమో నమః | శ్రీం శ్రీం శ్రీకృష్ణాయ తుభ్యం నమో
 నమః | సం సం సమ్భోగప్రియాయ నమో నమః | బృం బృం వృన్దావనవిహారిణే
 నమో నమః | కుం కుం కుంజువిహారిణే నమో నమః | లం లం లలితావిహారిణే
 నమో నమః | క్రీం క్రీం క్రీడావనవిహారిణే నమో నమః | రాం రాం రాధామనోహారిణే
 నమో నమః | కింఞ్చ నిరన్తరరాసక్రీడాసక్తాయ నమో నమః | సదామనోహారిణే నమో
 నమః | సదా రతిప్రియాయ నమో నమః | సదా గానప్రియాయ నమో నమః |
 సురతానందాయ నమో నమః | ఆలింగనప్రియాయ నమో నమః | కూటస్థాయ నమో నమః
 | రమణానందసుఖదాత్రే నమో నమః | అతిభోగప్రియాయ నమో నమః | అన్తరాత్మనే
 నమో నమః | అతిరతివిహారిణే నమో నమః | అత్యద్భుతచారిత్రాయ నమో నమః |
 భారద్వాజరూపిణే నమో నమః | రామాయ నమో నమః | మోక్షదాయ నమో నమః
 | భక్తారదప్రదాయ నమో నమః | సకలకలాకోవిదాయ నమో నమః | లీలావిహారిణే
 నమో నమః | నమః | భక్తప్రియాయ నమో నమః | అత్యానందదాయకాయ నమో నమః
 | మహాక్రీడాసురవదాయ నమో నమః | మహాకస్తూరీతిలకాఙ్కితాయ నమో నమః |
 శృంగారవత్సాదీనా సఖీనాం సుఖదాయకాయ నమో నమః | మోక్షదాయ నమో నమః
 | స్వచ్ఛందోపాత్తదేహాయ నమో నమః | శోకమోహభయవైరాగ్యదురవనాశహేతవే
 నమో నమః | అన్తర్యామిణం నమో నమః | రసికానందాయ నమో నమః |
 పరస్పరరాసకేలికలాకౌతుకాయ నమో నమః | విప్రలమ్భసుఖప్రదాయ నమో నమః
 | అతిరతికౌతుకాయ నమో నమః | అగణితానందదాయినే నమో నమః | ఏవం స్తుత్వా
 తదా రుద్రస్తూష్టిం కేవలేన్ద్రియస్తద్భావభావితోఽప్యాసీత్ | సరతిరాసీత్ | గతవ్యథః ఆసీత్
 | సమచేతా ఆసీత్ | స్తుత్వా రసికానందేభవత్ | తయా వృన్దావనేశ్వర్యా స్తుత్వా
 ప్రసన్నయా వరోణ ఛన్దితః సాభిప్రాయేణ స్తవేన స్తవితా త్వం వరం ప్రార్థయేతి | అకామో
 వా సకామో వా మద్భక్తో యజమానోఽయమ్ | వరోణ తాం ప్రతి ఛన్దయిత్వా శిశ్రాయ
 | అహో మయి యది తుష్యసి తర్హి ప్రజలోకే క్రీడాస్థానం దర్శయ | ఆయం దేయో
 వరో మమాభిలషితః | వరోఽసౌ తవ భవేత్ | తయా నికుంజుదేవ్యా దత్తో వరోఽయం తే
 దివ్యం చక్షుర్దత్తవత్సన్మి | త్వం చక్షుషాఽనేన మమ విహారస్థలం దర్శయిష్యసి | తస్మిన్
 గోవర్ధనాద్రౌ రుద్రస్య సర్వా ప్రజలీలా దృష్టిపథే ఆవిర(ర్?)భూవన్ | ప్రథమం నన్దస్య
 భవనం కోటివైకుణ్ఠవ్యాపిరత్సకుడ్యైర్వరమణిస్తమేషుః శోభితమప్యాసీత్ | అతితరాం

నన్దగృహం పంచవింశతియోజనాయతం పంచయోజనభూమౌ మణిస్తమ్భాకులం
 బాలక్రీడాయాం రమణయోగ్యం యత్ర పురుషోత్తమో రసికానన్దః సంసిద్ధలీలాం కరోతి
 | సా వ్రజేశ్వరీ స్వయమేవ దేవరూపం విధాయ తస్మిన్ రసికానన్దే క్రీడాం కరోతి
 | యథా పురుషోత్తమస్య రసికానన్దస్య సంసిద్ధప్రకటానుభావస్తథా సంసిద్ధోఽయం
 నన్దవసుభిః స్వావేశప్రకటానుభావో వితన్యతే | నన్దగృహోద్వృషభానోర్గృహం
 యోజనాయితమ్ | రజ్గవత్పాదయః సఖ్యః ప్రేమవప్యాదయశ్చ యశోదాయాః
 సమీపే క్రీడోపకరణాన్యకుర్వన్ | ఉపనన్దస్య పుత్రీ విశాఖా నామ్నా రసికానన్దస్య
 భావాభిజ్ఞావాస్తే | నన్దస్య వృషభానోర్గృహాత్ శ్రీరసికశిరోమణిద్వాదశశ్రేణయః
 ఏవాసతే | రమణస్థానం పంచయోజనవిస్తీర్ణమేవాస్తే | అతిరతిరమణకోటికామపూర్ణ
 జామ్బూనదసువర్ణఖచితసుకోమలమాస్తే | రమణసరసాః శతశః సుగన్ధపారిజాతకా ఇవ
 మణయో లలామభూతపరస్పరగన్ధాఢ్యా భవన్తి | కల్పద్రమవృక్షాః వాఙ్మతఫలదాతారో
 భవన్తి | అతితరాం ఫలపుష్పమణిలతాహరితపితేశ్వతశుభ్రభ్రమరసంవలితయోజితాని
 రతికలాభావస్థానాని సంరాజన్తే యమలైర్యమలైః కుజ్జుచిద్రుమలతాగ్రధితాని |
 అతిరసరమణానన్దయోగ్యాని శయ్యోపకరణాని సంయోక్ష్యమాణాని భవన్తి | శాఖాసక్తాః
 పక్షిణో విరాజమానా నానారజైశ్చఙ్గుచ్ఛక్తైర్భవన్తి | తే పక్షిణః కలశబ్దం సమవేతా యశో
 గాయమానా భవన్తి | తేషు పక్షిషు కేచిత్ సాధనసిద్ధాః సంసిద్ధాశ్చ భవన్తి | అతిప్రవజితాః
 పరస్పరగోష్ఠీయుక్తా ఆసతేఽతితరామ్ | మణిజ్యోత్స్నాపాకృతాన్ధకారైరతితరాం రాత్రౌ
 దివా తేజసా వ్యక్తాన్యాసత | తస్మిన్ స్థానే రజ్గవతీ ప్రేమవతీ రసికానన్దేన సహ క్రీడతః
 | వృషభానుకుమారీ లలితా విశాఖా అనురాధా చన్ద్రకలా సుముఖీ సుభగా భోగవతీ
 సుగన్ధాక్షీ రతిమతీ కామపూరా కామదా కామాక్షీ కలావతీ హరిణాక్షీ హంసగమనా
 శృంగారవతీ దృష్టిమోహనా జితకామా వశకామా కామవర్ధినీ సర్వాఙ్గకామా కామదృష్టిః
 కామకలాకోవిదా రతిదాత్రీ రతిసుఖసమృత్ప్రదా సలజ్జా నిశక్కా నిర్లజ్జా అతిరతిభోక్త్రీ
 శ్రాన్తా సోత్సాహా సురతాగమజ్ఞా వనస్థానజ్ఞా సజ్కేతజ్ఞా లతావృక్షజ్ఞా నికుజ్జుశ్రేణీపు
 మార్గజ్ఞా లతాపరీక్షాకోవిదా మణిపరీక్షాకోవిదా అతిసన్దిజ్ఞా సజ్కేతరసజ్ఞా కేకాభిజ్ఞా
 పక్షిణాం భాషాభిజ్ఞా పక్షిసమ్బుద్ధాభిజ్ఞా సజ్కేతస్థానజ్ఞా సమ్భావితరసజ్ఞా శయ్యోపాతా
 ఖాద్యపేయచోష్యలేహ్యరసాస్వాదజ్ఞా నానాసుగన్ధరసభేదజ్ఞా వస్త్రసుగన్ధభేదజ్ఞా భూషణజ్ఞా
 అఙ్గయోగ్యభేదాభిజ్ఞా శృంగారయథాయోగ్యకాలాభిజ్ఞా తాలాభిజ్ఞా గీతజ్ఞా గతిరసభేదజ్ఞా
 తన్త్రత్పాద్యరాగభేదజ్ఞా సుగన్ధజ్ఞా అఙ్గరసభేదగుణజ్ఞా సుగన్ధనృత్యభేదజ్ఞా సమ్మత్తిసుఖజ్ఞా
 సదారాసకీడాప్రకటగుణగానకోవిదా రాసాగమసోత్సాహా రాసలీలా వచనసుఖదాయిని
 గతాః సఖ్యో విహారస్థానే ఆసతే | కుజ్జుప్రతికుజ్జుసుఖదాయినిషు సఖీనాం కుజ్జుశ్రేణీషు

సుఖసమృత్తిసుఖార్థం విద్రుమశ్రేణీయా నానాకుష్ణా అతితరాం సంశోభనే । తాసు శ్రేణీషు
 పుష్పపరాగోద్ధూతా యవనికా సమభవన్తి । తత్స్పృష్టివేష్టితేఽఙ్గభూషణైర్భూషితాని
 స్థానాని భూషయన్తి । శోభాయమానాని రచితయోగ్యాన్యపున్యన్నతశ్రేణీషు వియాథాని
 విరాజమానాని భవన్తి । సఖీనాం సమూహాః శ్రేణీషు సమ్భాక్ష్యమాణాః క్రియామారభన్తే
 । ద్వాదశశ్రేణీషు శ్రీనన్దస్య శ్రీవృషభానోర్గృహాత్ పృథగ్ద్వారాణి రాజన్తే । తత్ర
 జామ్బవదసువర్ణభూమిమణిగణచిత్రితమధ్యస్థలం క్రీడావిహారసంయుక్తం మణ్డలాకారం
 పచ్చయోజనాయతమ్ । యత్ర కామ ఆధిదైవికేన రూపేణ ఉపసేవమానో భవతి । శ్రేణీనాం
 ద్వారాణి తస్మిన్మణ్డలే పృథకృశోభాయమానాని సన్తి । ఏకా శ్రేణీ మణిలతాసుగ్ధాఢ్యా
 సుకోమలాతితరాం న కోమలా న కతినా । అత్యద్భుతసురచితాయాం వృన్ద సఖీ ఆన్త
 । తయాతితరాం తస్య సేవార్థే శ్రీరాధికాయాశ్చ రచితా శయ్యైవాన్తే । తత్ర తస్మిన్
 మణిలతాన్తరే చతస్రః శ్రేణయః శోభాయమానా భవన్తి । తాసు శ్రేణీషు చతస్రః పుష్కరిణ్య
 ఆసతే । ఏకా పుష్కరిణ్యష్టోదకేన పూర్తైవాన్తే । ఏకా పుష్కరిణీ సుగన్దశీతజలైవాన్తే । ఏకా
 పుష్కరిణ్యమృతోదకేన పూర్తైవన్తి । తత్ర మజ్జనస్థానమత్యన్తశోభాయమానం చతుఃసరం
 యత్ర మణీనాం ద్వాదశ శ్శృంగ్గాణి శోభాయమానాని భవన్తి । ఏకస్నాద్గృహాదన్తః
 సుగన్దతైలాగురురసకర్పూరమృగమదకేనరరసాః శతశః పుష్పలతాపత్రత్వక్పయోభిః
 సుగన్ధితేషు రసేషు సమ్పూరితా భవన్తి । మజ్జనక్రియోపయోగ్యాః సఖీనాం సమూహాః
 మజ్జనం కారయన్తి । నానాజలకేలిసుఖసమృత్తిర్మజ్జనావతా తన్మజ్జనైఽతితరా సరతిరాన్తే
 । జలసమృత్త్యై అతితరాం సుజలకల్లోలా సఖీ ఉపమేవతే । తత్ర హంసీహంసాః సారసాః
 పక్షిణోఽగ్రేఽగ్రే క్రీడన్తి । అతితరాం జలకేలికల్లోలకర్మకరణాదనన్దరం తత్రాధిదైవికేన
 రూపేణాగ్నిరత్యన్తసుఖదాయకరూపేణ సేవతే । అతితరాం సూక్ష్మస్వరూపకిరణేః
 సూర్యరూప మేవమాన ఆన్తే । అజ్గరాగసమ్పూర్ణమజ్గరాగస్థానమ్ । మన్దిరమత్యమృతమజ్గసుఖదాం
 శోభాయమానమభ్యేతి । యత్ర చన్ద్రకిరణా శోభాయమానా ఆసతే । సూక్ష్మతరతజసా
 సేవమానాః ఆసతే । తత్ర రజ్జవతోఽ నానాజ్గరాగం ప్రకుర్వన్తి । అతిసుఖదాయినోఽతితరామజ్గరాగాః
 శోభాయమానాః సుఖభోగా ఆసతే । శోభనం తృతీయ శ్శృంగ్గారగృహమ్ ।
 యత్ర గృహాత్ గృహాన్తరాత్ ద్వారాణి శోభాయమానాని భవన్తి । తత్ర సఖీనాం
 సజ్జూర ఆన్తే । అతిరతిసజ్జూరితాః సఖ్యః సుఖదాయిన్యః శ్శృంగ్గారమధికుర్వన్తి ।
 ప్రథమమగురువాసితకబరీసుగోప్యమానాని మన్దారపారిజాతపుష్పాణి శోభాయమానాన్యాతన్వన్
 । తత్కాలం మణ్డలేన గుమ్భితకేశపాశః శోభతే । క్షుద్రఘణికాశబ్దసూక్ష్మతరసమ్భావితా
 వృన్దావనేశ్వరీ ప్రీయమాణా భవతి । సీమన్తో నానామణిముక్తాగ్రధితజామ్బానదసువర్ణఖచిత
 ఏవైతి । మేఘాపరి జ్యోత్స్నా ఇవ నక్షత్రగణా విరాజన్తే । స్యూతపూష్పసువర్ణజటితమణిముక్తాఖచిత
 శోభాయమానా ఆసతే । కుటిలజటితజ్యోత్స్నాభిః అభ్రచ్చాయాకర్పూరితచన్ద్ర ఇవాన్తే ।

కర్ణకుణ్డలజ్యోస్నారుచిమణ్డలం కుణ్డలయుగలమ్ । లలాటం తిలకహాటకహీరకమణిజ్యోస్నాభిరతి
జటితం సంరాజతే । మణిభ్రువౌ విజయకామకార్ముకఖణ్డలతే ఇవ సవిరాజేతే । నేత్రే
చితఖణ్డనమీనచాతుర్యం జితవతీ । నాసా కనకముక్తాయోజితా సంరాజతే నితరామ్ ।
నాసాభరణనీలపీతరక్తమణిజ్యోస్నా రాజమానా నాసామభ్యేతి । అతిరతిబిమ్బాధరోష్ఠా
విద్రుమరక్తరక్తజ్ఞాతావాస్తామ్ । హీరకావలీఘటితముక్తాఫలజ్యోత్స్నాభిః రక్తజ్యోతమధ్యవిబుకం
ముఖమణ్డలం సలాఞ్చనం చన్ద్రమణ్డలమివాస్తే । ఘటితకోమలముక్తావలీకౌ కుచకుమ్భా
హాటకమణిజ్యోస్నాభిః పుష్పపరాగపరీతావివాస్తామ్ । భుజలతాకరకక్రమరకతజ్యోత్స్నాభిర్న
రాజమానాని సన్తి । నాభిప్రూదకుహరే లోక ఇవ ఆశక్యతే । కటిమేఖలాక్షుద్రఘణ్డికాః
కామదేవదుష్టభిభూషణాని భవన్తి । నాగేన్ద్రహస్తా అతితిరస్కృతా ఏవ త్వచి కర్కశత్యేన
। కదలీన్ద్రమ్భాః ఏకాన్తత్యేన తదుర్వారుపమానబాహ్యో ఏవాసన్ । చరణకమలౌ
నూపురాభ్యాం శోభాయమానావాస్తామ్ । ఆపద్యమానా ఆనేదుష్యో విశదచరణాఙ్గుల్యః
శోభాయమానాః భవన్తి । గతిరతివిలాసవత్యాస్తే । రక్తవతీ సఖీ వాసీరశ్రేణీనికుజ్జో
రసికానన్దస్య శృంగారం దర్శయన్త్యాస్తే । శ్యామహీరణ్యపరిధివనమాల్యబర్హాద్యోతితముక్తావలీ
శోభతే । ధాతుప్రవాలనటవేషవిచిత్రితాఙ్గశోభాఢ్యా సన్నికృష్ట్యాస్తీత్ । మకరాకృతికుణ్డలౌ
శోభాయమానమాననమతనతామ్ । కనకకపిశం వనమాలయా విరాజతే వేణువాదనకలరవకలాపక
పీతామ్బరమ్ । తస్మిన్ మధ్యస్థానే చతుర్థా శ్రేణయ విద్రుమలతాలవక్రలతాగ్రథితాః ।
వృక్షాగ్రగ్రథితాభిః శ్రేణీసఞ్చార ఆస్తే । తస్యాం శ్రేణ్యాం మధ్యే ఏక శయామన్దిరం
మణికుణ్డఘటితం విరాజతే । పుష్పరాగమణినా ఖచితజ్యోత్స్నాభిః సంవలీతా
ప్రతిబిమ్బితాః మణయోఽతితరాం రాజమానా భవన్తి । రక్తవతీ ప్రేమవతీ
నన్దగృహం సకలశృంగారభూషణైర్భూషితం రసికానన్దమతిప్రేమా ఆనయతి ।
అత్యన్తానన్దమగ్నాన్యానన్దరసేన వనాన్త్యుత్ఫుల్లితాని సంసిద్ధాని కోటిశః । సఖీనాం
సమూహాః కోటిశో గీతాని గాయన్తి । తాసు శ్రేణీషు పరస్పరసఞ్చారాయ సఖీనాం
మార్గా ఆసతే । మార్గే మణిద్యోతితాః పరిధయో రాజమానాః శోభన్తే । ఏకా
పఞ్చమీ శ్రేణీ పుష్పితా నానారక్తరచితా ఆస్తే । పుష్పాణి ఫలాని లతాయాం సన్తి
। అనేకమణితాప్రవరజ్యోత్స్నాపుష్పలతా ఆరక్తా ఏవాసతే । పుష్పితవృక్షాణాం
సుగన్ధమణితానాం పరస్పరజ్యోత్స్నాసంవలీతపీఠయో విరాజన్తే । అమృతఫలఫలితా
వృక్షా అతితరాం పీతరక్తరక్తతనానాజ్యోత్స్నాః పరస్పరమతితరాం శోభాయమానా
భవన్తి । అతిస్వాదూని మధురాణి ఫలాని నమ్రాణి సన్తి తేషామ్ । తేషామధః
సూక్ష్మాః పుష్పలతా నానారాగరక్తజ్ఞాతా ఏవాసతే । తాసాం లతానామధః శయాగ్రచితా
రమణానన్దసఖసమ్భాగాయైవాతితరా సుగన్ధపుష్పసికతారచితాః యోగ్యా నానాన్దరణైః
సంవలీతా కామరసపోషకా ఏవాసతే । తాసు శ్రేణీషు విచిత్రశాలా అనేకశః సంరాజమానా

భవన్తి । తాసు శాలాసు సూక్ష్మాణి సుగంధమణీనాం గృహాణి సంరాజన్వే ।
 తేష్వన్తనానాభక్ష్యభోజ్యాని వస్తున్యతితరాం సౌప్తవేన రాజమానాని ప్రకాశన్వే ।
 అన్యతో రచితా శయాస్య విచిక్తా ఆన్తే । యత్ర సా వృషభానుసుతా సురతానన్దశ్చ
 సమ్భాషతే । తస్మిన్ క్రీడామణులే షష్ఠీ శ్రేణీ మణిప్త్యైర్విరాజమానా భవతితరామ్
 । ద్వారం త్వారక్రమణిఖచితయన్త్రకవాటస్థలహాటకజటితమణిరాజిరాజమానం భవతి
 । తత్ర షడ్వతవః సంలగ్నాః సేవన్వేఽతితరామ్ । యత్ర గ్రీష్మోఽయం ఋతుః
 తత్ర శీతలజలాః పుష్కరిణ్యస్తటభూమిరలకుటీచన్ద్రకాన్తమణిజలయన్త్రాణీవాసీదన్తి
 । యత్ర హంసీనాం యూథాని క్రీడాం కుర్వన్తి । అన్యే పక్షిణః దేవవాణ్యా
 పరస్పరసుఖమనుభవన్త ఆసతే । భోగతామ్బూలాద్యా అతితరాం తస్మిన్ స్థానే
 ఆసతే । శ్రేణీసప్తమద్వారమతితేజో మయముత్తరా శతం మన్దిరాణి ఏకావల్యా సన్తి
 । దక్షిణతః శతం మన్దిరాణ్యేకావల్యా రాజన్వే । యత్ర సఖీనాం యూథాని తేషాం
 స్థానాని క్రీడావిహారస్థలాని యోజ్యమానాని సమ్భవన్తి । యత్ర లలితా విశాఖా
 అన్యాశ్చ శతశః సఖ్యో రతిప్రేమానన్దస్థానే రమణానన్దయోగ్యా భక్తాస్త్విన్తి । యస్యాం
 శ్రేణ్యాం గృహం గృహం ప్రతి అష్ట సిద్ధయో మూర్తిమత్యః సంరాజమానా ఆసతే ।
 అనేకశో భూషణైర్భూషితా అలం గోప్యన్తేషు గృహేషు క్రీడాం కుర్వన్తి । నానారసా
 నవసీతరసాః రాధాస్వాధీతమిష్టరసా అనేకరసాస్వాదసుఖదాః సన్తి । దుగ్ధఫేనానేకభోగాః
 సుఖసమ్భాగ్యా భవన్తి । తేషు ఆన్తరణయుక్తాః శయాస్య శతశో రాజమానాః భవన్తి । తేషు
 స్థానేషు సురతానన్దప్రేమానన్దమగ్నా సఖ్యస్తదుపకరణరసం సజ్కలయన్తే । అష్టమీ శ్రేణిః
 ఆమ్రకదమ్బకదలీచమ్పకాశోకపున్నాగరోఘ్రమన్దారపారిజాతకల్పకనీపనీరవటస్యగ్రోధోదుమ్బరజ
 పులశ్లేష్మై తకబదరీతాలతాలీవనమధురశాఖాలవజ్జైలాజాతీత్వవకూగనాలికేరమాతులక్లక్రముకకక్ల
 వృక్షాః పుష్పలతాగ్రథితాః కేతక్యః అమృతవల్ల్యమృతఫలైర్గ్రథితా అనేకపుష్పగుచ్ఛలతాగ్రథితా
 వల్లయో వసన్తే వాసన్తీవల్లవైః యోగ్యాస్తస్మిన్ కదమ్బవనే నిర్భరనేచనరససజ్కలీతా
 అనేకలతాగ్రథితాః సువర్ణాలవాలశ్రేణయో గ్రథితాః జలపుష్కరిణ్య ఇవాగాధజలపూరితా
 ఏవాసతే । పట్టణోర్నిగ్రథితసవర్ణమణికో జలప్రవాహో జలయన్త్రముఖావిర్భూతో భవతి
 । తత్ర మధ్యే పుష్కరిణ్యాం రత్నఖచితా ముక్తాఖచితా ద్వారల్లయన్త్రశికరైరావిష్టా
 భవతి । నవమీ శ్రేణీరలేన సిచ్యమానా అనేకజలక్రీడోపకరణా సంయోజ్యమాణా
 భవతి । క్వచిత్సూర్యవంశికమలాని క్వచిత్సోమవంశికమలాని విరాజమానాని
 । తస్య మధ్యస్థలే వాసీరకుణ్డో యమునా జలకల్లోలవతీ రత్నబద్ధోభయతటి
 రాజమానా భవతి । యత్ర వృక్షశాఖా జలస్పర్శాద్ధోలావిద్రుమలతా భవన్తి
 తత్ర వృన్దావనేశ్వరీ రసికానన్దేన సహ దోలాయామేతి । లలితాద్యాః సఖ్యః
 సజ్గాయన్త్యో భవన్తి । తత్ర మయూరకోకిలహంససారసవిహగాద్యాః సజ్గాయమానా

గుణగణనాయుతాః భవన్తితరామ్ । దశమీ శ్రేణిః రసికానన్దస్య కన్ధకలీలాధిష్ఠానస్థానం ప్రతి యోజనాయతం సువర్ణభూమిజటితఖచితం పద్మరాగమణిగణావలితం భూమిరచితం రజ్జశ్రేణివిరాజితమతితరాం శోభతే । అతివిక్తే తస్మిన్స్థానే కన్ధకలీలయా సుశోభమానం స్థానమ్ । తాః సర్వాః సఖ్యః కన్ధకలీలాయాం కన్ధకలీలాపరస్పరస్వమర్యాదా నాతిక్రామన్తి । శ్యామా రసవతీ లలితా శృంగారవతీ రజ్జవతీ కలావతీ గుణవతీ గానవతీ కుఞ్జువతీ సుశ్రోణీ చన్ద్రముఖీ చన్ద్రలేఖా తాః సర్వాః సఖ్యః కన్ధకలీయస్థిం గృహీత్వా స్వమర్యాదాః నాతిక్రామనయః క్రీడన్తి । రసికానన్దశిరామణిః స్వయమేవ కన్ధకయస్థిం గృహీత్వా క్రీడతి । విశాఖా చన్ద్రలేఖానూరాధా అతిరతిజ్ఞా రమణానన్దజ్ఞా సురతోపదేశా సురతకలాకోవిదా గానవతీత్యేతాః సర్వాః సఖ్యః కన్ధకయస్థిం గృహీత్వా శ్రీరాధికాయాః కన్ధకమర్యాదామనతిక్రమ్య కన్ధకం నయన్తి । ఏవం పరస్పరం స్వం స్వం మర్యాదయా కన్ధకం నయన్తి । యదా శ్రీరాధికయా సహ రసికానన్దః కన్ధకవ్యాజేన క్రీడామనుభవతి తదా తాః సర్వాః సఖ్యో జయశబ్దముదీరయన్తి । అన్యః పుష్పవత్స్యాదయః సఖ్యః పుష్పవృష్టిం కుర్వన్తి । తస్మిన్ క్రీడాస్థానే ఏకం మన్దిరం ప్రేమవత్స్యా సురచితం సర్వభోగాఢ్యం మనోరమమన్తి । ప్రేమవతీ ప్రణిపాతపరస్పరం శ్రీరాధికయా సహ రసికానన్దం శ్రమావనోదార్థే నయతి । తత్ర భోగవతీ సర్వభోగాన్ గృహీత్వాఽగ్రతస్త్రిష్ఠతి । తత్రాన్తః సురచితా సఖీ సుభగాం సర్వభోగాన్వితాం శయ్యాం రచయత్వా ప్రశయావనతా శ్రీరాధికయా సహ రసికానన్దం నయతి । తత్ర మనసి సోత్సాహం కరోతి । తత్ర రహసి చతస్రః సఖ్యః సునేవమానా భవన్తి । సుకామా అలజ్ఞా సురతోద్గమా సురతానన్దా సేవమానా భవన్తి । అన్యా లలితాదయః సఖ్యస్తత్సుఖం నిరీక్ష్యోతిరసమగ్నాస్తాం లీలాం గాయమానా భవన్తి । తదా లీలాన్తే చతస్రః సఖ్యః సేవమానా భవన్తి । నిద్రాలసా సంమీలితా సుసుఖా గతత్రపా సునేవమానా భవన్తి । తత్ర జాతాః సులజ్ఞా భోగవతీ గానవతీ సూనేవమానా భవన్తి । ఏవ కన్ధకలీలాయాః సుఖం ప్రత్యవసరం శ్రీరాధికయా సహ రసికానన్దః సుమేవతే । తత్ర సహస్రనికుఞ్జార్గీష్మర్తుః సేవ్యమానో భవతి । రత్నజటితాః పుష్కరిణ్యః సువాసితైః సుజలైః సమ్పూర్ణాః భవన్తి । తత్ర నమ్రా వృక్షాః పరితః పుష్పైః ఫలైః సమ్పూర్ణా భవన్తి । తత్ర రసికానన్దః శ్రీరాధికయా సహ జలక్రీడాం కరోతి । తత్ర మజ్జనవతీ తరజ్జిణీ జలకల్లోలా ప్రేక్షితవతీ గేవ్యమానా అగాధజలా నాకావతీ సుప్లవనవతీ జలాభిజ్ఞా సులహరీ హస్తపల్లవా ఏతాశ్చాన్యః సఖ్యః శ్రీరాధికయా సహ జలక్రీడాం కుర్వన్తి । తత్ర జలకీడావ్యాజేన రసికానన్దో నానాసుఖం కరోతి । తత్ర జలకీడాన్తే శృంగారవతీ సఖీ శృంగారమ్థానం నయతి । తత్ర పుష్పవతీ పుష్పమణ్ణనం రచయతి । తవ గ్రీష్మలీలాం నానాసఖీభిః సార్థం రసికానన్దః శ్రీరాధికయా సహ సంనేవమానో భవతి । తతః ప్రావృల్లీలాయా అనుభవః కథ్యతే । సహస్రనికుఞ్జైః ప్రసారితా ప్రావృరడానన్దమయీ భవతి । మేఘా నానారూపాణి

విధాయ మణిమయభూమిం జలైః సింఘమానా హరితశాడలైః శోభాయమానాం కుర్వన్తి
 | మయూరపికహంససారసయుతాః పక్షిణః నానాకలశబైః కుఙ్కాన్తరం సేవమానా భవన్తి
 | కౌసుమ్భాసురకృష్ణకాప్రద్యోతితాః సోత్సాహాః సఖ్యః రసికానన్దం శ్రీరాధికయా సహ
 సేవన్తే | నానావృక్షాలతాభిర్గృధితాః పుష్పైర్నమ్రా భవన్తి | తత్ర రసికానన్దః శ్రీరాధికయా
 సహ నానోవేషైః శృంగారానుభవేః సురతానన్దసుఖం భుజ్జమానో భవతి | ప్రావృల్లీలాం
 నిరీక్ష్య లలితాదయస్తాం లీలాం సక్లాయమానా భవన్తి | తతః శారదలీలాయాః సుఖం
 సంవర్ణ్యతే | సహస్రైర్నికుఙ్కైః ప్రస్ఫుతా శరత్ ప్రద్యోతమానా భవతి | యత్ర సర్వాః
 లతాః ప్రఫుల్లితాః సర్వే వృక్షాః ప్రఫుల్లితాః సర్వాసాం సఖీనాం మనాంసి ప్రఫుల్లితాని
 భవన్తి | యత్ర శారదనికుఙ్కాః ప్రఫుల్లితాః తత్ర మధ్యే నిత్యం రాసమణ్ణలం సదా
 రసికానన్దేన సేవితమ్ | యత్ర శ్రీరాధికా స్వసఖీభిః సార్థం నిత్యానన్దలీలాం కరోతి
 | తన్మణ్ణలం పఞ్చయోజనాయతం నానారక్తమణిస్తమ్భశతశోభితం నానాలతాభిః
 పుష్పితాభిరాచ్ఛాదితం పరితః ద్వాదశశ్రేణీసంవలితమ్ | తాసు శ్రేణీపు అనేకశః సఖ్యః
 సంశోభమానా భవన్తి | ప్రథమశ్రేణ్యాం లలితావిశాఖాదయః సఖ్యః నానావిధాన్యపకరణాని
 కుర్వన్తి | ద్వితీయశ్రేణ్యాం ప్రేమవత్సాదయః సఖ్యః రాజమానా భవన్తి | తృతీయశ్రేణ్యాం
 శృంగారవత్సాదయః సఖ్యో నానాలక్ష్కారసుఖరూపా అనేకశః శృంగారం కుర్వన్తి |
 చతుర్థశ్రేణ్యాం భోగవత్సాదయః సుగన్ధవత్సాదయః సఖ్యో నానాభోగరసాన్ రచయన్తి
 | పఞ్చమశ్రేణ్యాం పుష్పవత్సాదయః సఖ్యో నానావిచిత్రాణి మాల్యాని కుర్వన్తి |
 షష్ఠశ్రేణ్యాం భూషావత్సాదయః సఖ్యో రత్నజటితాని హాటకమయాని మనఃకామితాని
 రచయన్తి | సప్తమశ్రేణ్యామన్నపూర్ణాద్యాః సఖ్యో నానాన్నమయరసాన్ పాచయన్తి
 | నానావిధాని పక్వాన్నాని ప్రతిక్షణం నూతనాని పాచయన్తి | అన్యా రసభేదాన్
 రచయన్తి | అష్టమశ్రేణ్యాం సుగన్ధవత్సాదయః సఖ్యో నానాసుగన్ధాన్ రచయన్తి |
 గానవత్సాదయః సఖ్యో గానం కుర్వన్తి | తన్మవాదిన్యాదయః సఖ్యస్తా లైః సుగానం
 కుర్వన్తి | నవమశ్రేణ్యాం విలాససురతరక్తవత్సాదయః సురతానన్దాదయ అభినవకలా
 ఆసనభేదాన్ సజ్జీతసాహిత్యకలకుశలాః సఖ్య ఋగ్యజస్సామాధ్యరణవేదరూపాః సఖ్యో
 నానాస్తుతిభేదైర్గుణగణనాం కుర్వన్తి | ఏకాదశశ్రేణ్యాం రక్తవత్సాదయో రక్తరసభావాన్
 నానావిచిత్రాణి వచనాని నమ్రాణి ప్రేమోత్పాదకయుతాని శ్రావయన్తి | ద్వాదశశ్రేణ్యాం
 సఖీనాం వివిధసంఘాత్ర ఆస్తే | తస్యాం శ్రేణ్యామన్తర్భాగే చతస్రః శ్రేణ్యో విరాజన్తే
 | తత్ర గృహాణి శతశో హాటకమణిఖచితాని సంరోచమానాని భవన్తి | రత్నవిధిషు
 యోజ్యమానాః శ్రేణయః సువర్ణయూధికా అతిసుగన్ధా ముక్తాయూధికా అతితరాం
 రాజమానాః భవన్తి | తత్ర తరుపుష్పాణి నానారక్తమయాని సుగన్ధాన్యాన్యనేకశో
 రాజమానాని భవన్తి | తస్యాం హరితపీతారక్తరక్తలతా అనేకశః శోభాభేదైరత్యన్తం

రాజమానాః ఆసతే | మణిలతా ఆన్తరైర్మణిపుష్పైః సంరాజమానా భవన్తి | తాసాం
 లతాన్తః సూక్ష్మలతాః పుష్పితా రాజమానా ఆసతే | తాసు శ్రేణిషు సఖీనాం రమణస్థానాని
 సురచ్యమానాని గుణగన్ధాఢ్యాని రూపప్రతికృతియుతాన్యతితరాం భవన్తి | సా శ్రేణీ
 శ్రీరాధాయా అతితరాం వల్లభా ఆస్తే | యదా గృహవనవిహారేచ్ఛావిర్భవతి తదా
 తస్యాం శ్రీరాధా స్వయమేవ విచిన్వతీ స్వయమేవ పుష్పహారావలీం గ్రథయతి |
 రసికానన్దః పుష్పాణి చినోతి | హరితపీతశ్వేతారక్తపుష్పగుచ్ఛైర్గ్రథితా హారావలిం
 శ్రీరాధాయాః కణ్ఠే స్వహస్తేన పరిధాపయతి | సా అతితరాం విరాజతే | తస్యాం
 శ్రేణ్యామేకం మన్దిరం గుప్తకీడాస్థలం మహాతేజోమయం మణిమయసప్తభూమికం
 సంరాజమానం భవతి | ఏకా భూమిః కనకమయీ | తదుపరి రత్నసోపానసంవలితా
 భూరారక్తమణియుతా భవతి | అనేకరక్తరక్తాన్తరా సోపానపరమ్పరా సంరాజమానా
 భవతి | తదుపరి భూః పుష్పరాగరచితాతితరాం సుశోభాఢ్యా భవతి | తత్ర
 సోపానపరమ్పరా శోభాయమానా భవతి | తదుపరి సోపానపరమ్పరా రత్నావలీఖచితా
 నానారక్తైః సురచితా జామ్బూనదసువర్ణభూషితా పరస్పరసుగన్ధసంవలితైవాస్తే |
 సురచితమణివల్లి పుష్పపరాగపరిధిమతితరాం కరోతి | తదుపరి చన్ద్రకాన్తరచితా
 తత్సకాశాత్ చతుర్థీ భూమిర్జలశీకరసంయోగిణీ భవతి | జలయన్త్రశీకరకణికామయైః
 సుగన్ధజలైః పూరితాయాం పుష్కరిణ్యాం గ్రీష్మాదౌ శ్రీరాధికయా శ్రీరసికానన్దేన చ
 సురతానన్దసుఖమనుభూయతే | యత్ర సుఖమనుభవంతావాసాతే తత్ర మణిలతాగ్రథితా
 విద్రుమదోలాస్తే | రత్నజటితదోలాయాం మణిజ్యోత్స్నాః ప్రతిబిమ్బభావాపన్నా
 ఏవ భవన్తితరామ్ | తదుపరి సోపానపరమ్పరా మణిగ్రథితా భవతి | తదుపరి
 సుగన్ధమణిరసవలితా భూః సంరాజమానా ఆస్తే | తత్ర భూమ్యాం సూర్యచన్ద్రాగ్నిదేవతా
 ఆధిదైవికేన రూపేణ సఖీరూపం విధాయోపసేవమానా భవన్తి | తస్యాం భూమ్యా
 సురతానన్దసుఖమనుభవన్తో భవన్తి | శ్రీరాధికాయాః రసికానన్దేన సహ దేహాత్సముత్పన్నాః
 సఖ్యో దృష్టవతీ కలావతీ సోత్సాహా ప్రేమసంవలితా లజ్జావతీ గుణవతీ గుణాఢ్యా
 భవన్తి | అన్యా అనేకసఖ్యో రతిసుఖమనుభవన్త్యో భావాపన్నా భవన్తి | తదుపరి
 సోపానపరమ్పరా చత్వరే ఆస్తే | అత్యన్తసుఖశ్రేణీసన్ధారా సోపానపరమ్పరా
 రత్నావలీభూషితా భవతి | రతిసుఖసమ్మత్ప్రతికూజా అనేకభూమయో యోజితాః
 | ఏవంవిధం మణ్ణలం ద్వాదశద్వారయుతమ్ | ద్వాదశద్వారే ద్వాదశ శ్రేణీసన్ధారా
 భవన్తి | అతః పరమ్పరాశ్రేణీసన్ధారో భవతి | తన్మణ్ణలం యదేతత్ షడ్గుణప్రసిద్ధం భవతి
 | షడ్గుణాః షడ్గుతవః ఉపసేవమానా భవన్తి | ఏతస్మిన్ మణ్ణలే పూర్వతః సఖీరూపం
 విధాయ సూర్య సుకోమలైః కిరణైరుపసేవమాన ఆస్తే | తస్య మణ్ణలస్యోత్తరతశ్చన్ద్రః
 ఉపసేవమానో భవతి | ఏతస్మిన్ మణ్ణలే పశ్చిమతోఽగ్నిరాధిదైవికేన రూపేణ

ఉపసేవమానో భవతి | గ్రహస్తాస్తారకా అన్యని నక్షత్రాణ్యాధిదైవికం రూపం విధాయ
 సదా ఉపసేవమానా భవన్తి | ఇన్ద్రోఽపి సఖీరూపం విధాయ దేవాణ్ణాభిః సహ
 విమానావలీఘాపవిశ్వ్య సదోపసేవమానో భవతి | పితామహోఽపి సూక్ష్మరూపం
 విధాయాన్తరీక్షే తల్లోకదర్శనాకాడక్షో భవతి నిరన్తరమ్ | అన్యే దిక్పాలాః సంసిద్ధా
 నిరన్తరమాధిదైవికేన రూపేణ తన్మణ్ణలముపసేవమానాస్తన్మణ్ణలలోకానన్దమగ్నా భవన్తి |
 తన్మణ్ణలోపాసకా భక్తా అన్యం న భజేరన్ | అన్యధర్మానక్తా ఇదం మణ్ణలం న జానన్తి |
 సా లక్ష్మీః పునరువాచేదమ్ | యే మణ్ణలముపాసతే న కిం కర్మ కుర్వన్తో భవన్తి? స
 హోవాచ | తేఽనన్యోపాసకాః భవన్తి | అనన్యభజనసిద్ధా ఆత్మభావా భవన్తి | ఆత్మభావా
 మణ్ణలముపాసతే | ఆత్మానాత్మభావో భవేత్ | అతితరామాత్మానస్తే మగ్నా అన్యరసం
 న భావయన్తి | ఆత్మానస్తే మగ్నా అభక్తాన్ సస్పృశన్తి | ఆత్మానస్తే మగ్నా ఆత్మభావా
 భవన్తి | నాన్యం శృణ్వన్తి న నమన్తి న గాయన్తి | తే భక్తా ఆత్మరసభావితా ఆత్మనో
 రతిరసభావనయానన్దం శృణ్వన్త్యాన్యనన్దం గాయన్తి | ఆనన్దయుతా భక్తా అతిరసమగ్నా
 గుణాన్ గృణన్తి | అతిరసమగ్నాస్తదుచ్ఛిష్టముపభుజ్జితే | అనుచ్ఛిష్టం కదాచిన్న
 భుజ్జితే | తన్మణ్ణలోపాసకాః భక్తా అభక్తాన్ స స్పృశన్తి | యే అన్యోపాసకా భక్తా
 ఆనన్దేఽనాశ్రితాః కర్మజడాః కర్మకాణ్డోపాసకా ఏవ తే | అగ్నుపాసకా యే బ్రాహ్మణా
 బ్రహ్మవర్చసోపాసకా ఏవ తే | తేషాం సమ్భాషణం తన్మణ్ణలోపాసకః ప్రమాదేనాపి
 న కుర్యాత్ | యే అన్యధర్మరహితా అన్యాసక్తిరహితాస్తే తన్మణ్ణలం ప్రాప్నువన్తి |
 అన్యధర్మరహితా ఏవ ప్రాప్నువన్తి | అన్యే ఆత్మానం న విదురాత్మనా | కిం బహునోక్తేన
 ధర్మేణ | యే బ్రాహ్మణా అన్యవిద్యోపాసకాః కర్మజడాః కర్మకాణ్డోపాసకాః కాలోపాసకాః
 కర్మధర్మదేవపితృపాసకా ఏవ భవన్తి తే | యే శైవాః శాక్తాః సురామాంసరతాః కౌలా జైనాః
 పాతజ్ఞాలా మీమాంసకాః జడతాం ప్రాప్తాశ్చార్వాకా అన్యధర్మదృఢాసక్తా భవన్తి | యే
 తాం వ్రజేశ్వరీం రసికానస్తేన సహోపాసతే సదానన్దరసమనుభవన్తో భవన్తి | రతికలాకోమలా
 గుణగణనాం కుర్వన్తి | తమేవ రసం గాయన్తో భవన్తి | అతిరతిమాపద్యమానా భవన్తి
 | యే దర్శం హస్తే గృహ్లాన్తి తే తం రసం న ప్రాప్నువన్తి | తిలాజ్జాలిం పితృణాం యే
 దదతి తే తన్మణ్ణలం న ప్రాప్నువన్తి | దేవాశ్చాసురాశ్చ కర్మకాణ్డోపాసకా ఏవేతి, దేవాః
 సద్విద్యోపాసకా వైష్ణవా ఏవేతి, గుణాతితాస్తే వృన్దావనేశ్వరీముపాసతే | రసికానస్తేన సహ
 ఉపసేవ్యమానమభియన్తి | అతిగుణమగ్నా రాత్రో దివా సదా సురతానన్దనుభవమనుభవన్తో
 యుజ్జ్యన్తే | రతికలాకౌతుకాని సమ్భోక్యమాణా భవన్తి | భక్తానామనుగ్రహాత్ భగవాన్
 రసికానన్దోఽనుగ్రహం కరోతి | తే మణ్ణలం విదుః | యే వ్రజమణ్ణలం సేవన్తే తే మణ్ణలం
 జానన్తోఽన్యాసక్తిం వినా మణ్ణలాసక్తిం కుర్వన్తః సదా సర్వలోకరసలీలాయామాసక్తా భవన్తి
 | యే మనోరథశతైః రాత్రో దివా తల్లిలాః గ్రభన్తి తే తన్మణ్ణలే భావాపన్నా భూత్వా

ప్రతిష్ఠితచిత్తా భవన్తి । తన్మణ్డలం శ్రుత్వానన్దమాసీదన్తి ।

సా లక్ష్మీః పునరువాచేదం నారాయణం తదా । రమారమణ వైకుణ్ఠే యో వై
 క్రీడయిత్వాత్మభావో భవతితరామతిప్రీత్యా నారాయణోఽయం వదత్యభీష్టమనన్దరమ్
 । ఆనయే వ్రజమణ్డలే పంచయోజనాయతం మణ్డలమన్తి । అధితన్మణ్డలమాసేదివాన్
 రుచిరరతిమాతనోతి । యత్ర శతశో గృహాణి హాటకమణిమయాని సహస్రప్రజ్ఞయోఽతితరాం
 శ్రేణయో విరాజమానా భవన్తి । యేషు మన్దిరేషు సప్తభూమిష్వతితరామభ్యేత్య మనుష్యా
 రతిరసమగ్నాః భావాపన్నా భవన్తి । మణిభూమిష్వతితరామాన్తే పురుషః । తత్ర
 గోపానాం గృహాణి పఞ్చశో విరాజమానాని భవన్తి । గోపానాం గృహే గృహే
 అష్టమహాసిద్ధయో రాజమానాః సన్తి । తేషాం గృహే గృహే కల్పద్రుమా రాజమానా
 ఏవ భవన్తి । తేషాం గృహేశ్రమః కేవలం క్రీడార్థమేవ భవతి । తేషామాత్మసుఖార్థమేవ
 న భవతి । కదాచన తేషామతిరసక్రీడా । అతిరసమగ్నా హి సంసిద్ధా ఏవేతి తే గోపాః
 గాయన్తి రసికానన్దస్య యశః । వ్రజేశ్వర్యా సహ సక్ష్మీడమానో మానేన రసికానన్దో
 గవాం యూథాన్యనేకశో హరితపీతశ్వేతశుభ్రధూమ్రాత్రామ్రాణి విరాజమానాన్యనుయాతి
 । కపిలాకఙ్కలికాశుభ్రాశుభ్రాజమానాని యూథాన్యనేకశో రాజన్తే । యూథేషు
 ప్రతిపఞ్చీ ఘటోద్ధీః శతశో రాజమానాః సా వ్రజేశ్వరీ ప్రతిక్షణమభ్యేతి । గాః
 కృపాదృష్టయాద్యాసేదివాన్ సమ్పాప్యమాణో భవతి । సిద్ధాభం పంచయోజనాయతం
 గవామమృతమయం మణ్డలమ్ । గవాం గణా గోపైః సహ సక్ష్మీడితాః భవన్తి ।
 తత్ర దుగ్ధసిన్ధరాన్తే । వత్సవత్సరీసహితా మహోఞాః సక్ష్మీడమానాః భవన్తి । తత్ర
 మలమూత్రరహితా గావోఽమృతరసం సముచ్ఛానా భవన్తి । తత్ర తత్ర తా గావః కుఞ్చో
 నికుఞ్చో క్రీడమానా భవన్తి । అతిరతిమగ్నా గావః క్రీడాపరా భవన్తి । నన్దగృహాత్పరితో
 గవాం గణాః కోటిశః శోభమానాం భవన్తి । తాః సర్వా గోప్యో దధిమథసక్రియాపరా
 రసికానన్దస్య వ్రజేశ్వర్యా సహ క్రీడాం తాం తాం లీలాం గాయమానా భవన్తి ।

సా లక్ష్మీః పునరువాచేదమ్ ।

కామదుఘయా కిం తప ఆచరితమ్? అతిరతిప్రీతిః కథమభూత్? యాసామేవ
 దుగ్ధదధివనీతరసా ఘృతరసాస్తయా నికుఞ్చదేవ్యోపసేవ్యమానా వృషభానుగృహే
 ప్రకటితా భవన్తి । నికుఞ్చదేవ్యా సహ తస్మిన్ గృహే పురుషో హ వై సక్ష్మీడామాతనోత్
 । తస్మిన్ గృహే గవాం గణాః శతశో రాజమానా భవన్తి । తాః కిమాచరితవత్యః కిం
 కృతవత్యః కామాపేదిరే రతిప్రీతిం కథమాసత ? కిం శృణ్వన్త్య ఆపేదిరే?

స హోవాచ నారాయణోఽయమ్ । గవాం భేదౌ ద్వావేవ భవతః । సంసిద్ధాః సాధనసిద్ధాశ్చ
 । యా గావో వ్రజమణ్డలే తిష్ఠన్తి తాః సంసిద్ధాః భవన్తి । ఏకస్మిన్నవసరేఽహం తాం

వ్రజేశ్వరీ రసికానందేన సహ సంవలితా తస్మిన్ వ్రజమణ్ణలే మనసానేదివాన్ । కామదుఘా
యా తప ఆతనోత్ తస్మిన్నవసరే వైకుణ్ణే ఆగతా । కామదుఘా మాం నిరన్తరం
ధ్యానావస్థాయాం రమమాణం వీక్ష్య విచారితవతీ । అహో నారాయణోఽయం సదా
లక్ష్మీకాన్తోఽపి ప్రతికలం కస్య యానాపన్నో భవతితరామ్ । పశ్చాత్ యం నారాయణో
దేవ్యా సహ ధ్యాయతి స్మ । యస్యావతారకలాః కోవిదాః సర్వే ధ్యాత్వా ఉపజీవన్తి
। యద్యేవంవిధో నారాయణః సర్వసుఖసమ్పత్తిపూర్ణానందః కస్య ధ్యానమాపన్న
ఆనేదివానితి । తథైవేత్యస్యా మనోభిలాషం జ్ఞాత్వాహమువాచేదమ్ । అహో కామదుఘే
తవ మనసి కిమాగతమితి । సోవాచేదమ్ ।

నమోఽనంతాయ మహతే కృష్ణాయాకుణ్ణమేధసే ।
యోగేశాయ చ యోగాయ బ్రహ్మణేఽనన్తశక్తయే ॥

త్వయానుగృహీతా భక్తా ఆత్మానం తన్మయం మత్వా ఆత్మభావా భవన్తి । గవాం
యూథాని శతశో విరాజమానాన్యమృతరససంజ్ఞితా గావౌ భవన్తి । తస్మిన్నవసరే
వనేషు తృణసంవలితా నికుజ్ఞా అతిరసపూర్ణా జలాశయాః శతశః శోభమానా ఆసతే
। తస్మిన్ స్థానే సభాషమాణాన్ తృణజలౌషధయః సమ్భాషమాణా భవన్తి । అతిపుష్టా
గావో గోష్ఠ్యా ఆనేదుష్యః సుఖసమ్భోజ్యదుగ్ధరసఘృతరసదధిరసనవసితరసాద్యాన్
భావాపన్నా దాశుష్యో భవన్తి । శుభ్రశ్వేతకర్పూరితాః గావౌ రససంవలితా గోష్ఠాన్యనేకశో
రాజమానాన్యభియన్తి । తా గోష్ఠ్యా దధిమన్థనఘోషేణ సహ సజ్గాయమానా భవన్తి
। తాసాం శ్శృంగారసుఖమాపద్యమానోఽభవత్ । గోలోకాదాగతా కామదుఘా
నారాయణముఖాచ్ఛృతమాత్రే గోవర్ధనాద్రౌ శిరసి మన్త్రం జప్త్వా తద్భావేనాభవత్ ।
సా వ్రజేశ్వరీ రసికానందేన ప్రత్యక్షభావమాతేనే । సా ప్రసన్నా సతీ తాం లీలాం దత్తవతీతి ।

నారాయణః ప్రత్యుత్తరమువాచ ।

అహో ప్రియే అస్య లోకస్య కథా శ్రూయమాణా సర్వేషాం నివిశమానా హృది
గతం కామక్రోధాదికం నాశయతి । అతిరతిభక్తిరాపద్యతే రసికానన్తరతిరాపద్యతే ।
వర్ణాశ్రమస్వధర్మా బాధకా న భవన్తి । కామదుఘా గోవర్ధనాద్రిశిరసి గోవిన్దపుష్కరిణ్యా
తపశ్చకార । మహామన్త్రమముం జజ్ఞాప । శ్శృణు తన్మన్తధ్యానమ్ । ఓం నమః
శ్రీరాధారసికాన్తాభ్యామ్ । మూలమన్తోఽయమ్ । ద్వాదశాక్షరసంవలితమోక్షృరబీజసంవలితం
యౌ ధ్యాయేత్ స ఏవ తాం లీలాం ప్రాప్నోతి । అత ఏవ కృతం పుష్కరిణ్యాం
గోవిన్దకుణ్ణమితి నామ్నా ప్రసిద్ధం కుజ్ఞామ్ । పృథివ్యాం తస్మిన్నద్రౌ సా
వనఫలతృణౌషధర్పిక్షయామాస । సా కామదుఘా తపః ఆచరన్తి తస్మిన్నద్రౌ పరిచక్రామ్
। ఏవ శతం సమాన్తప ఆచరితవతీ । యత్ర గోవర్ధనాద్రౌ రత్నధాతుమయలతౌషధయః

సదా ప్రపుల్లితాః ఫలితా రససంవలితాః అతిశోభాయమానా భవన్తి । యత్ర గహ్వరాణి
 రత్నహాటకమయాన్యనేకకః శోభాయ మానాని క్రీడాస్థానాని భవన్తి । అనేకరఙ్గవిచిత్రా
 ఓషధయో నానారఙ్గైః రచితా ఏవ యత్ర ఫలపుష్పైర్భాసితా భవన్తి । యత్ర
 సా వ్రజేశ్వరీ రసికానన్దేన సహ సజూక్రీడామతితరామాతనోతి । యత్ర సఖీనాం
 వృన్దాని విహారపరాణి । తత్ర తస్యాం పుష్కరిణ్యాం సా వ్రజేశ్వరీ స్వస్వరూపం
 దర్శయామాస । రసికానన్దరూపం రసరూపమేవ సాక్షాదేవంవిధమతిగుణసంవలితమేవాన్తి
 । నూతనో నవజాయయా సహ క్రీడనం దర్శయామాస । సా కామదుఘా స్తోత్రం
 చకార । నమో రసాత్మనే । నమో జ్ఞానాత్మనే । నమః సదావనవిహారిణే ।
 నమః స్వభక్తకర్మస్వభావదుఃఖనాశహేతవే । నమః ప్రాకట్యదేహరూపిణే । నమో
 యమునాజలకల్లోలవిహారాత్మనే । నమః కామకేలికౌతుకాత్మనే । నమః కామప్రియాయ
 । నమః కామాత్మనే । నమః కామసంవలితదేహదాత్రే । నమ ఆదికర్త్రే । నమ
 ఆదిహేతురతిదాత్రే । నమః శ్రీరాధాధ్యానాపన్నదేహాత్మనే । నమో రసాత్మనే । నమో
 రసలమృతపరిపూర్ణదేహదాతృరూపిణే । నమోఽనిర్వచనవిహారిణే । నమో రతిదాత్రే ।
 నమో రతికేలికలాకౌతుకాత్మనే । నమో భక్తిరతిదాత్రే । నమో జ్ఞాననిర్వాణదాత్రే । నమ
 ఆనన్దస్వరూపిణే । నమస్తద్దృష్టే । నమస్తస్య హేతవే । నమః కలరాసజ్ఞానవిహారాత్మనే ।
 నమోఽగుణాయ । నమః సృష్టిరూపగుణదాయినే । నమో గుణకేలిసురతానన్దసుఖభోక్త్రే
 । నమో భోగదాయినే । నమో భోగాత్మనే । నమ ఆత్మరూపిణే । నమః
 సురతాన్తన్దరూపరసదాత్రే । నమోఽనన్తచరిత్రదాయినే । నమ క్రమలీలాత్మనే । నమః
 శ్రీరాధాకృష్ణరూపిణే । నమః శ్రీకృష్ణరాధారూపిణే । నమోఽనేకవిహారదేహధారిణే ।
 నమః శతసహస్రకోటిశో లక్షకోటివిహారరూపిణే । నమో లలితాప్రతిక్షణసుఖదాత్రే ।
 నమః కుజ్ఞాన్తరవిశాఖాద్యనేకసఖీవిహారాత్మనే । నమ ఆద్యనాదిరూపసంసిద్ధభక్తిరూపిణే
 । నమో దానధర్మదాత్రే । నమః సుఖరూపిణే । నమో వ్రజావిర్భావభావితాయ
 । నమోఽప్యన్తదానరూపిణే । నమః సదా వృన్దావనశ్రేణివిహారిణే । నమ
 ఆదిద్వాదశవనవిహారాత్మనే । నమః పృథివ్యాం యాని రూపాణి సున్దరాణ్యనేకశస్త్రవ
 విజాసీయాత్ । ఇతి లక్ష్మీలజ్జాధృతికాన్త్యనేకాకారాయ గుణరతిదాయినే నమో నమః
 ఇతి స్తుత్వా స్థితాం కామదుఘాం తద్దర్శనమహోత్సవాకులాం రసికానన్దస్తయా
 నికుజ్ఞాదేవ్యా సహోవాచేదమ్ । అహో కా త్వం స్తుతిం బ్రువాణాసి । మమ భక్తిరీహ
 లోకే దుర్లభా । దుర్లభతరం వరం వరయ । తవ మనసి మమ దర్శనాదధికం న
 కింఞ్చిదవశిష్యతే । తవ స్తవేన యో నిత్యం స్తౌతి సమాహితః సదాభీష్టం ప్రాప్నోతి
 । పునరువాచేదం కామదుఘా యది దేయో వరో నాథ తవ లోకే వసామ్యహమ్ ।
 రసదధిరసదుగ్ధరసవనీతరసఘృతరసఘ్ణరసైరహం నేవే ।

రసికానన్ద ఉవాచ | అనేకశః స్వావిర్భావేన లోకే మమ వల్లభా త్వం సదా వస | అహం
 త్వాం రక్షిష్యామి | వనవిహారే యథేచ్ఛం విహర | యే అనన్యాశ్రయా మమ భక్తాస్తేషాం
 న వర్ణాశ్రమధర్మా ఆన్తరాలికా జాయన్తే | తేషాం న కర్మాణి ఆన్తరాలికాని జాయన్తే |
 తేషాం సాధనమాన్తరాలికం న జాయతే | వ్రతాని యజ్ఞాశ్చన్దాసి యోగక్షేమఫలాని
 చానన్యాని ధర్మసాధనాని యత్కిచ్ఛిదపి కృత్యం సర్వమాన్తరాలికం న జాయతే | యే
 బ్రాహ్మణాః కర్మజ్ఞానసాధకాస్తేషాం జ్యోతిషాగమకర్మసాధకాస్తేషాం చ సజ్జో హరాత్
 త్యాజ్య ఏవేతి వచనమస్తి | దశయోజనం వ్రజపరిణాహః | తత్ర పశుపక్షిణో మృగా
 గావోఽన్యే యే వృక్షాః అనన్యపరా ఆసతే | అతిరసమగ్నా గాయన్తి | తస్మిన్మణ్డలే దేవాః
 దర్శనకాజ్ఞా ఏవ భవన్తి | భక్తక్రియామాపద్యమానా భక్తాస్తన్మణ్డలం వనవిహారస్థానం
 యే వ్రజవాసమిచ్ఛన్తి తే ఏవ సర్వధర్మాతిరిక్తా భవన్తి | కర్మాతిరిక్తా భవన్తి | సజ్గాతిరిక్తా
 భవన్తి | వ్రజమణ్డలోపాసకాః భవన్తి | అహో లక్ష్మి సా సృష్టిస్తు సృష్ట్యతిరిక్తైవాస్తే |
 తత్సృష్టేరుత్పద్యమానో రసమార్గమాశ్రితో భవతి | మనః సోత్సాహం యద్యేతస్మిన్మణ్డలే
 తదగ్గీకారం ప్రాప్తోఽమనోమోహోఽతితరాం ప్రతిసంయోక్యమాణస్తం రసమనుభవన్
 భావాపన్న ఆస్తే | యదా యదా దేవాశ్చ పితరశ్చ కాలశ్చ వ్రజాతిసాధనే యతన్తే
 తావత్సహస్రశాఖాధ్యాయా భవతి | సర్వయజ్ఞకర్మకరోఽపి తన్మణ్డలం స్వప్నోఽపి న
 జానన్తి | జ్ఞానినో యే బ్రహ్మబోధకా యోగినస్తపస్విసన్తే స్వప్నోఽపి తన్మణ్డలం న జానన్తి
 |

సా లక్ష్మీః పునరువాచేదమ్ | కైశ్చిహ్నైస్తాన్ భక్తాన్ జానీమహే |

స హోవాచ | తే సదా ప్రేమమార్గిణో భవన్త్యేవ | న నిర్విణ్ణా నాతిసక్తా గృహాదో విషయాదో
 నాతిసక్తా యద్యచ్ఛయా ప్రాప్తవస్తుమాత్రముపసేవమానా ఏవ భవన్తి | న నిర్వేదో నాశ్రమో
 న కర్మ యద్యచ్ఛాకథాసేవా భక్తానాం ప్రీతిరనన్యా భక్తిర్భవతి | ఏవంవిధసంసారాతిరిక్తః
 స్వభావసంసిద్ధో భవతి | తతస్తాం లీలాం ప్రాప్తవన్తో భవన్తి | ఏవముపాసకాస్తస్మిన్మణ్డలే
 గత్వాతితరాం సంయోక్యమాణాః ఆపద్యన్తే |

సా లక్ష్మీః పునరువాచేదమ్ | రసమార్గీయా భక్తాస్తన్మణ్డలం ప్రాప్తవన్తః | తేషామేకా దశా
 | తేషాం కా గతిః?

స హోవాచ | తన్మణ్డలోద్భవాః భక్తా ఆత్మరతిగుణా రతిగుణాఢ్యా అనన్యమార్గాఢ్యాస్తాం
 లీలాం ప్రాప్తవన్తస్తన్నామాజ్కి-తవర్షాణస్తులసీకాప్థాజ్కి-తదేహో ఆత్మనామ్నా సుఖాలఙ్కృతశరీరా
 రాసాదిలీలాధ్యానావస్థాయామాపద్యమానా యుజ్యన్తే | కుజ్ఞో నికుజ్ఞో శ్రేణ్యాం
 శ్రేణ్యాం రతియోగ్యతాభావమాపద్యమానా భవన్తి | తామేవ కథాం ప్రతిక్షణం
 నూతనామాసేవమానా ఆసతే | శ్వపవో వా బ్రాహ్మణో వా వర్ణాన్తరో వా యో భక్తానాం

సహ సజ్గమాపద్యతే స ఏవ తాం లీలాం ప్రాప్తో భవతి రతిమానేదివాన్ యది తదుచ్చిష్టే
 కదాచిదన్నబుద్ధిస్తేషామన్తి । తదుచ్చిష్టే జలే సదా తీర్థబుద్ధిః భవతి । తత్ర తత్కథాయాం
 సాక్షాద్బుద్ధిర్భవతి । యే మణ్డలముపాసమానాస్తేషాం కో ధర్మః? కిం కర్మ? కో రసో
 భవతితరాం? యే తన్మణ్డలముపాసమానాః భవన్తి తేషాం కిం తీర్థవ్రతయజ్ఞధర్మాః
 సన్తి? కిం బాధ్యమానం భవేత్ । తేషాం ముఖ్యం మనో భవతి । యే గుణాఢ్యా
 రసరూపిణ ఆనన్దరసనిమగ్నాస్తే గుణతద్భాగినో భవన్తి । తన్మాత్రప్రాప్తమార్గోఽయం
 లోకః సదాణ్డజో భవేత్ । ఆత్మానన్దే మగ్నాసు యే రాత్రౌ దివా వ్రజధ్యానాపన్నా భవన్తి
 సదా తేషాం నిత్యం నికుజ్ఞాదేవ్యా అనుగ్రహో భవతి । యే మహాలీలాయామత్యాసక్తాస్తేషాం
 కదాచిత్కాలధర్మభయం న భవత్యేవేతి సద్యః కృతార్థతోత్పద్యమానా భవతి । అవర్ణోఽపి
 సవర్ణతాం ప్రాప్నోతి । యే న భవన్తి తే దుష్టగతయో భవన్తి । యే బ్రజమణ్డలోపాసకాస్తే
 వ్రజే నివసన్తి । యే రాసమణ్డలోపాసకాస్తే రాసలీలాం ప్రాప్నువన్తి । ఆనన్దసుఖం
 సమ్భుజ్జాతే । యా యశోదాద్యా లీలాముపాసమానా భజనే ప్రపద్యమానా భజనానన్దే
 సంయోక్యమాణా భవన్తి । యే నన్దాదయోఽత్యన్తసఖీభావముపాసమానా అత్యన్తసగ్గం
 ప్రాప్తాస్తే రమణానన్దసఖీసమూహం ప్రాప్తాః । తే తాం లీలాం ప్రాప్నువన్తి యే నికుజ్ఞాదేపిం
 ఢ్యాన్తి రమణానన్దముపాసతే । అత్యన్తం సురతానన్దం ప్రాప్తా యే సంయోక్యమాణా
 వ్రజమణ్డలం మధ్యస్థానం భజన్తి తే మహాలీలాం ప్రాప్య సమ్భోగసుఖం సమ్భాప్నువన్తి । స
 ఆహ లక్ష్మీమ్ । శ్రుతపరకాష్ఠా యే సఖీభావ ప్రాప్తవన్తస్తే గోపాస్తాం లీలాం సమ్భాప్నువన్తి
 । యః సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య తన్మణ్డలోపాసకో భవతి స ఏవ తాం లీలాం ప్రాప్య
 సర్వవ్రతాతిరిక్తో జ్ఞానాతిరిక్తో విధూతవిధినిషేధకృత్యాకృత్యగుణాగుణభావాభావః సదా
 సజ్కుష్యమాణో లీలాయాం ప్రతిపద్యమానః సంయుజ్యతేఽతితరాం రసే । అహో లక్ష్మీ
 షడ్విధేయం రాసమాయా కథితా । సర్వే లీలాం పరిత్యజ్య తత్ప్రాసం ప్రాప్తవన్తో భవన్తి ।
 సా లక్ష్మీః పునరువాచేదమ్ । కీదృగ్విధం రాసస్థానం ? నిరన్తరం తత్ప్రాసస్యోపాసకా
 యదుపాసనామాత్రాత్తాం లీలాం ప్రాప్నువన్తి తద్వర్ణయమ్ ।

స హోవాచ నారాయణోఽయమ్ । ఏకం సహస్రాదిత్యసజ్జాశమతిష్ఠోదమయమ్ ।
 ఆహం బ్రహ్మ రుద్రో దేవా దివాలా యస్మాత్సముత్పద్యమానాః యస్య ప్రతాపాత్సస్మిన్
 స్థానే సంసిద్ధాః సాధనసిద్ధా అనేకశో భక్తాః । యత్ర మణయ ఆధిదైవికేన రూపేణ తేజాంసి
 దదతి । యత్ర సంసిద్ధః సూర్యః సఖీరూపం విధాయోపసేవతే । సూక్ష్మసూక్ష్మరూపం
 విధాయ యత్రాత్మనా చన్ద్రః సేవమానో భవతితరామ్ । యత్రాగ్నిః సఖీరూపం
 విధాయోపసేవమాన ఆస్తే । దేవాస్తస్మిన్ స్థానే సదా సంసిద్ధా ఏవోపసేవమానా
 ఆసతే । పృథివ్యాం సూర్యచన్ద్రనక్షత్రాణి అన్యే యే సాధనోపకారకాస్తే సర్వే

ఉపసేవమానా ఏవాసతే । అన్యాస్తు యస్మాత్త్వానాదిమాః ప్రజాః సముత్పద్యమానా భవన్తి తల్లోకం వర్ణయామి । అనేకశః కోటిబ్రహ్మాణ్ణకాన్యతిశయావిర్భావమాపద్యమానాని సన్తితరామ్ । తస్మిన్ స్థానే మధ్యే మధ్యే ఆవరణజ్యోతిరాస్తే । ఆవరణస్య మధ్యే సహస్రయోజనపరిణాహవతి గుణగణనాయ శ్రీరాధాకృష్ణస్య గుణగణాః సజ్గీయన్తే । ప్రథమపరిణాహే గవాం గణాః క్రీడాపరా ఏవ భవన్తి గోపగోపీభిః । ఏతాని క్రీడాస్థానాని తృణజలౌషధీలతాఫలపుష్పపత్రకోమలాన్యాసతే । మధుఘృతదుగ్ధదధినవసీతాద్యా రసాః సంసిద్ధా భవన్తితరామ్ । యత్రాన్నాని ఖాద్యపేయచోష్యలేహ్యావివిధపక్వరసానేకసంవలితాని భవన్తి । యత్ర వృక్షా అమృతమధుధారాః అతితరామానేదుషాం వర్షన్తి । యత్ర పుష్కరిణ్యోఽమృతపూర్ణా భవన్తి । తత్రామృతం పీత్వా జరామరణగర్భతృప్తివినాశా న భవన్తితరామ్ । అమృతోదం నామ సరో దేవైరుపపీయమానం భవతి । తయా నికుఞ్చదేవ్యా స్వదృష్ట్యమృతేన సమూర్యమాణం భవతితరామ్ । తస్మిన్ స్థానే గోపగోపీగణాః పులిసనీలినాః సదా క్రీడాపరాః భవన్తి । ద్వితీయపరిణాహే వాటికా క్రీడాస్థానాని వృక్షాః పక్వఫలపుష్పసమ్రాః పత్రైర్నమ్రా ధారా ఆసీదన్తి । క్రీడాపరాణాం గోపీనాం గణా నికుఞ్చదేవ్యాః శ్రీరాధాయాః స్వావేశేన క్రీడాపరాః సురతానన్తేన సమ్భోక్యమాణా భవన్తి । యత్ర భక్తాస్తత్క్రీడాపరాస్తద్ధ్యానపరాస్తద్రూపా ఆసతే । తస్మిన్ స్థానే యే భక్తాః సదా రసమార్గిణస్తేషాం సజ్గ ఆస్తే । అహో భక్తిమార్గరససంవలితోఽనుభవన్ తస్య సజ్గం రసికానన్దస్వరూపో భవతి । ధర్మః స ఏవ కర్మాణి స ఏవ విద్యా స ఏవ భవతి । యే ధర్మాస్తే అధర్మాః । యే కర్మాణి తాన్యేవాకర్మాణి ।

తృతీయమావరణం మహాక్రీడాస్థానమ్ । తస్మిన్ స్థానే ఏకసప్తత్యధికకోటయో నికుఞ్చాః శోభాయమానా ఆసతే । యస్మిన్నావరణమధ్యే రమణస్థలాని కోటిశో రాజమానాని । యస్మిన్ స్థానే మణీనాం వలయా సుగన్ధయుతాః రాజమానా భవన్తి । పద్మరాగమణిలతాగ్రథితా నీలమణిపుష్పసంవలితా భవన్తితరాం మధ్యే మధ్యే । విద్రుమకృతా హాటకకోటయో లతాగ్రథితా హాటకభూమిషు రమణస్థానం శోభాధ్యం కుర్వన్తితరామ్ । రమణానన్దోఽయం సదా భక్తానాం సుఖకరో భవతి । యస్య లోకస్య కథాశ్రవణమాత్రాత్ సర్వే వర్ణాః సర్వే ధర్మాః విధర్మాణః ప్రతిభాన్తితరామ్ । యస్మిన్నావరణే స్వామిన్యాః శ్రీరాధాయాః శ్రీరసికానన్దస్య చ సదా క్రీడాస్థలం భవతి । మణిలతానాం సజ్చారే హంసీనాం యూథాఞ్జన్తసోల్లాసాని పీతగ్రీవాణి రక్తవణ్ణుపుటాని రాజమానాని భవన్తి । తే సుస్వరేణ సంజ్ఞితా ఇవ సామగానం కలకణ్ఠైః కుర్వన్తే భవన్తి । తస్మిన్ ఆవరణే లతాయాం శుకయూథాన్యత్యన్తహరితాని రక్తవణ్ణుపుటానిపీతపుచ్చపక్షాణి । యైః ప్రతిశాఖం గాన్ధర్వవేదో గీయమానో భవతి

। యస్మిన్నావరణే శ్రీరాధికాయాః స్వాఙ్గాత్ సమ్భావితాః సఖ్యః క్రీడాపరా భవన్తి
 । సోత్సాహో సోత్కఙ్గా ప్రేమప్రేక్షణా । హాస్యవతీ కటాక్షగుణవతీ సుస్నేహా మలినా
 శయ్యోపకరణా పుష్పవతీ నిఃశఙ్కా నిర్లజ్జా సురతోత్కఙ్గా సురతానన్దా మాలావతీ
 సుఖశ్రమా కలావతీ కలాకోవిదా గుణజ్ఞా శృంగారరసా కామభావితా భావోత్సాహా
 నిద్రాజాగరితా సరససుఖేత్యాదినానాసఖ్యో రతిశృంగారమనుభవన్త్యో భవన్తి ।
 నిరన్తరం తా సఖ్యః క్రీడాపరా కుజ్ఞాన్తరే రసికానన్దం సేవమానా భవన్తి । లతాన్తరే
 భక్త్యభోజ్యాని తామూలద్యా భోగాః కామకేలిరసాన్తరే సుఖభోగరసకీడాః కృతవత్స్యో
 భవన్తి । ఏతాం లీలాం సంసిద్ధాః సఖీనాం గణాః షక్షిణాం గణాః ప్రాప్తవన్తో భవన్తి ।
 సాధనసిద్ధాస్తస్మిన్నావరణే క్రీడాపరాః భవన్తి ॥

సా లక్ష్మీరువాచేదమ్ । కేన సాధనేనేదం స్థానం దృష్టిగోచరం భవతి ।

స హోవాచ । సృష్టౌ త్రయో యోగా భవన్తి । జ్ఞానయోగః కర్మయోగో భక్తియోగశ్చేతి
 । తేషాం త్రయాణాం యోగానాం మధ్యే ప్రేమయోగోఽతిరిక్తో భవతిత్సామ్ । యేషామేవ
 ప్రేమసమ్మత్తిసేషామేవ సురతానన్దసుసఖం భవతి । న ధర్మేణ నేష్టాపూర్తేన న వర్ణేన
 నాశ్రమేణ న తీర్థేన న వ్రతేన న దేహశోషణయోగేన న వేదోదితేన కర్మణా । న
 ధర్మాధమవిచారసాధనేన తత్త్వానం భవతి । యో మనసి నిన్తరం తద్ధ్యానాన్నో
 భవతి తస్య భవతి । యత్ర యత్ర స్థితం తత్ర తత్ర తమేవ ధర్మం జానీమహే ।
 తమేవ సుఖం జానీమహే । తద్ధానిః తదన్తరాయః । తదేవ సుఖం యత్ తదభ్యక్తైః
 సహ సమ్భాషణాత్తస్యావరణలీలావారాయాం కాలనిర్యాపణమ్ । గృహోత్సవే
 యేషాముపార్జితవస్తుమాత్రం తదర్థే వినిహితం భవతి తే తల్లోకం ప్రాప్నువన్తి । అహో
 లక్ష్మీ ఇయం సృష్టిస్తు రసరూపిణీ భవతి । తేషాం రసమార్గవ్యతిరిక్తా ధర్మా బాధకా ఏవ
 భవన్తితరామ్ । మనఃసంజ్ఞాహమానీయ మనసా భావేనేన్ద్రియాణి మనసి ధృత్వా మనసా
 భావేన అహోరాత్రం లయమాపద్యన్తే । యస్మిన్నావరణే మనో నిమగ్రతాం ప్రాప్నోతి ।
 తయా నికుజ్ఞాదేవ్యానుగృహీతో రాత్రౌ దివా కాలేఽకాలే తన్మార్గీయస్తల్లోకం సేవమానో
 వతి । అహో మనసో వృత్తిరతితరాం చఙ్చలాపి తే భక్తాః సంసారాసక్తిరహితా
 లోకేనేషాత్మానస్తన్మయా అనపేక్షాశ్చిత్తే సమ్పూర్ణాః ప్రశాన్తాః సమదర్శినో నిర్మమా
 నిరహాంకారా నిర్ద్వంద్వా నిష్పరిగ్రహా భవన్తి ॥ తేషు నిత్యం మహాభాగాః అన్యమార్గరహితా
 హి యే ఆత్మానం తన్మయం పశ్యన్తస్త ఏవాత్మానం సేవన్తే । యే తన్మార్గీయాః సన్తః
 సదోపాసకాన్తేషాం ప్రేమలక్షణకాష్టాప్రతిక్షా భవతి । అహో చతుర్థావణం మహాస్థానమ్
 । యస్మిన్నావరణే స్వామిన్యాః స్వయం విహారస్థలమస్తి । శతసహస్రకుజ్ఞా నికుజ్ఞా
 లతావతీ సువర్ణవర్ణా విద్రుమలతా అమలా నిర్మలా వ్యక్తముక్తలతా భ్రాజమానా ఆసాం

సఖీనాం సజ్ఞారోఽత్ర స్థాన ఆస్తే । సూక్ష్మలతాన్తరే శయ్యోపకరణాని । అనేకలతాన్తరే
రాసక్రీడా మవతితరామ్ । అయం రాసః సహజసంవలితో భవతి । తస్మిన్నావరణే
అతిక్రీడాపరాణి రూపాణి కృత్వా రాసలీలాసుఖమనుభవన్తి సా వ్రజేశ్వరీ రసికానన్దేన సహ
సజ్కీడమా ఆపద్యతే ।

పఞ్చమమావరణం తేజోమయమ్ । అమృతమయ్య ఓషధయో రాజమానాః
ఫలపుష్పయుతాః పక్వఫలరసయుక్తా భవన్తి ।

అన్నరసాః సుపవ్యమానాః సరసాః కటుతిక్తమాధుర్యమిష్టరససంయుక్తా అనేకశః స్థానేషు
తయా శ్రీరాధికయా సేవ్యమానా రసికానన్దేన సమ్భోక్యమాణాః

విరాజమానా భవన్తి । ఆత్మావిర్భావేన నానాసుఖం భవతి । భోగస్థానం భవతితరామ్ ।
స్థానే స్థానే తస్మిన్నావరణే రతిసుఖం భవతితరామ్ ।

షష్ఠమావరణం తేజోమయమ్ । యస్మిన్ హాటకమయాని మన్దిరాణి విరాజమానాని భవన్తి
। శతం మన్దిరాణి తేజోమయాని యత్ర రాజన్తే । సువర్ణజటితమణిభిరాక్రాంతాశ్చామీకరఖచితా
మణ్డూపాః శోభాయమానా భవన్తి । యత్ర రాజమానాని

హాటకమణిజటితాని భూషణాని యథాయోగ్యాని వస్త్రాణి భవన్తితరామ్ । యత్రావరణే
సమ్భోగస్థానే సఖీనాం సమూహాః శృంగారవత్సాదయో రాజమానా భవన్తి । ఆత్మానం
శతధా కృత్వా అనేకభోగరసరతిసుఖం సమ్భోక్యమాణాః భవన్తి ।

సప్తమావరణం క్రీడాస్థానం సహస్రయోజనాయతమ్ । పరితః పరితో మణిస్తమ్భా
అతిరసాఢ్యాః సుగన్ధాఢ్యా భవన్తి । అతిరసగుణాఢ్యా భూః హాటకసుగన్ధకోమలా
ఆవిష్టసుఖాఢ్యా భవతితరాం సమ్భోక్యమాణైవ । యత్ర వల్లీనాం సజ్ఞారాః
పరాపరసజ్ఞారా ఏవాసతే । హాటకజటితమణిజ్యోత్స్నాభిః సర్వే ప్రతిబిమ్బితం
వస్తుమాత్రమ్ । తత్ర కలావతీ గానవతీ సుగన్ధా నృత్యపరా విశదా భోగపరా
భోగవతీ భోగాభిజ్ఞా రతికలాభిజ్ఞా కామసుఖా కామాతురా నిఃశక్కా సదానన్దా
సురతసుఖా సురతానన్దా సురతమగ్నా ఆసనభేదాభిజ్ఞా అతిరసదానాభిజ్ఞా రసదా
రసదాత్పభోగాభిజ్ఞా ఏతాః సఖ్యః సంసిద్ధా అన్యాః సాధనసిద్ధా అనేకకలాకోవిదా భవన్తి ।
తత్ర మణ్డూలావరణే మహాస్థానం సశయ్యోపకరణమ్ । కలావతీ శయ్యోకరణాని కరోతి ।
సురతోత్సాహా సురతోత్కణ్ఠాం దదాతి । నిర్లజ్జా నిశ్శృంఖం సుఖం దదాతి । సురతోద్గమా
ఆలిక్లనచమ్బుననమితప్రేమభరరససుఖం దదాతి । రతివతీ రతిసుఖం దదాతి । రతికల్లోలా
రతిభరరసాలస్యముకులితనయనా కేలిసుఖం దదాతి । నిభృతనికుఞ్చగృహం గతయా
తయా దేవ్యా సహ రసికానన్దః సుఖమనుభవన్నాస్తే । తస్మిన్నికుఞ్చో సురచితా సఖీ
ప్రతికుఞ్చం శయ్యోసుఖం కరోతి । ఏకా కలహంసీ నిరన్తరం తస్మిన్నావరణే సఖీనాం

మణ్డలే మధ్యస్థా సదా క్రీడాపరా కలశభేన తాం శ్రీరాధాం రసికానందం చ క్రీడమానాఽభ్యేతి
 | తస్మిన్నమయే సుస్వరకణ్ఠేన సూక్ష్మస్వరం యథా భవతి తథా తం గాయమానా భవతి
 | మాసలీలాయాం రసికానందవచనాత్తాం వ్రజేశ్వరీ ప్రసాదయతి నిరస్తరమతిమనోత్సాహం
 చ దదాతి | సా వ్రజేశ్వరీ కలహంసీ ప్రత్యాపద్యమానైవ భవతితరామ్ | సా కలహంసీ
 రసికానందస్యాతితరాం వల్లభతయా సుఖమనుభవన్తి సంరోచతే | సా సదా జాగరితా సా
 సదా గుణజ్ఞా సా సదా రససురతభోగజ్ఞా భవతితరామ్ | సా కలహంసీ సర్వాసాం సఖీనాం
 మనాంసీ ప్రతిహరతి స్వక్రీడయా | సా కలహంసీ రసికానందస్యాతివల్లభా భవతితరామ్ |
 సా కలహంసీ సాధనసిద్ధివేతి |

సా లక్ష్మీః పునరువాచేదమ్ | అహో! కలహంసీ పూర్వం కేన సాధనేనేదం స్థానం ప్రాప్తవతి
 | మహాస్థానం ప్రాప్తవతి | అత్యాశ్చర్యమ్! నిరస్తరం కేన సాధనేన శ్రీరాధాయాః క్రీడాసఖీ
 భవతితరామ్ |

స హోవాచ నారాయణోఽయమ్ | సా కలహంసీ సృష్ట్యాదౌ బ్రహ్మణః పుత్రీ సరస్వతీ
 | సర్వవిధాః ప్రభవా యస్యాః సకాశాదుత్పద్యన్తే | చత్వారో వేదా ఉపవేదాః పురాణాని
 ధర్మశాస్త్రాణి పృథివ్యాం యాని వర్తిష్యమాణాని తాని తస్యా ఉత్పద్యమానాని భవన్తి
 | సా బ్రహ్మణః పుత్రీ ఆప్తయౌవనైవాస్త | సా ఏకస్మిన్ సమయే మమ లోకం ప్రాప్తా
 మమోపాసనాం చక్రే | స్వసుఖార్థం మమ ధ్యానాపన్నాఽభవత్ | బహుకాలం
 మాముపసేవమానాఽభవత్ | తస్యా భజనేన ప్రసన్నోఽహం మమ లీలాస్థానం వైకుంఠం
 దర్శితవాన్ | తస్మిన్ త్వయా మయా క్రీడితాని స్థానాని సంరాజన్తే | యత్ర వైకుంఠే
 అనేకశో భక్తా జయన్తకుముదజయవిజయగరుడాద్యాః శతశః పార్షదా రాజమానా భవన్తి
 | యత్ర చతుర్థా ముక్తయః సేవ్యమానా ఆసతే | యత్ర వనాని కోటిశోఽతితరాం సన్తి |
 సా వాగ్దేవ్యతితరాముత్కంఠమనా అత్యంతం సుఖసమావిష్టమనా మమ కృపాదృష్ట్యా
 సుఖం ప్రాప్తా మహాలీలాం ప్రార్థయామాస | తదా మయోక్తా సా వాగ్దేవీ త్వం
 వ్రజవాసే వ్రజ | పృథివ్యామచ్ఛదం నామ సరః కామవనే సుగంధశిలాయామన్తి |
 తత్రాచ్ఛదే మజ్జయిత్వా సుగంధశిలాయాం వ్రజేశ్వరీం ధ్యాయమానా రసికానందేన
 సహ ఆపద్యవైతి | తత్ర తత్థానే సర్వాత్మభావేన ప్రీతిరూత్పద్యమానా భవతి
 | ప్రేమానందమనుభవన్తో భక్తాస్తల్లిలోపయోమ్యా భవన్తి | సా నిరస్తరం వృన్దావనం
 కామవనం శ్రీగోవర్ధనభుపసైవమానాసేదుషీ | అచ్ఛదేఽప్పరః పుష్కరిణ్యాం నిరస్తరం
 మజ్జమానాఽభవత్ | శతం సమా బ్రజలీలాం సేవమానాఽభఘ్ను | ఏకస్యాం కార్తిక్యాం
 పౌర్ణమాస్యాం తస్మిన్ తద్వాసినో రాసలీలాం కుర్వన్తి | బహవో భాగవతానాం సమాజే
 కలహంసీరూపం విధాయ తా లీలామదర్శయన్ | నిశి దినే సా వ్రజేశ్వరీ రసికానందేన

సహ దర్శనదృష్టిగోచగే భవతితరామ్ । అత్యానందరూపే సఖీనాం సమూహమధ్యస్థే
మహాకీడాపరేఽతిమహామోహనరూపం దృష్ట్వా ఇన్ద్రియశుద్ధిప్రేక్షా భావాపన్నాఽభవత్
। ప్రనేదుష్యతిసుకోమలలావణ్యా సా వరం వరయేత్యాహ ।

సోవాచేదమ్ । యది దేయో వరస్తర్హి మహాలీలాయాం సదాహం సహచారిణీ భవామి
। కిమన్యేన వరేణ । అయం తావన్మనోభిలాషో యల్లీలా దృశ్యతే । తథేత్యుక్తా సా
తాభ్యాం స్వస్థానం యయౌ । యా సా తద్దినమారభ్య క్రీడాపరా భవతితరామ్ ।
కుష్ణో నికుష్ణో తేనైవ కలహంసీరూపేణ ప్రతిశాఖం లీయమానా సామగానేన మనోభావేన
స్తౌతి నానాకౌతుకక్రీడామకరోత్ । సా మహారమణస్థానం ప్రాప్తా । మహాలీలాయాం
మగ్నా రతిసుఖమనుభవన్వాస్త । సా కలహంసీ స్వయూథం విధాయ కదాచిత్సమయే
రాత్రిపరభాగే సురతోత్థితాం లీలామగాయత్ । కదాచిన్మజ్జనలీలామాగాయమానా
భవతి । శృంగారలీలాయాం శృంగారం ప్రతి ప్రతిక్షణం స్తనస్వావిర్భావరతోద్భవా
భవతితరామ్ । లీలామాగాయమానా సమ్పాక్ష్యమాణా భవతి । భోగావస్థాయాం
ప్రకచ్చన్దనతామ్బూలాగురురసమృగమదకర్పూరకేసరసంవలితాన్వాస్తరణాని ప్రతిక్షణం
నూతనాని । అనేకశయ్యాయాః సుగన్ధశృంగారాదుపరిప్రఫుల్లితగ్రథితపరస్పరశుభాఙ్గశోభనచన్దనవ
సువర్ణగన్ధేన యుతా లతాన్తరాః సన్వితరామ్ । తత్ర శృంగారే రతిశృంగారరసస్థానం
సక్లాయమానా భవతితరామ్ । భూషణస్థానం సుగన్ధం సువర్ణమ్ । సువర్ణజటితా
మణయః సుష్ఠు గన్ధేన పూర్యమాణా భవన్వితరామ్ । వస్త్రాణ్యతిసుగన్ధేనాతిపద్యమానాని
పరిధాపయతి । ఏవం కలహంసీ వాగ్భిః స్తుతిం చకార । అత్యర్థం సా నికుష్ణదేవ్యా
గానవల్లభా భవతి । మహాశృంగారరసోఽయమ్ । విధినిషేధమార్గాననుసారిణీ
శృంగారరసాదనన్తరమాత్మభావే భవతి । రసమగ్నా భవతి సమ్భాష్యమాణా
మనోభవభావే భవతి । ఆత్మభావేనేయం ప్రత్యనుకరణం క్రియమాణమాతనోతి
। వనలీలాం మనస్సాతనోతి । అతిరతిం సంయోక్ష్యమాణా కలహంసీ రాత్రౌ
దివా లతాన్తరేషు ఫలమిష్టం మధు రాధాయా దత్వాన్యదాసేవతే । తత్రైకా
పుష్కరిణీ మిష్టామృతరసపూరితా భవతి చతుర్యోజనాయతా । తత్ర పద్మషణ్ణాని
సువర్ణసుగన్ధసుకోమలాని మనోహరాణి భవన్తి । తస్మిన్ పద్మవనే విహారక్రీడాపరా
కలహంసీ సురోచమానా భవతి । అహో లక్ష్మీ తస్మిన్ కేన భాగ్యోదయేన
తస్య నికుష్ణదేవ్యా అనుగ్రహేణ అనన్యాశ్రయధర్మోత్పత్తిర్యదా భవతితరాం తదా
రతిరావిర్భవతి । తావద్దేహోపాధికర్మక్షుత్ప్రట్టిపాసామోహభయదుఃఖం తథా సుఖాని
తథా న భవన్తి యథా దేవాదీనామ్ । వ్రతోపవాసధర్మాధర్మాః పితృకార్యాకార్యాణి
యత్కించ్చిద్ధర్మాః శోభమానా ధర్మాః అన్యాన్యపవాసమయాని పాపపుణ్యాని

జ్ఞాత్వా యః సర్వధర్మాతిరిక్తో భవేత్ స ఏవ తన్మణ్డలం ప్రాప్నోతీత్యాహ |
 అహో రమ్యం పుణ్యమాచరేత్ | అతితతరాం భావో భవేత్ | సమ్భాగలీలాయాం
 సురతానన్దోఽయం లోకః సోఽవశిష్యతే | సురతానన్దసుఖమనుభవన్తో భక్తా ఆత్మానం
 తన్మయతాం నయన్తి | ధర్మాధర్మౌ త్యక్తౌ సమాః సహజభావా భవన్తి | అతిరసమగ్నా
 విద్యాతపోధ్యానమైత్రికలాగుణసంయుక్తాశ్చ భవన్తి | అన్యప్రతిపత్సిహితో నాస్తికో న లభతే
 తల్లోకప్రాప్తిమ్ | అహో లక్ష్మీ కదాచిన్మహాభాగ్యోదయేనం అస్మిన్నావరణే ప్రీతిరాస్తే |
 యత్ర వృక్షాః ఫలైర్నప్రూః పుష్పమిష్టామృతమయరసమగ్నా భవన్తి | యత్ర శాఖాః
 పుష్పనన్ద్రా భవన్తి | పంచుమే ఆవరణే సంసిద్ధాని శుకపికయూథాని సంరాజమానాన్యాసతే
 | కేచిదామ్రవృక్షాః పక్వఫలాః సదా సమ్భోక్యమాణా ఆసతే | అతిరసమగ్నః సాధనసిద్ధ
 ఏకః శుకోఽయన్తవల్లభోఽస్తి | యస్య పక్షచఙ్చుకాః సా వ్రజేశ్వరీ స్వహస్తేన మార్దయతి
 | రసికానన్దోఽపి స్వహస్తేన భక్షం దదాతి | తస్య సహచారిణ్యేకా శారికా ఆస్తే | సా
 సాధనసిద్ధా భవతితరామ్ | తచ్ఛుకశారికామిథునం రసికానన్దక్రీడాయాం సహచార్యేవ
 భవతితరామ్ | తత్ర రసికా సా శారికా నిరన్తరక్రీడాపరా భవతి | సువర్ణవర్ణాసు
 భూమిషు రత్నపరిధిషు సశయ్యోపకరణం విహారస్థలమ్ | తత్ర వృక్షసఙ్ఖారాః
 సుశోభాఢ్యా భవన్తితరామ్ | తత్ర శుకశారికాః సాధనసిద్ధాః క్రీడాపరా భవన్తి | అత్యాసక్తా
 మహాక్రీడాయాం సమ్భవన్తి | అహో రసమార్గోఽయం దుర్లభతరోఽప్యాసీత్ | అహో
 మహాభాగ్యవశాత్తస్యాః నికుఙ్ఖదేవ్యా అనుగ్రహోదత్సన్తప్రియతమో భవతి | ప్రీతిః ప్రీత్యా
 భవతి భక్తిరభ్యక్త్యా భవతి స్నేహః స్నేహేన భవతి తస్మాద్భాగ్యోదయాదతితరామాసేదుషః
 | అహో భాగ్యవన్తః కృతకృత్యవన్తః సర్వే తీర్థవన్తో భవన్తి | అతిరసమగ్నాః అతిభుజ్జానా
 అత్యన్తసుఖమనుభవన్తి | య ఇమాం లీలాం సమ్భుజ్జమానాః భవన్తి య ఇమాం
 లీలాముపాసమానా ఏవ భవన్తి తే భక్తా భవన్తి | యదా మహాభాగ్యోదయో భవతితరాం
 తదాస్యా లీలాయాం ప్రత్యయో భవేత్ | తే ధర్మకారిణః, తే వ్రతకారిణః | యేషాం
 లీలాయాముపాసనారుచిరాస్తే తే వ్రతకారిణో భవన్తి | యస్య మహాలీలాయాం
 మనోఽభ్యేతి | యో విధో చ ప్రతిషేధే చ నిర్విద్య ఆస్యాం లీలాయాం మనోభావాపన్నో
 భవేత్ స ఏవ లీలోపయోగ్యో భవేత్ | యే ప్రత్యయకారిణః తేషామనుగ్రహాః |

సా లక్ష్మీః పునరువాచేదమ్ | రహస్యలీలాయాం మనో భావాపన్నం భవతి |
 అత్యన్తరత్యావిష్టచిత్తా భావాపన్నా భవామి | కః శుకః? కా శారికా భావాపన్నా యస్యాం
 రసికానన్దోఽత్యన్తస్నేహోవిష్టమనా భవతి సా వ్రజేశ్వరీ అత్యన్తం స్నేహం చకార |
 అతిదుర్లభతరం స్థానం ప్రాప్తమ్ | అచిచ్ఛిన్నా రతిగతియోగ్యతా సంయోక్యమాణా
 భవతితరామ్ | స హోవాచ నారాయణోఽయమ్ | శృణు లక్ష్మీ ఆదౌ సృష్టేః సుమన్తో
 నామ బ్రాహ్మణః కౌశికగోత్రాత్సముద్భూతో భవతి | స కాన్యకుబ్జదేశే సముద్భూత ఆసీత్

। అతితరాం భావాపన్నోఽభవత్ । తస్య మనోరమా భవత్యతిశయభక్తిమార్గతా । తౌ దమ్పతీ అతిసుభగావతితరస్నేహసమ్పన్నౌ నిరస్తరసేవాయాం సంయోక్యమాణరతీ ఆసాతామ్ । తౌ దమ్పతీ అతిస్నేహేనావిష్టచిత్తౌ కాలే కాలే తాం ప్రజేశ్వరీ రసికానన్దేన సహ ఉపసేవమానావాసాతామ్ । తావతివనలీలాయామత్యాసక్తౌ భవతః । కస్మిన్ కియద్భాగ్యోదయేన భక్తానాం సజ్జేన వనం వృద్ధావనం ప్రాప్తౌ? తత్ర వృద్ధావనే కామవనే కదమ్బుషణ్ణే వృషభానుపురే నన్దగ్రామే పావనసరసి ప్రతిపద్యమానావభవతామ్ । ఏవంవిధే రహసి క్రీడావిహారే కియత్కాలం వాసమాలమ్భ్య తిష్ఠన్తావభవతాం? దమ్పతీ సాభిలాషౌ వనే అత్యాసక్తావభవతామ్ । మనోరథేన సహ ప్రజేశ్వరీ రసికానన్దేన సహ దృష్టిపథమాపేదే । మహాలీలాయాం క్రీడాపరౌ సమ్భాషమాణౌ సంయుజ్ఞాతామ్ । తద్దినమారభ్య తౌ దమ్పతీ మహాలీలాయాం క్రీడాపరావభవతామ్ ।

సా లక్ష్మీరువాచేదం రహస్యమ్ । వ్రజవాసిసీసృష్టిః కీదృగ్విధా? యే సంసిద్ధాస్తే కీదృగ్విధాః? అన్యే కే జీవాః సృష్ట్యాదౌ ప్రకటితాః? జీవస్య కీదృగ్విధం రూపమ్? బన్ధమోక్షౌ కీదృగ్విధౌ భవతః?

పునః స హోవాచ నారాయణోఽయమ్ । ఆహో! ప్రపంచోఽయమనాదిసంసిద్ధో భవతి । యథా బ్రహ్మ త్రివిధాత్మకమ్ । సచ్చిదానన్దాత్మకమ్ । సత్తు వ్యాపకతయాస్తి । తేజోమయం చిదస్తి । ఆనన్దమయస్తు పురుషోత్తమోఽతిరిచ్యతే । యథా బ్రహ్మానన్దోఽయం లోకః సచ్చిదానన్దో భవతి తథా జీవసజ్జన్త్రివిధో భవతి ।

సోవాచేదమ్ । కిమయం జీవసజ్ఙో భవేత్? తేషాం కా దృష్టిః? కావస్థా భవతి?

స హోవాచేదమ్ । శృణు । అనాదిసంసిద్ధోఽయం జీవశ్చిదంశో భవతి । సోవాచేదమ్ । యది చిదశో జీవః కథమజ్ఞానేన జడతాం ప్రపద్యతే । స హోవాచ । యథా అనాదిసంసిద్ధోఽయం జీవసజ్జన్త్విధా మాయాప్యనాదిసిద్ధా భవతి । సా త్రివిధా వ్యాప్య తిష్ఠతిః । స ఏవం జీవస్త్రివిధో భవతి । సోవాచేదమ్ । జీవసజ్జన్త్రివిధస్త్రిష్ఠతి । వర్ణః ॥

స హోవాచ । సద్రుపః సంసారాత్మకో భవతి । నానాకర్మాణి కరోతి । వర్ణాశ్చశ్రమాశ్చ ధర్మాశ్చ సాధనాని సంయుజ్యన్తే । తేషాముత్పత్తిః స్థితిః । చిద్రూపో జీవో జ్ఞానీ భవతి । స నిష్కర్మమార్గోయో భవతి । యే జీవాః ఆనన్దరూపాస్తేషాం సర్వధర్మత్యాగాత్ రసానన్దస్వరూపా మహాలీలోపసేవ్యమానాః ఆసతే । తాన్ ధర్మాధర్మౌ న బాధేతే తస్యాం మహాలీలాయామ్ । సోవాచేదమ్ । కయా మాయయా సంయుజ్యమానో జీవః కర్మమార్గరతో భవతి? స హోవాచ । మాయారూపం త్రివిధమ్ । యద్రూపం సద్రూపం తన్మాయాసంవలితోఽయం జీవసజ్ఙః కర్మకాణ్డరతో భవతి । చిద్రూపయా మాయయా సంవలితో జీవసజ్ఙః సంన్యాసీ భవతి ।

ఆనందసంవలితయా మాయయానన్దాత్మక ఏవ భవతి । ఆనందరసస్తు మహాలీలాయాః
కారణం భవతితరామ్ । తేషాం కర్మాణి యాథాతథ్యేన వదామి । తేషాం యే
కర్మమార్గీయాః కర్మప్రతిపాదకా మహావనలీలాయామప్రత్యయకారిణోఽసురాః
కర్మజడా అన్యోపాసకాస్తదుపాధితయాన్యమార్గం న విన్దన్తే । అగ్నేరుపాసకాస్తే
యజ్ఞకర్మవాసనాత్మకలిగ్గశరీరీమాత్పత్తి భజన్తే । తేన వాసనాత్మకేన లిగ్గే నోత్పత్తిస్థితిలయానాపద్య
। తస్మాల్లిగ్గశరీరాత్మకోఽయం జీవస్య స్వభావః । యదా సర్వా వాసనా విధూయ
మహాలీలాయామ్ప్రవిష్టచిత్తో జాయతే అహో లక్ష్మి లీలాం జ్ఞాత్వాజ్ఞాత్వా ధ్యాయమానో
దేవాజనితకామక్రోధలోభమోహభయసుఖదుఃఖలజ్జలజ్జా జ్ఞానమోహమత్పరాదీనాగమమస్తతస్త్రౌషధి
ప్రపన్నాన్ నానా సంసారజనితాననేకశః సాత్త్వికరాజసతామసాన్ సంరాజమానధర్మాధర్మానతితరా
మహాలీలాం ప్రవిష్టో భవేత్ । ఆత్మానం తన్మయమాతనోతి । అన్యత్ర క్వాపి విషయాన్తరే
ప్రవిష్టచిత్తస్తదా తం లిగ్గం ప్రాప్నోతి ।

సా లక్ష్మీరువాచేదమ్ । త్వయోక్తం జీవస్య మాయాధీనత్వం జీవో యేన
వాసనాల్లిగ్గశరీరే ఉత్పద్యమానో భవతి । కిం బలం యేన ప్రయత్నవాన్ భవతి
స హోవాచ । తస్మాన్మహాభాగ్యోదయేన యదృచ్ఛయా గురుసహాయేన సజ్జేన
సాధూనామన్యధర్మరహితానాం విధూతపాపం మనస్తన్మయతయా తేన మార్గేణ
లిగ్గశరీరం విధూయ మహాలీలాయాం వ్రజేశ్వరీ రసికానందేన సహోపసేవమాన ఆసీదతి ।

సా లక్ష్మీరువాచేదమ్ । జీవస్య రూపం కీదృగ్విధం కేన రూపేణోత్పత్తిస్థితిలయానాపద్యతే
స హోవాచ । అనిర్వచనీయోఽయం జీవః । నైనం చిన్దన్తి శస్త్రాణి నైనం
దహత్యగ్నిర్మారుతో నైనం శోషయత్యాపో నైనం క్షేదయన్తి । యాం యాం వాసనాం
ప్రాప్నోతి తం తం లిగ్గశరీరం ప్రాప్నువన్నాస్తే । అత్యంతం వాసనాబద్ధో జీవః । వాసనాముక్తో
మహాలీలాయామాసక్తః సంసారే ననిర్విణ్ణో నాతిసక్తో భవతి । సంసిద్ధోఽయం జీవసజ్ఞో
మాయోపాధిభేదేన నానాశరీరభావమాప్నోతి । అసంసిద్ధస్తు రక్తశరీరసంయుక్తో భవతి ।

సోవాచేదమ్ । శరీరం కీదృగ్విధం తస్మిన్ శరీరే కే గుణా కే అవగుణాః ? కేన బన్ధః శరీరే?
కేనైవ ముక్తిః తస్మిన్ శరీరే? కో నిరుపాధిః? తస్మిన్ కిం జ్ఞానం భవతి? కీదృశేన శరీరేణ
బన్ధః? కీదృశేన మోక్షో భవతి?

స హోవాచ । శరీరభేదాః ద్వివిధాః । శరీరమేవ కర్మోపజనితం యదృచ్ఛయా చోత్పన్నం
తస్యా నికుళ్ళాదేవ్యాః అనుగ్రహాదభవతి । కర్మజడానాం కర్మసమ్భూతవాసనాజడాత్మకం
భవతి । యేషామనుగ్రహాత్పమ్భవో భవతి తేషాం స్నేహమార్గే రుచిరాస్తే । యేషాం
నిర్వాణమార్గే రుచిర్భవతి తే సంన్యాసినో భవన్తి । శరీరం తు ఏకాదశేన్ద్రియాత్మకమ్
। పంచ జ్ఞానేన్ద్రియాణి । పంచకర్మేన్ద్రియయాణి । ఉభయాత్మకం మనో జాయతే ।

పళ్ళు మహాభూతాని పళ్ళు తన్నాత్రాణి | త్రయో గుణాః | పళ్ళువింశత్యమో జీవః | షడ్వింశకో మహావిష్ణుః సదా ద్రష్టా భవతి | ఇమే జీవాః శరీరోపాధిం భుజ్జానాః సుఖం దుఖం ప్రాప్నువన్తో భవన్తి | సర్వేషాం శరీరాణాం సమానగుణా భవన్తి | రాగాదయః కామక్రోధలోభమోహజరామరణసుఖదుఃస్వాన్యనుభవన్త ఆపద్యన్తే | ఇదం శరీరం జరయా గ్రన్తం గర్ధరస్వగరోపమం మనోరథమయం భవతి | తే సర్వే గుణా ల్విజశరీరదయాదపేతా ల్విజం విధూయాప్మానం తన్మయతాం నయన్తి | తే రాగాదయో దోషాః శరీరసంవలితాః | తే కామక్రోధాదయస్తదర్థే ప్రయుజ్యమానాః సాధనరూపా భవన్తి |

సోవాచేదమ్ | కథం రాగాదయః సాధనరూపా భవన్తి? యేషాం సంసర్గాత్ వికలతాం ప్రపేదిరే | భగవదర్థే ప్రయుజ్యమానాః రాగాదయః కథం నిష్కర్మతాం ప్రాప్నువన్తి? ఏష కామ ఏష క్రోధ ఏష లోభ ఏషః మోహ గరయాత్మలీలార్థే జీవం ప్రయోజయతి | స హోవాచ | మాయా త్రివిధా భవతి | సద్రూపయా మాయయోత్పాదితాః కామక్రోధాదయో గుణాః సంసారోత్పత్తిప్రయోజకాః భవన్తి | చిద్రూపే ఆశ్రితా జీవాస్తే తాన్ గుణాన్ ప్రపద్య జడతాం ప్రపేదిరే | ఆనన్దరూపే ఆశ్రితా జీవాస్తన్మయతాం ప్రపేదిరే | సంసారితోఽయమానన్దమయో రస ఆత్మానమానన్దమయతయా ప్రపద్యతే | రాగాదయః కామక్రోధాదయో గుణాః సాధనరూపా భవన్తి | అహో! రసమార్గ ప్రపద్యమానోఽయం జీవసంస్థ ఆత్మానం తన్మయతయా ధ్యాత్వా వాసనాత్మకం లింగం విధూయాత్మభావమభ్యస్య తన్మయతాం ప్రాప్నోతి | యాం యాం వాసనామాత్మా విలాపయమానో భవతి తత్తద్భావేన తత్తల్లింగం విలీయమానం భవతి | అత్యన్తాసక్తస్త్రిన్ మార్గే లింగం విధూయాపపాష్మా భావాపన్నో భవేత్ | యో మార్గస్తే కథితోఽయం మార్గో దేవాదినా న జ్ఞాతః | రుద్రాదినా న జ్ఞాతః | తన్మణ్డలముపాసమానస్తన్మయతాం ప్రపద్యతే | ఇదం రహస్యం కథితమ్ | న వచనీయం కస్య చిత్త్వయా | స్వేష్టం హృది ధ్యాత్వా తద్భావేన ప్రలీయతే | అహో లక్ష్మి ఇమం మార్గ సమాశ్రితా భక్తాః శరీరోపాధిధర్మాన్ ముక్త్యా తద్గణతాం ప్రాప్నువన్తితి సామగా నిరన్తరం రహసి సజ్ఞాయన్తో భవన్తి ||

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ |
తత్సర్వం క్షమ్యతాం రాధే ప్రసీద హరివల్లభే ||

ఇతి సామరహస్యోపనిషత్ సమాప్తా |
అస్యాః “రసికానన్యోపనిషత్” ఇత్యేవ నామ సువచమ్ |

Samarahasyopanishat

pdf was typeset on June 29, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

